

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Analýza hospodaření vybrané municipality

Bc. Kateřina Kopová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kateřina Kopová

Podnikání a administrativa

Název práce

Analýza hospodaření vybrané municipality

Název anglicky

Economic analysis of a selected municipality

Cíle práce

Cílem diplomové práce je analýza hospodaření vybrané municipality – obce Skuteč. Podklady pro finanční analýzu hospodaření obce sestávají z rozboru příjmové a výdajové strany rozpočtu v letech 2005 až 2017. K dosažení primárního cíle práce je zapotřebí vizualizovat dílčí cíl práce, který porovnává zjištěné ekonomické výsledky s cílovými ukazateli analogické velikosti obce Heřmanův Městec. V návaznosti na zjištěné výsledky bude navrženo doporučení pro rozvoj a zlepšení současného stavu obce s přihlédnutím k možnosti navýšení místních poplatků jako zdroje příjmů obecního rozpočtu pro následné zkvalitnění života tamního obyvatelstva.

Metodika

Práce je rozdělena do dvou částí. První část práce se zabývá literární rešerší, kde je za pomoci studia odborné literatury rozebrána základní charakteristika a teoretická východiska municipalit, jejíž součástí je i charakteristika obce Skuteč.

Druhá část práce se zabývá analýzou hospodaření obce Skuteč za sledované období 2005 až 2017, která je následně porovnána s obcí analogické velikosti Heřmanův Městec. Na základě provedených analýz a komparací je vyhodnoceno hospodaření sledované obce. Primární data jsou získána z finančních výkazů vybraných municipalit v letech 2005 až 2017. Pro přehledné znázornění významných dat a informací jsou použity tabulky a grafy.

Závěrečná část práce zahrnuje formulace výsledků a případné návrhy a opatření.

Doporučený rozsah práce

60 – 90 stran

Klíčová slova

Rozpočet obce, rozpočtové příjmy, rozpočtové výdaje, místní poplatky, finanční analýza, hospodaření municipality.

Doporučené zdroje informací

BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

KÁŇA, P. *Základy veřejné správy : [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]*. Ostrava: Montanex, 2007. ISBN 978-80-7225-244-2.

PEKOVÁ, J. – JETMAR, M. – PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, R. – SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jiří Čermák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 04. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza hospodaření vybrané municipality" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jiřímu Čermákovi, Ph.D. za cenné rady, podporu a čas, který mi byl věnován. Dále mé poděkování patří i všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace.

Analýza hospodaření vybrané municipality

Abstrakt

Cílem diplomové práce je analýza hospodaření vybrané municipality – obce Skuteč. Podklady pro finanční analýzu hospodaření obce sestávají z rozboru příjmové a výdajové strany rozpočtu v letech 2005 až 2017. Provedenými analýzami bylo zjištěno, že daňové příjmy obce se na celkových příjmech podílí průměrně 50 %, z nichž nejvýznamnější část představují daně sdílené. Výdaje obce mají kolísavou tendenci, nejvyšší objem investic byl realizován v roce 2010, a to v částce 135 311,74 tis. Kč, kdy město investovalo do výstavby Multifunkční sportovní haly. K dosažení primárního cíle práce je zapotřebí vizualizovat dílčí cíl práce, který porovnává zjištěné ekonomické výsledky s cílovými ukazateli analogické velikosti obce Heřmanův Městec. Z porovnání příjmů a výdajů měst lze říci, že obě města hospodaří zdravě, bez trvalých deficitů. Heřmanův Městec je oproti Skutči minimálně zadlužen, avšak neprovádí dostatečné množství potřebných investic do rozvoje města. Oproti tomu město Skuteč využívá více cizích zdrojů pro financování svých projektů, a tím přispívá ke zlepšování životní úrovně obce. V návaznosti na zjištěné výsledky je navrženo doporučení pro rozvoj a zlepšení současného stavu obce s přihlédnutím možnosti navýšení místních poplatků jako zdroje příjmu obecního rozpočtu.

Klíčová slova: rozpočet obce, rozpočtové příjmy, rozpočtové výdaje, místní poplatky, finanční analýza, hospodaření municipality

Economic analysis of a selected municipality

Abstract

The aim of the thesis is to analyze the management of a selected municipality – the municipality of Skutec. The data for the financial analysis of the municipal economy consist of an analysis of the revenue and expenditure side of the budget in the years 2005 to 2017. The analyzes carried out found that the tax revenues of the municipality account for an average of 50% of the total revenues, of which the most important part is shared taxes. The municipal expenditures have a fluctuating tendency, the highest volume of investments was realized in 2010, in the amount of 135,311.74 thousand CZK, when the city invested in the construction of the Multifunctional Sports Hall. In order to achieve the primary objective of the thesis, it is necessary to visualize the partial objective of the thesis, which compares the economic results with the target indicators analogous to the size of the municipality of Hermanuv Mestec. From the comparison of incomes and expenditures of the cities it can be said that both cities are healthy, without permanent deficits. Hermanuv Mestec is at least indebted to Skutec, but does not make sufficient investments in the city's development. In contrast, the city of Skutec uses more foreign resources to finance its projects and thus contributes to improving the standard of living of the municipality. Following the findings, a recommendation is proposed for the development and improvement of the current state of the municipality, taking into account the possibility of increasing local fees as a source of income for the municipal budget.

Keywords: municipal budget, budget revenues, budget expenditures, local fees, financial analysis, municipal administration

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce.....	14
2.2 Metodika.....	14
3 Teoretická východiska	17
3.1 Územní samospráva.....	17
3.1.1 Samostatná působnost	17
3.1.2 Přenesená působnost	18
3.2 Obec jako element územní samosprávy	19
3.2.1 Charakteristika obce	20
3.2.2 Majetek obce	21
3.3 Orgány obce.....	22
3.3.1 Zastupitelstvo	22
3.3.2 Rada.....	24
3.3.3 Starosta	25
3.3.4 Obecní úřad	26
3.3.5 Výbory a komise	27
3.4 Rozpočet obce.....	27
3.4.1 Rozpočtová skladba.....	29
3.4.2 Rozpočtový proces	31
3.4.3 Rozpočtové provizorium	32
3.4.4 Závěrečný účet	32
3.4.5 Rozpočtový výhled.....	33
3.4.6 Příjmy rozpočtu obce	35
3.4.6.1 Daňové příjmy	36
3.4.6.2 Nedaňové příjmy.....	39
3.4.6.3 Dotace	41
3.4.7 Výdaje rozpočtu obce.....	42
4 Vlastní práce	46
4.1 Charakteristika obce Skuteč	46
4.1.1 Historie	47
4.1.2 Občanská vybavenost.....	48
4.1.3 Správa.....	51
4.1.4 Komunální volby.....	52
4.1.5 Obyvatelstvo.....	53
4.1.6 Nezaměstnanost.....	55

4.2	Analýza rozpočtu města Skuteč.....	56
4.2.1	Analýza příjmů.....	58
4.2.1.1	Daňové příjmy.....	60
4.2.1.2	Nedaňové příjmy.....	65
4.2.1.3	Kapitálové příjmy.....	66
4.2.1.4	Přijaté transfery.....	67
4.2.2	Výdaje.....	69
4.2.3	Saldo hospodaření.....	76
4.2.4	Finanční analýza absolutních ukazatelů.....	77
4.2.4.1	Horizontální analýza příjmů a výdajů.....	77
4.2.4.2	Vertikální analýza příjmů a výdajů.....	82
5	Komparace hospodaření municipalit.....	85
5.1	Charakteristika obce Heřmanův Městec.....	85
5.1.1	Komunální volby.....	87
5.2	Komparace příjmů.....	87
5.3	Komparace výdajů.....	93
5.4	Komparace salda hospodaření.....	97
5.5	Komparace monitorujících ukazatelů.....	98
5.5.1	Celková likvidita.....	98
5.5.2	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům.....	99
5.5.3	Pravidlo rozpočtové odpovědnosti.....	100
5.5.4	Zadluženost.....	101
6	Shrnutí a doporučení.....	103
7	Závěr.....	108
8	Seznam použitých zdrojů.....	110
9	Literatura.....	110

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Znak obce	47
Obrázek 2 - Umístění města na mapě ČR	47

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Koeficienty a násobky postupných přechodů	36
Tabulka 2 - Souhrnné údaje o městě	46
Tabulka 3 - Výsledky komunálních voleb 2018	52
Tabulka 4 - Demografická ročenka města Skuteč	53
Tabulka 5 - Vývoj nezaměstnanosti města Skuteč	55
Tabulka 6 - Struktura příjmů města Skuteč	58
Tabulka 7 - Sdílené daně města Skuteč (v tis. Kč)	61
Tabulka 8 - Svěřené daně města Skuteč (v tis. Kč)	63
Tabulka 9 - Místní poplatky (v tis. Kč)	64
Tabulka 10 - Nedaňové příjmy (v tis. Kč)	65
Tabulka 11 - Kapitálové příjmy (v tis. Kč)	67
Tabulka 12 - Přijaté transfery (v tis. Kč)	68
Tabulka 13 - Vývoj výdajů města Skuteč	70
Tabulka 14 - Běžné výdaje dle ORJ	73
Tabulka 15 - Funkční třídění výdajů města Skuteč	75
Tabulka 16 - Bazický index – příjmy	78
Tabulka 17 - Řetězový index – příjmy	79
Tabulka 18 - Bazický index – výdaje	80
Tabulka 19 - Řetězový index – výdaje	82
Tabulka 20 - Vertikální analýza příjmů	83
Tabulka 21 - Vertikální analýza výdajů	84
Tabulka 22 - Výsledky komunálních voleb 2018	87
Tabulka 23 - Struktura příjmů města Heřmanův Městec	88
Tabulka 24 - Vývoj výnosů ze sdílených daní města Heřmanův Městec	89
Tabulka 25 - Vývoj výdajů města Heřmanův Městec	93
Tabulka 26 - Funkční třídění výdajů města Heřmanův Městec	96
Tabulka 27 - Vývoj zadluženosti	101
Tabulka 28 – Návrh změny cenové výše vybíraných poplatků	107

Seznam schémat

Schéma 1- Příjmy rozpočtu obce	35
Schéma 2 - Rozpočtové určení daní (2018)	37
Schéma 3 - Výdaje rozpočtu obce	42
Schéma 4 - Organizační struktura města	51

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel města Skuteč	54
Graf 2 - Věkové složení obyvatel	54
Graf 3 - Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu	55
Graf 4 - Rozpočet města Skuteč	56
Graf 5 - Vývoj příjmů města Skuteč	58
Graf 6 - Procentuální zastoupení výnosů ze sdílených daní města Skuteč	60

Graf 7 - Vývoj výnosů ze sdílených daní města Skuteč.....	61
Graf 8 - Vývoj výdajů města Skuteč	70
Graf 9 - Běžné výdaje dle ORJ.....	73
Graf 10 - Funkční členění výdajů města Skuteč.....	75
Graf 11 - Vývoj salda příjmů a výdajů města Skuteč	77
Graf 12 - Bazický index – příjmy.....	78
Graf 13 - Řetězový index – příjmy.....	79
Graf 14 - Bazický index – výdaje.....	80
Graf 15 - Řetězový index – výdaje.....	82
Graf 16 - Vertikální analýza příjmů	83
Graf 17 - Vertikální analýza výdajů	84
Graf 18 - Komparace měst ve vývoji počtu obyvatel.....	86
Graf 19 – Komparace vývoje příjmů měst	88
Graf 20 - Vývoj výnosů ze sdílených daní města Heřmanův Městec	90
Graf 21 - Komparace výnosů ze sdílených daní za období 2005–2017 (v tis. Kč).....	91
Graf 22 – Komparace vývoje výdajů měst.....	93
Graf 23 - Funkční členění výdajů města Heřmanův Městec	95
Graf 24 – Komparace vývoje salda hospodaření měst.....	97
Graf 25 - Celková likvidita.....	99
Graf 26 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům	99
Graf 27 - Pravidlo rozpočtové odpovědnosti	100
Graf 28 – Zadluženost	101
Graf 29 - Vývoj místních poplatků města Skuteč	106

Seznam použitých zkratk

ČOV – Čistírna odpadních vod

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DPPO – daň z příjmů právnických osob

EU – Evropská unie

FO – fyzická osoba

h – hodin

JSDH – jednotka sboru dobrovolných hasičů

Kč – korun českých

KDU-ČSL – Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
mil. - milion

MFČR – Ministerstvo financí České republiky

MŠ – mateřská škola

ORJ – organizační jednotka

PO – právnická osoba

RUD – rozpočtové určení daní

Sb. – sbírka zákonů

SIMU – soustava informativních a monitorujících ukazatelů

tis. – tisíc

ZŠ – základní škola

1 Úvod

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ Takto obec definuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec je tedy právní osobou, která představuje základní jednotku veřejné správy, v níž žijí občané na hraničně vymezeném území. V České republice je evidováno 6 258 obcí, v nichž má domov 10,5 milionu obyvatel. Vzhledem k rozloze republiky a jejímu počtu obyvatel činí hustota zalidnění 134 obyvatel na km². V průměru přebývá v jediné obci cca 1 687 obyvatel. V porovnání s ostatními zeměmi se nejedná o vysoké číslo. Oproti tomu je ČR na prvním místě v počtu místních samospráv (24) na 100 000 obyvatel, což už vysoký počet představuje.

Jak již bylo uvedeno výše, obcí je v ČR opravdu značně a každý z nás je obyvatelem některé z nich. Ať už se jedná o obci malou nebo velkou, záleží vždy kvalita našeho života v obci na přístupu úředníků vykonávajících veřejnou správu. Ti by měli nakládat se svěřenými finančními prostředky na principu hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Avšak realita není vždy taková, jaká by měla být, a proto musí být kladen důraz na kontrolu hospodárnosti. A právě tato diplomová práce se analýzou hospodaření dvou analogických obcí zabývá.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je analýza hospodaření vybrané municipality – obce Skuteč za sledované období v letech 2005 až 2017. K dosažení primárního cíle je zapotřebí vizualizovat dílčí cíle práce, kterými jsou:

- analýza příjmové a výdajové stránky rozpočtu obce Skuteč,
- provedení horizontální a vertikální analýzy příjmů a výdajů obce Skuteč,
- porovnání příjmové a výdajové stránky rozpočtu obce Skuteč s obcí Heřmanův Městec,
- komparace měst pomocí zvolených ukazatelů SIMU,
- doporučení pro rozvoj a zlepšení současného stavu obce Skuteč,
- možné navýšení místních poplatků obce Skuteč.

2.2 Metodika

Cílem této práce je analýza hospodaření obce Skuteč za sledované období v letech 2005 až 2017 a její komparace s obcí obdobné velikosti (počtu obyvatel), rozsahu státní správy a působnosti v rámci Pardubického kraje, okresu Chrudim. Tyto podmínky splňuje obec Heřmanův Městec, která se stala pro tyto účely vhodnou k porovnávání hospodaření municipalit. Práce se zaměřuje na rozbor příjmů, výdajů a salda hospodaření města Skuteč a porovnání vybraných ukazatelů hospodaření s obcí obdobné velikosti Heřmanův Městec.

První část práce se zabývá literární rešerší, kde je rozebrána základní charakteristika a teoretická východiska municipalit. Teoretické základy jsou objasněny za pomoci odborné literatury a platné legislativy ČR. Jako první je v teoretické části vymezen termín územní samosprávy. Následně je charakterizována obec jako první stupeň územní samosprávy, její majetek a orgány. Dále se práce zabývá rozbohem finančního řízení obce, příjmy a výdaji.

Druhá část práce podává přehled o základních údajích města Skuteč, je zde uvedena historie města, občanská vybavenost, městská správa, výsledky komunálních voleb, údaje o obyvatelstvu a nezaměstnanost v obci. Základní charakteristika obce byla převzata především z webové stránky obce Skuteč. Výsledky komunálních voleb byly převzaty z webové stránky iDnes.cz. Informace o nezaměstnanosti obce Skuteč a Pardubického kraje byly čerpány

prostřednictvím webových stránek Českého statistického úřadu, ze kterého také pochází data demografické ročenky města. Údaj o vývoji počtu obyvatel obce byl získán z portálu Obyvatelé Česka.

Dále je v této části řešeno hospodaření města Skuteč v letech 2005 až 2017 z pohledu příjmů, výdajů a salda hospodaření. V závěru této části práce je provedena finanční analýza absolutních ukazatelů. Příjmy a výdaje jsou tříděny dle druhového členění rozpočtové skladby a jejich vývoj je sledován v monitorovaném období. Data potřebná k rozboru příjmů a výdajů obce Skuteč vychází zejména z interních dokumentů a výkazů obce. Pro doplnění některých z ukazatelů bylo využito výkazů dostupných v databázi Rozpočet obce a aplikaci Ministerstva financí ČR, MONITOR. Pro výpočet finanční analýzy absolutních ukazatelů, tj. horizontální a vertikální analýzy, byly čerpány údaje z interních dokumentů obce – závěrečných účtů.

Třetí část práce se zabývá komparací hospodaření uvedených municipalit. Nejprve jsou uvedeny základní údaje o Heřmanově Městci, rozpočet této obce a dále je rozebrána v jednotlivých letech komparace příjmů, výdajů a salda hospodaření. Zdroje potřebné pro dané analýzy jsou obdobné jako pro obec Skuteč.

Dále se tato část práce zabývá komparací vybraných ukazatelů SIMU, a to celkovou likviditou, podílem cizích zdrojů k celkovým aktivům, pravidlem rozpočtové odpovědnosti a zadluženosti. Monitorující ukazatelé byli vypočítány na základě údajů z databáze Ministerstva financí ČR a portálu Rozpočet obce.

Závěrem jsou shrnuty výsledky hospodaření obce Skuteč, shrnuta komparace příjmové a výdajové stránky rozpočtu obcí a vybraných ukazatelů SIMU, dále je uvedeno doporučení pro případné zlepšení a rozvoj města Skuteč a navrženy změny výše poplatků vedoucí k možnému navýšení příjmové stránky rozpočtu města.

Dále jsou uvedeny vzorce pro výpočet ukazatelů použité v této diplomové práci.

- **Horizontální analýza**

$$\text{Bazický index} = \frac{T1}{T0} * 100 \text{ v } \%$$

T1 = hodnota ukazatele v počátečním období

T0 = hodnota ukazatele v běžném období

$$\text{Řetězový index} = \frac{T_n}{T_{n-1}} * 100 \text{ v } \%$$

T_n = hodnota ukazatele v běžném období

T_{n-1} = hodnota ukazatele v předchozím období

- **Vertikální analýza**

Vertikální analýza je založena na procentuálním rozboru příjmů a výdajů, která vyčísluje procentní podíl položek na celku.

- **Celková likvidita**

$$\text{Celková likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

- **Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům**

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Aktiva celkem}} * 100 \text{ v } \%$$

- **Pravidlo rozpočtové odpovědnosti**

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti udává poměr dluhu k průměru příjmů za poslední čtyři roky.

Tato hodnota by dle Ministerstva financí neměla překročit 60 %.

3 Teoretická východiska

3.1 Územní samospráva

Vznik a vývoj samosprávy je vázán na vývoj a úlohu státu. V historii vznikaly menší geografické celky z důvodu kulturních, jazykových, ekonomických či společenských, které se postupně přetvářely v regiony a vyšší stupně samosprávy, tak jak je známe dnes. Postupně si tyto útvary získávaly určitý stupeň nezávislosti na státu. Vztahy mezi jednotlivými úrovněmi samosprávy a státem se zabývá Armstrong, který jasně vymezil práva a pravomoci pro každou úroveň.¹

Územní samospráva vznikala sdružováním obyvatel v konkrétním místě – přirozeně nebo uměle jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni. Umožňuje samostatné spravování věcí veřejných na menším území, než je stát. K řádnému fungování územní samosprávy je potřeba v daném státě vytvořit legislativní a ekonomické předpoklady. K legislativním předpokladům patří ustanovení jednotlivých stupňů územní samosprávy. Ekonomické předpoklady vymezují právo na hospodaření s vlastním majetkem, dále umožňují získávat vlastní finanční prostředky a sestavovat vlastní rozpočet.

Evropská charta místní samosprávy přijatá dne 15. října 1985 ve Štrasburku potvrdila postavení územní samosprávy v Evropě a více než 38 států ji uznává ve svém zákonodárství. V České republice tato charta vstoupila v platnost 1. září 1999 a také se zde se dodržuje většina ustanovení v zákonodárství.²

3.1.1 Samostatná působnost

Obec plní v rámci samostatné působnosti povinnosti, které patří do samosprávy obce. Jejich rozsah je stanoven zákonem a řídí se potřebami dané obce. Obec je oprávněna v rámci samostatné působnosti ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou, kterými jsou:³

- zabezpečit veřejný pořádek nebo zakázat činnosti na určených veřejných prostranstvích, které by mohly být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku,
- stanovit závazné podmínky pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték,

¹ ARMSTRONG, H. a TAYLOR, J. Regional economics and policy

² Provažníková, R. Financování měst, obcí a regionů. s. 14-17

³ § 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

- zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, ochranu životního prostředí a zeleně,
- zvláštním zákonem stanovené záležitosti.

Obec ve svém územním obvodu usiluje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů (bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, doprava, potřeba informací, výchova a vzdělávání, kulturní rozvoj a ochrana veřejného pořádku).

Obec může udělit tzv. čestné občanství občanům za významná umělecká, vědecká a jiná díla, která mají vztah k obci a podíleli se na rozvoji obce.

3.1.2 Přenesená působnost

Pokud je obci zákonem svěřen výkon státní správy, stává se obec správním obvodem a orgány obce jsou povinny plnit povinnosti v přenesené působnosti neboli orgány obce vykonávají na svém území státní správu v zákonem vymezených záležitostech. Přenesenou působnost vykonává ve většině případů obecní úřad a jeho odbory. Obce získávají pro výkon přenesené působnosti příspěvky ze státního rozpočtu.

Obce se při výkonu přenesené působnosti řídí zákony a jinými právními předpisy a současně respektují usnesení vlády a směrnice ústředních správních úřadů, které musí být publikovány ve Věstníku vlády pro orgány kraje a obcí.⁴

Obce se dělí podle rozsahu státní správy a působnosti na:⁵

- obce (obce I. stupně),
- obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně),
- obce s rozšířenou působností (obce III. stupně).

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁵ Jelínková, J. Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí, s.43

3.2 Obec jako element územní samosprávy

V současnosti je zaveden v České republice dvoustupňový systém samosprávy. Prvním a základním stupněm územní samosprávy je podle Ústavy ČR obec, druhým stupněm jsou kraje. V České republice existuje čtrnáct vyšších územních samosprávných celků, obcí pak přes šest tisíc.⁶

Právní slovník definuje samosprávu: „*Samospráva je forma veřejné správy spočívající v tom, že územně nebo jinak organizované společenství lidí si spravuje své záležitosti samostatně a činí o nich rozhodnutí přímo nebo prostřednictvím volených orgánů.*“⁷

Podle Kopeckého lze samosprávu charakterizovat jako „*ústavou a zákony stanovený okruh úkolů veřejné správy, jejichž vykonávání vlastním jménem je svěřeno samosprávné korporaci odlišné od státu. Nositel samosprávy není při jejím výkonu podřízen orgánům státu, státu přísluší pouze právní dozor nad jednáním samosprávných korporací.*“⁸

Jak již bylo uvedeno výše, obec je základním samosprávným celkem České republiky. Neboli obec je veřejnoprávní korporací, která hospodaří se svým majetkem a je spravována zastupitelstvem obce. Samospráva zjišťuje a sděluje stanoviska, vysvětluje rozhodnutí, přesvědčuje oponenty, informuje veřejnost, vyjednává s partnery, spolupracuje a deleguje odpovědnost.⁹

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů vymezuje následující druhy obcí, a to:¹⁰

- *obce, které nejsou městem* – k 1. 1. 2018 je evidováno 6258 obcí,
- *obce s rozšířenou působností* – kromě přenesené působnosti základního rozsahu a přenesené působnosti pověřených obecních úřadů vykonávají další přenesenou působnost určenou prováděcím právním předpisem. Jedná se např. o vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenského oprávnění apod. (k 1. 1. 2018 je evidováno 205 obcí s rozšířenou působností),

⁶ Provažníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 27-29

⁷ VALEŠ, L. Politologické aspekty veřejné správy, s. 16

⁸ KOPECKÝ, M. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva, s. 105

⁹ Pavlík, M. Jak úspěšně řídit obec a region, s.73

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

- *obce s pověřeným obecním úřadem* – kromě přenesené působnosti základního rozsahu vykonávají další přenesenou působnost určenou prováděcím právním předpisem (k 1. 1. 2018 je evidováno 388 obcí s pověřeným obecním úřadem),
- *města* neboli obce, které přesáhly počet 3 000 obyvatel současně se souhlasem předsedy Poslanecké sněmovny (k 1. 1. 2018 je evidováno 604 měst),
- *statutární města* – Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov,
- *hlavní město Praha*, které je nejen hlavním městem, ale také krajem i obcí.

3.2.1 Charakteristika obce

Charakteristickými znaky každé obce podle Kadeřábkové a Pekové (2012) jsou:¹¹

- vlastní území,
- občané,
- spravování svých záležitostí samostatně,
- vystupování v právních vztazích svým jménem,
- péče o všestranný rozvoj území,
- hospodaření podle vlastního rozpočtu.

Dle Žehrové a Pfeiferové jsou znaky obce v právním smyslu následující:¹²

- územní základ – obec vlastní vymezené katastrální území,
- personální základ – obyvatelstvo obce,
- právní základ – právní subjektivita obce,
- ekonomický základ – vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.

¹¹ Kadeřábková J., Peková J. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance, s. 19

¹² ŽEHOVÁ, J. a PFEIFEROVÁ D. Finance municipalit, s. 17

Obec sdružuje obyvatele, kteří jsou občany České republiky a v dané obci mají zřízeno trvalé bydliště či v dané obci vlastní nemovitost. Plnoletý občan obce má právo volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se na zasedáních zastupitelstva, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a závěrečnému účtu a podávat návrhy, připomínky a podněty.

Každá obec musí mít svůj název uveden v českém jazyce, který schvaluje Ministerstvo vnitra. Části obce jsou zpravidla pojmenovávány z historických názvů či zaniklých obcí. Jsou zastavěny budovami, které musí být označeny popisnými čísly. Evidenčními čísly se označují stavby pro rodinnou rekreaci, stavby dočasné a budovy, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. Obec je povinna oznámit Ministerstvu vnitra jakoukoliv změnu týkající se názvu obce či jeho části. Občané mohou využívat veřejná prostranství obce, mezi která se řadí, náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení.¹³

3.2.2 Majetek obce

Obec vlastní a spravuje movitý i nemovitý majetek, o jehož využití rozhodují orgány obce, které odpovídají za hospodaření dané obce občanům. Obec má právo majetek prodávat, pronajímat, vkládat majetek do organizací, podnikat s ním či ručit. Majetek obce by měl být řádně a hospodárně využíván a musí se chránit před zničením, poškozením nebo odcizením. Majetek může sloužit k veřejně prospěšným účelům, výkonu samosprávy či dalším činnostem v obci. Obecní majetek se dělí z účetního hlediska na aktiva a pasiva.

Aktiva stálá – majetek hmotný (nemovitý, movitý), nehmotný, finanční

Aktiva provozní – zásoby, peněžní prostředky, pohledávky

Pasiva – vlastní zdroje, cizí zdroje

Dále je obecní majetek tvořen historickým majetkem, původním majetkem, majetkem získaným převodem nebo rozhodnutím Ministerstva kultury a finančními investicemi.¹⁴

¹³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ Káňa, P. Základy veřejné správy, s. 54-55

3.3 Orgány obce

Obec coby veřejnoprávní korporace je oprávněna jednat prostřednictvím svých funkcionářů – fyzických osob. Podle Ústavy ČR čl. 101 je obec samostatně spravována zastupitelstvem, podle zákona o obcích je obec spravována zastupitelstvem obce, radou obce, starostou, obecním úřadem, zvláštními orgány a také komisí.

3.3.1 Zastupitelstvo

*„Zastupitelstvo obce je kolektivním orgánem složeným z členů volených v přímých volbách občany obce.“*¹⁵ Zastupitelstvo obce je základním orgánem obce, od něhož jsou ostatní orgány odvozeny. Zastupitelstvo je voleno na čtyřleté funkční období na principu poměrného zastoupení. Princip poměrného zastoupení spočívá v poměrném rozdělování mandátu (počtu křesel), který se blíží poměru počtu hlasů získaných od voličů. Složení zvoleného orgánu by mělo reflektovat složení společnosti. Proto by v něm měli být zastoupeni představitelé různých politických směrů v poměru odpovídajícím podpoře těchto směrů voliči. Počet členů zastupitelstva se určuje podle počtu obyvatel obce. Rozdělení je následující:¹⁶

- do 500 obyvatel - 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel - 7 až 15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel - 11 až 25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel - 15 až 35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel - 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel - 35 až 55 členů.

Zastupitelstvo se schází na území své obce nejméně jednou za tři měsíce. Pokud zastupitelstvo po dobu šesti měsíců a déle nesvolá schůzi, Ministerstvo vnitra je oprávněno zastupitelstvo odvolat. Zastupitel nabývá mandátu okamžikem zvolení a po složení slibu nabývá i práv a povinností. K základním právům zastupitele patří právo iniciativy, právo interpelace a právo informace. Právo iniciativy nelze omezit a opravňuje zastupitele předkládat návrhy zastupitelstvu, radě, výborům a komisím. Právo interpelace umožňuje zastupiteli klást dotazy, připomínky a podněty na radu a další členy, jejichž zakladatelem je obec. Právo informace

¹⁵ KOPECKÝ, M. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva, s. 225

¹⁶ § 84 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

zmocňuje zastupitele vyžadovat informace od zaměstnanců obce, které souvisejí s výkonem jeho funkce.

Mezi povinnosti zastupitele patří aktivní účast na zasedání zastupitelstva a dalších orgánů, jež je členem. Dále je povinen plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby neohrozil důležitost své funkce.¹⁷

Pouze zastupitelstvu je svěřeno:¹⁸

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,
- delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností s majetkovou účastí obce,
- navrhopvat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností s majetkovou účastí obce,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- volit starostu, místostarostu a další členy rady a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady,
- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva,
- zřizovat a rušit obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,

¹⁷ Balík, S. Komunální politika, s. 67-72

¹⁸ § 84 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- udělovat a odnímat čestné občanství a ceny obce,
- stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva,
- rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva, za výkon funkce členů výborů,
- rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhnout zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis,
- plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

3.3.2 Rada

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, která se zodpovídá za svůj výkon zastupitelstvu. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou (místostarosty) a dalšími členy volenými z řad členů zastupitelstva obce.¹⁹ Rada je tvořena nejméně pěti, nevíce jedenácti členy, přičemž nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí. V těchto případech vykonává tuto pravomoc starosta, nestanoví-li zákon jinak. Radu svolává ke schůzím starosta obce podle potřeby a tyto schůze rady jsou neveřejné.²⁰

Radě obce je vymezeno:²¹

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- plnit vůči právníckým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce,
- rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,
- vydávat nařízení obce,

¹⁹ KOPECKÝ, M. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva, s. 232

²⁰ Balík, S. Komunální politika, s. 72-73

²¹ § 102 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu,
- na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,
- zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- schvalovat organizační řád obecního úřadu,
- plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem,
- schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.

3.3.3 Starosta

Starosta je nejvyšším představitelem obecní správy, který reprezentuje a zastupuje obec navenek. Starosta i místostarosta/té jsou voleni zastupitelstvem obce z řad svých členů. Starosta či místostarosta musí být plnoletý a občanem České republiky. Starostovou pravomocí je jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu v souladu se zákonem. Mezi kompetence starosty patří řízení zasedání zastupitelstva a rady obce. Starosta je v případě své nepřítomnosti zastoupen místostarostou. Starosta společně s místostarostou jsou oprávněni k podpisu právních předpisů obce.²²

²² Balík, S. Komunální politika, s. 74-76

Starosta má následující pravomoci:²³

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
- plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony,
- plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.

3.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarosty (místostarostů), tajemníka obecního úřadu a zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu. Ve vedení obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti, rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.²⁴

Obce s pověřeným obecním úřadem nebo s rozšířenou působností mají povinnost ustanovit funkci tajemníka obecního úřadu. Ostatní obce mají možnost funkci tajemníka obecního úřadu zřídit, avšak tato skutečnost není závazná. V tomto případě vykonává funkci tajemníka starosta. Tajemník je povinen plnit úkoly obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Tajemník se účastní zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce, má však pouze poradní hlas. Tajemník obecního úřadu nesmí být členem politické strany či politického hnutí.²⁵

²³ § 103 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ § 109 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ Balík, S. Komunální politika, s. 77

3.3.5 Výbory a komise

Zastupitelstvo obce má povinnost zakládat finanční a kontrolní výbor. Také má možnost zřídit výbory, například pro národnostní menšiny, pokud alespoň deset procent občanů obce je tvořeno jinou než českou národností. Zastupitelstvo obce pověřuje výbor úkoly, který je následně plní a ze své činnosti se zastupitelstvu zodpovídá. Počet členů výboru představuje vždy liché číslo a jejími členy nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Výbor se schází dle potřeby. Úkolem finančního výboru je kontrolovat hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plnit další úkoly, kterými je pověřilo zastupitelstvo obce. Úkolem kontrolního výboru je plnit usnesení zastupitelstva obce a rady obce, kontrolovat dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plnit další kontrolní úkoly, kterými je pověřilo zastupitelstvo obce.

Komise se stává výkonným orgánem, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Rada zřizuje komisi jako svůj iniciativní a poradní orgán. Předsedou komise může být pouze osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti. Komise se ze své činnosti zodpovídá radě obce nebo starostovi, a to ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku.²⁶

3.4 Rozpočet obce

*„Každá obec musí vytvářet svůj rozpočet na období jednoho kalendářního roku, podle něhož hospodaří.“*²⁷ Finanční hospodaření obce vychází z rozpočtové soustavy veřejného rozpočtu. Rozpočet představuje finanční plán, kterým se řídí financování činností obce. Morgan apeluje na důležitost rozpočtování na místní úrovni a nutnost věnování ji dostatečné pozornosti. Rozpočet totiž nelze uchopit jako cvičení, jak nejlépe vynaložit s výnosy získanými od občanů, ale v konečném důsledku jde o určení toho, jaké jsou hodnoty dané komunity a vytváření dostatečné podpory k financování těchto hodnot.²⁸

Rozpočet se sestavuje ročně a jeho zpracování se přizpůsobuje střednědobému výhledu rozpočtu. Zpravidla se rozpočet sestavuje jako vyrovnaný. Za určitých podmínek uvedených v zákoně č. 250/2000 Sb. může být schválen i rozpočet přebytkový či schodkový.²⁹

²⁶ § 117-122 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁷ Pavlík, M. Jak úspěšně řídit obec a region, s.63

²⁸ MORGAN, D. Budgeting for local governments and communities

²⁹ § 1-7 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Rozpočet tedy může být:

- vyrovnaný – příjmy = výdaje
- schodkový – příjmy < výdaje
- přebytkový – příjmy > výdaje

Rozpočet podle Wokouna obsahuje:³⁰

- příjmy a výdaje,
- finanční vztahy veřejného sektoru,
- finanční vztahy k podnikatelským subjektům,
- finanční vztahy k rozpočtové soustavě,
- finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje,
- finanční vztahy k ostatním obcím,
- finanční vztahy k dobrovolným svazkům obcí,
- finanční vztahy mezi kraji,
- finanční vztahy návratného charakteru,
- finanční vztahy k ostatním subjektům.

Na rozpočet se nahlíží jako na bilanci příjmů a výdajů, finanční plán obce, decentralizovaný peněžní fond a nástroj prosazování obecní politiky.

Základní rovnici rozpočtového hospodaření je možné charakterizovat následujícím vztahem:³¹

$$F_1 + P - V = F_2$$

F_1 = stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období

P = příjmy

V = výdaje

F_2 = stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období

³⁰ Kadeřábková, J. a kolektiv. Základy regionálních věd a veřejné správy, s. 217-218

³¹ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 57

3.4.1 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je hlavním nástrojem finančního hospodaření obce. Zobrazuje všechny finanční vztahy, které obce uskutečňují.³² Příjmy i výdaje se člení dle závazné rozpočtové skladby. Jejím cílem je jednotnost a přehlednost všech veřejných rozpočtů. Umožňuje komplexní pohled na finanční hospodaření celého veřejného sektoru. Rozpočtová skladba se řídí vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska:³³

- odpovědnostního – příjmy a výdaje státního rozpočtu, jednotkou třídění je kapitola státního rozpočtu,
- druhového – druhové členění příjmů a výdajů, jednotkou třídění je rozpočtová třída, seskupení položek, podskupení položek a rozpočtové položky,
- odvětvového – příjmy a výdaje se třídí dle odvětví, jednotkami třídění jsou rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy,
- konsolidačního – třídění výdajů vynakládaných uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů a příjmy vznikající uvnitř této soustavy, příjmy a výdaje se třídí na záznamové jednotky.

Druhové třídění dle operací a tříd se dělí na operace:³⁴

- příjmové operace
 - Třída 1 - Daňové příjmy
 - Třída 2 - Nedaňové příjmy
 - Třída 3 - Kapitálové příjmy
 - Třída 4 - Přijaté dotace – 4.1 neinvestiční, 4.2 investiční
- výdajové operace
 - Třída 5 - Běžné výdaje
 - Třída 6 - Kapitálové výdaje

³² TOMÁŠKOVÁ, E. a PAŘÍZKOVÁ, I. Veřejné finance – ekonomické souvislosti, s. 113

³³ MÁČE, M. Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu, s. 478

³⁴ NOVÁKOVÁ, Š Účetnictví státní správy a samosprávy, s. 51

- financující operace
 - Třída 8 – Financování

Funkční třídění dle skupin je následující:³⁵

- Skupina 1 – Zemědělství a lesní hospodářství
- Skupina 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- Skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo
- Skupina 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti
- Skupina 5 – Obrana, bezpečnost a právní ochrana
- Skupina 6 – Všeobecná veřejná práva

Třídění příjmů a výdajů rozpočtu respektuje zásady rozpočtové skladby, kterými jsou:³⁶

- zásada každoročního schvalování a sestavování rozpočtu – roční rozpočet je základním finančním plánem, jeho sestavování a hospodaření podle něho je povinné,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu – respektování této zásady je důležité pro „zdravé“ hospodaření státu i jednotlivých článků územní samosprávy,
- zásada reálnosti a pravdivosti – snaha zabránit zkreslování údajů, návrh rozpočtu by měl být sestaven reálně bez větších odchylek,
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu – mělo by být možné kontrolovat, analyzovat a srovnávat příjmy a výdaje v rámci rozpočtové soustavy a odstraňovat negativní vlivy hospodaření do budoucnosti,
- zásada efektivnosti, hospodárnosti a účinnosti – zásada se uplatňuje při použití rozpočtových prostředků,
- zásada publicity – informuje občany o návrhu a plnění veřejného rozpočtu, zabezpečuje kontrolu ze strany občanů.

³⁵ NOVÁKOVÁ, Š Účetnictví státní správy a samosprávy, s. 53

³⁶ Peková, J. Veřejné finance, úvod do problematiky, s. 119-121

3.4.2 Rozpočtový proces

„Práce spojené se sestavováním návrhu veřejného rozpočtu začínají zpravidla půl roku i dříve před začátkem nového rozpočtového období. Sestavení návrhu rozpočtu je nejsložitější etapa rozpočtového procesu, má-li být rozpočet reálným finančním plánem.“³⁷

Rozpočtový proces vyjadřuje souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. Rozpočtové období představuje jeden rozpočtový rok, jenž je shodný s kalendářním. Fáze rozpočtového procesu lze rozdělit na tyto etapy:³⁸

- *analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,*
- *sestavení návrhu rozpočtu – provádí výkonný orgán obce, podkladem je rozpočtový výhled, návrh rozpočtu by měl být rozdělen na příjmy a výdaje,*
- *projednávání a schválení – projednává se výkonnými orgány, schvaluje zastupitelstvo, schválený rozpočet může být vyrovnaný, rozpočtový či schodkový,*
- *kontrola plnění rozpočtu – rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný,*
- *přehled o skutečném plnění rozpočtu – sestavují výkonné orgány,*
- *následná kontrola – povinnost nechat si přezkoumat rozpočet za minulý rok krajským úřadem nebo auditorem,*
- *aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.*

Na tvorbě rozpočtu se podílí:

- vedení obce,
- zastupitelstvo,
- rada,
- výbory a komise,
- vedoucí úředníci,
- úředníci,
- veřejnost.

³⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. Veřejný sektor – řízení a financování, s. 217

³⁸ Provozničková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 70-73

3.4.3 Rozpočtové provizorium

Pokud není schválen rozpočet před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření územního samosprávného celku pravidly rozpočtového provizoria. Pravidla, která jsou potřebná k zajištění plynulosti hospodaření stanoví zastupitelstvo obce. Měsíční výdaje územního samosprávného celku nesmí v době rozpočtového provizoria přesáhnout jednu dvanáctinu výdajů rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok. Vyšší výdaje jsou povoleny pouze v případě, že se jedná o financování výdajů stanovených jiným zákonem nebo v případě výdajů předfinancovaných projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie. Příjmy a výdaje, jež se uskuteční v době rozpočtového provizoria, se stávají příjmy a výdaji po schválení rozpočtu. V praxi je rozpočtové provizorium často používáno, protože existuje finanční vztah mezi územními samosprávnými celky a státním rozpočtem. Územní samosprávní celky tedy vyčkávají na schválení státního rozpočtu a do té doby hospodaří dle rozpočtového provizoria.³⁹

3.4.4 Závěrečný účet

Závěrečný účet shrnuje údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku, který se zpracovává po skončení kalendářního roku. Konkrétně závěrečný účet obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Územní samosprávný celek je povinen nechat

si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Výsledná zpráva se pak stává součástí závěrečného účtu. Je-li návrh závěrečného účtu včetně výsledné zprávy sestaven, pak proběhne jeho zveřejnění na internetových stránkách v úplném znění a na úřední desce (možno v užším rozsahu) nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání. Zveřejnění musí trvat až do jeho schválení. Občané mají možnost povznést připomínky k návrhu závěrečného účtu, ústně při projednávání na zasedání zastupitelstva či písemně. Ukončení projednávání o závěrečném účtu se uzavírá souhlasem s celoročním hospodařením (bez výhrad), nebo souhlasem s výhradami (nutné přijmout opatření potřebná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků). Závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření je poté zveřejněn na internetových stránkách a současně je oznámeno na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby.⁴⁰

³⁹ § 13 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ § 17 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

3.4.5 Rozpočtový výhled

Územní samosprávní celky mají povinnost sestavovat rozpočtový výhled jako pomocný finanční nástroj, podle kterého se každoročně sestavuje rozpočet. Jedná se o střednědobé finanční plánování, tzn., vytváří se zpravidla na dobu 2 až 5 let a jsou v něm zohledněny všechny pravidelně se opakující výdaje a uzavřené smluvní vztahy, dlouhodobé záměry rozvoje obce apod. Rozpočtový výhled by měl zahrnovat i volné finanční prostředky potřebné k případnému krytí investičních akcí. Rozpočtový výhled by měl být zpracován a schválen současně s územním rozpočtem. Například rozpočet obce na rok 2018 by měl být schválen současně s rozpočtovým výhledem na roky 2019-2022. V dalším roce by měl být rozpočet schválen na rok 2019 a rozpočtový výhled na rok 2020-2023. Císařová a Pavel proto upozorňují na nutnost každoroční aktualizace rozpočtu.⁴¹ Tímto způsobem se zajistí informovanost a očekávaný vývoj hospodaření územního samosprávního celku.

Územní samosprávní celek je povinen zveřejnit návrh střednědobého výhledu rozpočtu na svých internetových stránkách v úplném znění a na úřední desce (možno v užším rozsahu) nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávního celku. Současně je nutné oznámit na úřední desce, kde je návrh zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Zveřejnění musí trvat až do jeho schválení. Občané mají možnost povznést připomínky k návrhu střednědobého výhledu rozpočtu, ústně při projednávání na zasedání zastupitelstva či písemně.⁴²

Rozpočtový výhled schvaluje rada obce v rámci své pravomoci, kterou ji ukládá zákon o obcích. V obci, kde se rada obce nevolí, zastává tuto funkci starosta.

Rozpočtový výhled by měl být sestavován ve čtyřech základních ukazatelích, kterými jsou celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky a současně by měl být kladen důraz na reálnost pravdivost a úplnost.

Zpracování rozpočtového výhledu přináší obci tyto výhody:

- výrazné zkvalitnění řízení hospodaření,
- odvrácení hrozby možného přeúvěrování,

⁴¹ CÍSAŘOVÁ, E. a PAVEL, J. Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu, 94 s.

⁴² § 3 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

- stabilní finanční situaci,
- rychlou orientaci ve finančních možnostech,
- usnadnění projednávání úvěrů s peněžními ústavami a s fondy o mimořádné a účelové dotace.

Rozpočtový výhled má následující funkce:⁴³

- informační – podává informace zastupitelům, občanům obce, a dalším o vývoji hospodaření za určité časové období,
- hospodářskou – příjmy, výdaje a závazky obce za určité časové období,
- plánovací – ukazuje budoucí disponibilní prostředky, závazky z minulého období, splátky apod.,
- rozpočtovou – roční rozpočet se zpracovává na základě rozpočtového výhledu.

Problémy, se kterými se územní samosprávné celky setkávají při sestavování střednědobých výhledů, jsou především schopnost krátkodobého a střednědobého odhadu příjmů, výdajů a jejich meziročního vývoje.⁴⁴ Aby se těmto problémům předcházelo, je nutné rozpočtový výhled každoročně aktualizovat a prodloužit platnost vždy o jeden rok (nebo dle potřeby). Tím se zabezpečí aktuální stav a vývoj hospodaření a územní samosprávné celky pak mohou operativně korigovat hospodaření. Dalším východiskem, jak lze překonat tyto problémy, je možnost získání údajů ze střednědobého výhledu státních příjmů a výdajů (jedná se o hospodaření s veřejnými financemi). Je potřeba si zajistit informace o předpokládaném vývoji státního rozpočtu (například, které dotace a v jaké výši budou poskytovány nebo jaké se očekává inkaso daní). Tyto informace lze získat z návrhu státního rozpočtu v části věnované rozpočtu územních samosprávných celků, který vydává Odbor územních rozpočtů Ministerstva financí ČR.

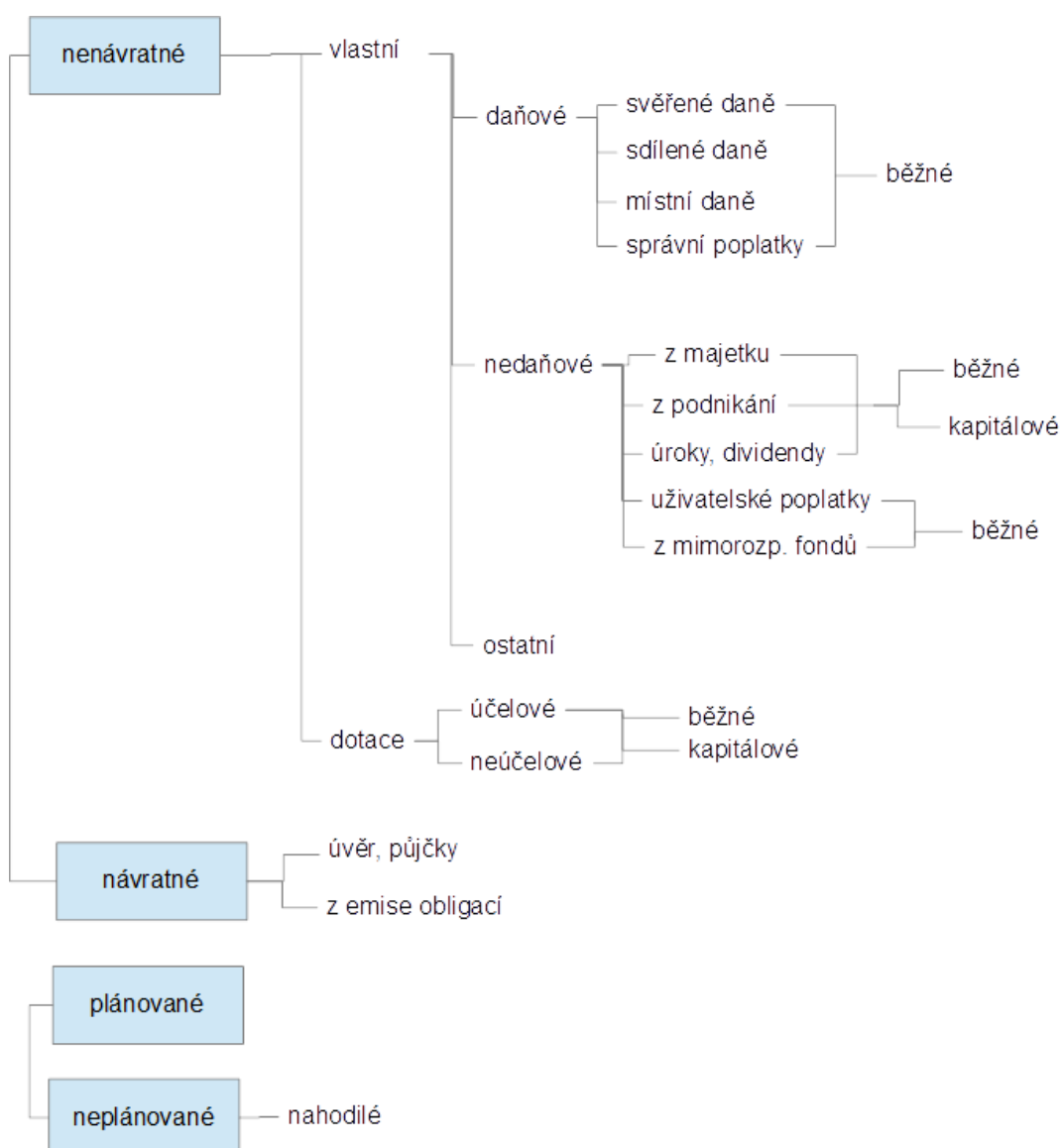
⁴³ Netolický, Martin. Rozpočty obcí v naší legislativě, s.43

⁴⁴ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 73-75

3.4.6 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce se řídí vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb, o rozpočtové skladbě. Z ekonomického hlediska se rozlišují příjmy na ty, které může územní samospráva ovlivnit např. svou činností a na ty, které ovlivnit nemůže, protože o nich rozhoduje stát. Obecně se příjmy obce rozdělují na daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Závazně jsou příjmy členěny rozpočtovou skladbou.

Schéma 1- Příjmy rozpočtu obce

Zdroj: vlastní zpracování dle Peková, J. - Pilný, J. – Jetmar, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru

3.4.6.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy patří mezi příjmy nenávratného charakteru, které tvoří největší podíl příjmu obcí. Daňové příjmy obcí upravuje zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, jehož novela je uvedena v zákoně č. 260/2017 Sb. Celostátní hrubý daňový výnos je převeden do rozpočtu obcí v takové výši, který podléhá procentnímu podílu na celostátním hrubém daňovém výnosu a koeficientu velikostní kategorie obcí, viz tabulka níže.⁴⁵

Tabulka 1 - Koeficienty a násobky postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel od-do	Koeficient postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0–50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51–2000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2001–30000	1,1523	2136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2000
30001–a více	1,3663	34400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30000

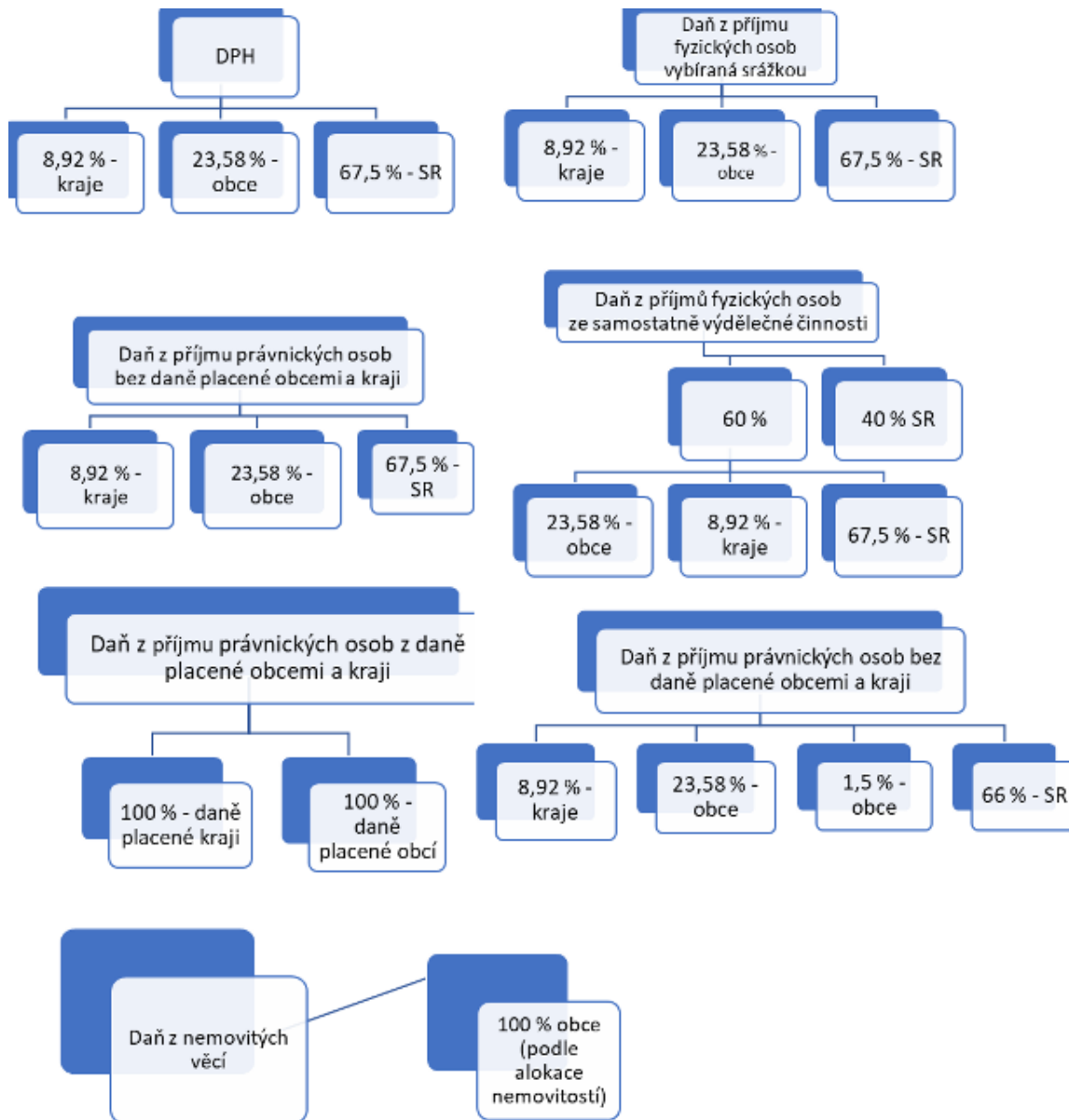
Zdroj: Příloha č. 2 k zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Dle výše uvedeného zákona o rozpočtovém určení daní se obcím rozděluje 23,58 % celostátního hrubého výnosu sdílených daní, jimiž se rozumí daň z přidané hodnoty, daň z příjmu fyzických a právnických osob blíže specifikovaných v platném zákoně. Naopak svěřené daně jsou celou částkou ponechány obcím. Mezi tyto daně patří daň z nemovitých věcí či daň z příjmu právnických osob placená obcemi.

⁴⁵ Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Níže uvedené schéma zobrazuje rozpočtové určení daní pro rok 2018.

Schéma 2 - Rozpočtové určení daní (2018)

Zdroj: Vlastní zpracování dle: Finanční správa. Kraje a obce. Schéma rozpočtového určení daní. [online]

Mezi daňové příjmy obcí se také řadí **místní poplatky**, které jsou upraveny zákonem České národní rady o místních poplatcích č. 565/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona mají obce právo vybírat místní poplatky:⁴⁶

- *ze psů* – poplatek platí držitel psa staršího 3 měsíce, sazba činí až 1 500 Kč za rok a jednoho psa,
- *za lázeňský nebo rekreační pobyt* – tyto poplatky platí fyzické osoby, které navštěvují lázeňská či turistická místa za účelem rekreace či léčení, sazba činí až 15 Kč/osoba/den, obec může stanovit poplatek i paušální částkou,
- *za užívání veřejného prostranství* – poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl, sazba činí až 10 Kč/m², obec může stanovit poplatek i paušální částkou,
- *ze vstupného* – poplatek se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, platí jej fyzická či právnická osoba – pořadatel, sazba činí až 20 % z celkové částky vybraného vstupného, obec může stanovit poplatek i paušální částkou,
- *z ubytovací kapacity* – poplatek se vybírá v obcích a městech v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu, poplatek platí ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodné ubytování poskytla, sazba činí až 6 Kč/lůžko/den, obec může stanovit poplatek i paušální částkou,
- *za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst* – poplatek platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, sazba činí až 200 Kč za každý započatý den, obec může stanovit poplatek i paušální částkou,
- *za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů* – poplatek platí fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt nebo cizincům, kterým byl podle zákona umožněn v dané obci trvalý pobyt, nebo která má v dané obci ve vlastnictví stavbu určenou k rekreaci, sazba činí až 250 Kč/osoba/rok a 750 Kč/osoba/rok za skutečné náklady obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu,

⁴⁶ § 1-10 zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

- *za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace* – poplatek platí vlastník stavebního pozemku, sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností.

Místní poplatky spravuje a vybírá obecní úřad. Zastupitelstvo obce rozhoduje o tom, jaké a od koho se budou místní poplatky vybírat. Obce mají omezenou daňovou pravomoc při stanovení konkrétní sazby poplatku – musí se řídit zákonem, který stanoví rozpětí sazeb. Zastupitelstvo také rozhoduje o úlevách, prominutí, vzniku a zániku poplatkové povinnosti, způsobu kontroly a vedení či případných sankcích. Tyto skutečnosti je zastupitelstvo povinno zveřejnit v obecně závazné vyhlášce o místních poplatcích.

3.4.6.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy se řadí mezi příjmy nenávratného charakteru, kde je možnost jejich ovlivnění, na rozdíl od daňových příjmů, výrazně vyšší. Do této skupiny patří příjmy:⁴⁷

- z vlastního podnikání,
- uživatelské poplatky,
- z vlastní správní činnosti,
- pokuty,
- z mimorozpočtových fondů,
- ze sdružování finančních prostředků
- ze sbírek,
- z darů.

Tradičním příjmem rozpočtu obcí a regionů jsou **příjmy z vlastního podnikání**. Jsou zdrojem pro financování místních a regionálních potřeb. Do této skupiny se týkají zisky z municipálních a regionálních podniků, podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem obcí nebo regionů, příjmy z pronájmu majetku a příjmy z obchodování s cennými papíry.

⁴⁷ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 94-99

Další skupinou nedaňových příjmů jsou **uživatelské poplatky**, které jsou založeny na zásadě prospěchu a užitku ze spotřeby statku. Používají se tam, kde je plátce současně příjemcem služby a nedochází u nich k problémům s přerozdělováním. Uživatelské poplatky můžeme rozdělit na regionální, lokální a individuální.

Mezi příjmy z vlastní správní činnosti patří **správní poplatky**. Ty jsou upraveny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, za správní úkony, které obce vykonávají v rámci přenesené působnosti. Výše správních poplatků je uvedena v jednotlivých položkách zákona podle typu poplatku.

Ostatní nedaňové příjmy, příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, darů a sbírek, též plynou do územního rozpočtu. Avšak tyto příjmy jsou velice nahodilé a jejich objem nemusí být vždy významný.

Mezi příjmy návratného charakteru patří návratné zdroje, jimiž jsou **úvěry a půjčky**. Tyto zdroje mají velký význam ve financování dlouhodobých investic. Půjčky mohou být jednou z vhodných variant financování kapitálových výdajů, protože investice mohou vytvářet příjmy z prodeje služeb, které pokryjí nejen provozní náklady, ale také splátky půjčky.

Existují tři základní zdroje návratných příjmů:

- úvěry,
- emise komunálních obligací nebo akcií,
- návratné půjčky a finanční výpomoci.

Obce v otázkách velikosti půjčky by měly vycházet z odhadu únosné výše dluhové služby. Důležité podmínky, ke kterým by obec měla přihlídnout, jsou doba splatnosti úvěru, splácení dluhové služby a výše úrokové sazby. Nejčastějším typem úvěru, který obce využívají, je překlenovací úvěr na financování běžných výdajů. Pro financování investic a kapitálových výdajů by obec měla využít střednědobých a dlouhodobých úvěrů. Za přijatý úvěr se obec musí zaručit majetkem nebo budoucími rozpočtovými příjmy, případně třetí osobou. Dalšími variantami financování mohou být výpůjčky z mezinárodních zdrojů, komunální leasing či partnerství soukromého a veřejného sektoru.⁴⁸

⁴⁸ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 101-103

3.4.6.3 Dotace

Dotace jsou poskytovány z rozpočtu vyšší vládní úrovně nižším úrovním. Rozlišují se dvě formy dotací, a to:

- *specifické účelové* – poskytovány předem na stanovený účel,
- *všeobecné neúčelové* – jejich využití je v kompetenci obce.

Oba tyto typy dotací mohou být použity na financování běžných i kapitálových výdajů.

Další rozdělení dotací může být formou procentního podílu na celkové částce – dotace se spoluúčastí, které se rozdělují na:

- rovnocenné podmíněné účelové dotace neboli *otevřené* – s pevně stanoveným rovnocenným podílem obce a státu,
- nerovnocenné podmíněné účelové dotace neboli *uzavřené* – částka je stanovena fixně, tzn. určitý strop maximální sumy příspěvku.

Tento typ dotací vybízí územní samosprávu k větší míře zodpovědnosti za její výdajové programy a současně vede k zvyšování vlastních příjmů.

Systém transferů a dotací je důležitým prvkem decentralizace v zemi. Je nutné ho vytvořit tak, aby splňoval cíle celého systému decentralizace. Efektivní systém transferů by měl konvenovat několik kritérií:

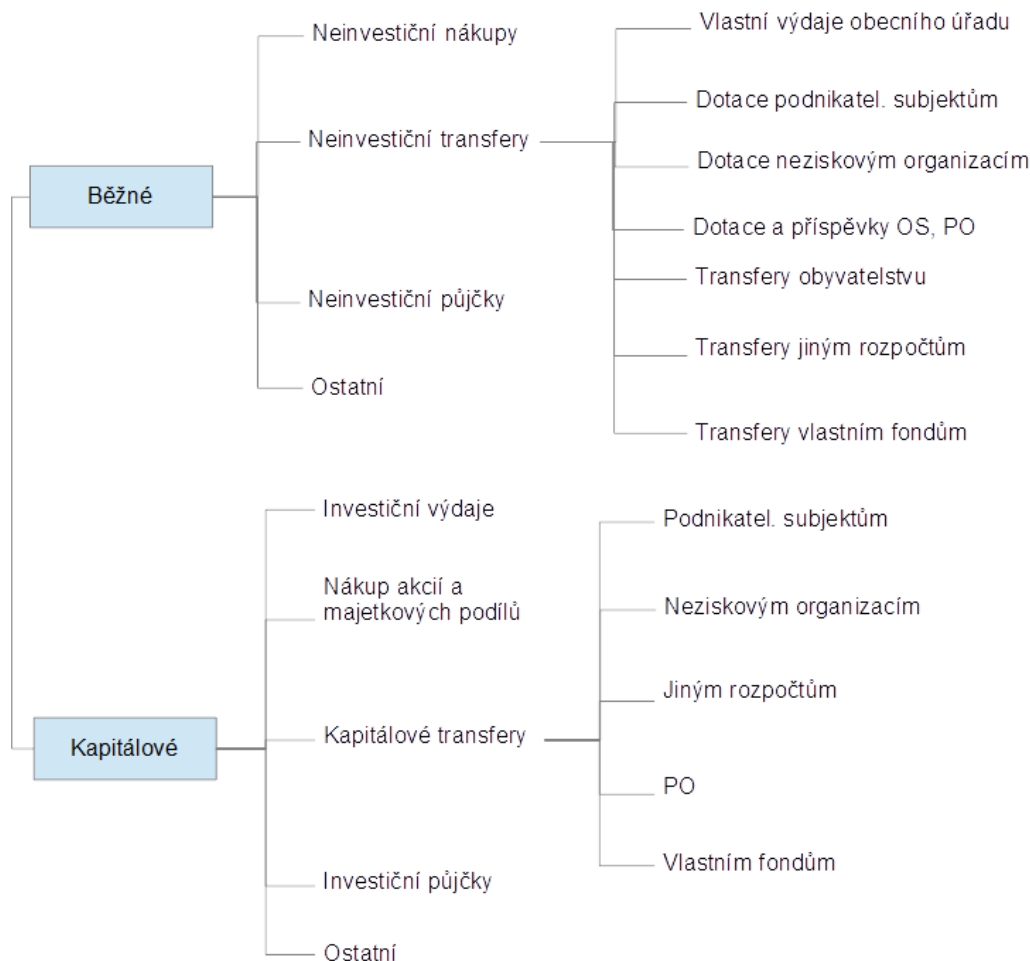
- *adekvátnost příjmů* – dostatek zdrojů na plnění kompetencí místní samosprávy,
- *regulace zdanění a výdajů* – neměly by podněcovat nadměrné výdaje a omezovat zdanění,
- *spravedlnost* – měly by se měnit v závislosti na místních potřebách a být nepřímou úměrné fiskální kapacitě,
- *transparentnost a stabilita* – výška dotace by měla být předem známá a přidělování stabilní.⁴⁹

⁴⁹ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 91-94

3.4.7 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje rozpočtu obce se řídí vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Jejich členění je zobrazeno v následujícím schématu.

Schéma 3 - Výdaje rozpočtu obce

Zdroj: Vlastní zpracování dle Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru, s. 276

Výdaje rozpočtu územní samosprávy jsou investovány do potřeb místního a regionálního veřejného sektoru. Velikost výdajů územních rozpočtů závisí na povaze a druhu veřejných statků. Územní samosprávy zajišťují veřejné statky a služby nejen z pohledu lokálních potřeb, ale i z pohledu rozsahu delegované pravomoci a odpovědnosti za jejich zabezpečení v rámci decentralizace veřejného sektoru. Výdaje mohou mít povahu samostatné nebo přenesené působnosti.

Obce na základě samostatné působnosti zabezpečují výdaje na:

- *školství* – provoz a údržba mateřských a základních škol,
- *sociální péči* – provoz kojeneckých ústavů, ústavů pro mládež, zařízení pro tělesně postižené a domovy důchodců,
- *zdravotnické služby* – částečné financování malých nemocnic, poliklinik a jeslí,
- *kulturu a rekreaci* – knihovny, muzea, divadla, zoologické zahrady, sportovní komplexy, stadiony, plavecké bazény atd.,
- *veřejnou bezpečnost a obecní policii* – zčásti financují hasičské sbory,
- *sanitární služby* – svoz komunálního odpadu, úklid komunikací,
- *pouliční osvětlení, hřbitovy a parky* – výstavba i údržba,
- *vodovody a kanalizace* – mohou se podílet na poskytování,
- *územní plánování,*
- *místní komunikace a městskou dopravu* – dotování městských dopravních podniků,
- *obecní byty* – výstavba a pronájem.

V rámci přenesené působnosti ústřední vláda převádí na základě různých zákonů některé funkce státní správy na obce a nadále o nich rozhoduje. Vláda se z části podílí na financování nákladů spojených s přenesenou působností formou dotací a příspěvků. Tyto výdaje se liší podle rozsahu vykonávané působnosti v jednotlivých obcích, velikostí obce či dalšími faktory.⁵⁰

Výdaje se člení z mnoha hledisek, mezi nejpoužívanější patří třídění podle:

- *ekonomického hlediska* – na běžné a kapitálové,
- *rozpočtové skladby* – na druhové (závazné, funkční),
- *infrastruktury* – na ekonomické a sociální,
- *funkcí veřejných financí* – na alokační, redistribuční a stabilizační,
- *rozpočtového plánování* – na plánované a neplánované.

Podle ekonomického hlediska se výdaje dělí na výdaje běžné a kapitálové. **Běžné výdaje** tvoří největší skupinu výdajů územního rozpočtu obce, to je asi jedna třetina výdajů. Financují se jimi běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce. Největší podíl na běžných výdajích tvoří výdaje na místní správu, výdaje na sociální věci a výdaje na školství.

⁵⁰ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 216-218

Kapitálové výdaje slouží především na financování dlouhodobých investičních potřeb, které přesahují jednoleté rozpočtové období. Měly by zahrnovat:

- celkové náklady projektu,
- celkové náklady až do konce předcházejícího roku,
- celkové náklady až do konce daného roku,
- očekávané výdaje v průběhu následujícího roku,
- odhadované náklady na dokončení projektu na konci roku,
- identifikaci zdrojů, ze kterých se bude projekt financovat.

Největší podíl těchto výdajů plyne na služby pro obyvatelstvo, tj. na bydlení, komunální služby, školství, údržbu silnic a čistírny odpadních vod.

Podle rozpočtové skladby se závazně člení výdaje na druhové a funkční. **Druhové** třídění výdajů rozděluje výdaje také na běžné a kapitálové. Běžné se nachází v třídě 5, kterými jsou neinvestiční výdaje. Kapitálové v třídě 6, kterými jsou investiční výdaje.

Funkční členění výdajů rozděluje výdaje do šesti skupin, které u obcí představují výdajové oblasti. Jsou jimi výdajové skupiny:

- zemědělství a lesní hospodářství,
- průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- služby pro obyvatelstvo
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- bezpečnost státu a právní ochrana,
- všeobecná veřejná správa a služby.

Výdaje na **ekonomickou infrastrukturu** zahrnují běžné i kapitálové výdaje určené na výrobní účely. Náleží do nich také dotace a půjčky soukromého sektoru na podnikání v obci a na zvýšení zaměstnanosti. Na kapitálových nákladech se mohou podílet i podnikatelské subjekty a majitelé pozemků, kteří mohou mít prospěch z rozvoje infrastruktury, a to formou daní, poplatků nebo rozdělením nákladů mezi vlastníky pozemku.

Výdaje na **sociální infrastrukturu** mají též povahu běžných a kapitálových výdajů, např. výdaje na vzdělání a péči o zdraví, na sociální peněžní transfery a výdaje na provoz

sociálních zařízení. Zde by se měla respektovat sociální spravedlnost, dlouhodobá strategie a priority obce.

Na základě funkcí veřejného sektoru se výdaje klasifikují na činnosti alokační, stabilizační a redistribuční. Mezi výdaje **alokační** činnosti patří výdaje na nákup služeb od soukromých firem prostřednictvím veřejných zakázek nebo od podniků a neziskových organizací či výdaje na uhrazení případné ztráty vlastních podniků, výdaje na financování veřejných nebo smíšených statků a poplatkové služby.

Tyto výdaje mají zároveň i jistou **stabilizační** funkci. Stabilizují zaměstnanost a poptávku po pracovních příležitostech prostřednictvím nákupu statků a služeb. V posledních letech obce hledají podporu těchto činností ve formě zahraničních investorů.

Redistribuční činnost umožňuje obyvatelstvu zajistit peněžní transfery typu, nenárokové sociální dávky, dotace a příspěvky na nájemné a různé kompenzace. Tyto výdaje jsou pouze doplňkové.

Z hlediska rozpočtového plánování mají **plánované** výdaje mandatorní charakter – jsou spojené s běžným provozem města. Naopak **neplánované** výdaje jsou nahodilé – lze je obtížně odhadnout. Jsou jimi například výdaje spojené s živelnými pohromami nebo výdaje sankčního charakteru.⁵¹

⁵¹ Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, s. 212-216

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika obce Skuteč

Město Skuteč se nachází v Pardubickém kraji v administrativně správním okrese Chrudim na území České republiky. Své postavení získala na základě historických spisů kolem roku 1330 za vlády krále Jana Lucemburského.

Celková rozloha města činí 35,4 km². Město se skládá celkem ze třinácti částí, které společně tvoří jednu obec se statusem města. Samotná Skuteč je také název pro část města. Dalších dvanáct částí je charakterizováno jako vesnice administrativně přiřazené k původnímu městu. Jsou jimi Borek, Hněvědice, Lažany, Lešany, Lhota u Skutče, Nová Ves, Radčice, Skutíčko, Štěpánov, Zbožnov, Zhoř a Žďárec u Skutče.

Níže uvedená tabulka zobrazuje základní údaje o městě Skuteč.

Tabulka 2 - Souhrnné údaje o městě

Status:	město
LAU 2/NUTS 5 (obec):	CZ0531 572241
Kraj (NUTS 3):	Pardubický (CZ053)
Okres (LAU 1/NUTS 4):	Chrudim (CZ0531)
Obec s rozšířenou působností:	Chrudim
Pověřená obec:	Skuteč
Historická země:	Čechy
Katastrální výměra:	35,4 km ²
Počet obyvatel:	5 062 (2018)
Zeměpisné souřadnice:	49°50'37" s. š. 15°59'48" v. d.
Nadmořská výška:	350–460 m n. m.
PSČ:	539 73

Zdroj: Město Skuteč. Údaje o městě. [online]

Obrázek 1 - Znak obce

Zdroj: Město Skuteč. Znak obce. [online]

Obrázek 2 - Umístění města na mapě ČR

Zdroj: Místopisný průvodce po České republice. Město Skuteč. [online]

4.1.1 Historie

První písemná zmínka o městě pochází ze 13. století, konkrétně z roku 1289. Není, ale pochyb o tom, že část města byla osídlena již v mladší době kamenné. Lze tak soudit podle nálezů kamenných klínů, sekeromlatů, šipek apod. Původní osídlení se nacházelo na obchodní cestě vedoucí z Chrudimi na Trstenickou stezku. Skuteč byla povýšena na město v první polovině 14. století. Historicky se řadilo mezi větší města v kraji, již v roce 1843 zde pobývalo 3 620 osob.

Podoba města byla negativně ovlivněna císařskými a švédskými vojsky za třicetileté války, vracejícími se armádami po bitvě u Slavkova a několika požáry v letech 1862 a 1867, které sežehly náměstí a její přilehlé části.

V roce 1949 ve městě vzniká společnost Botana, která od roku 1963 vyrábí sportovní obuv světově známé značky Botas. Dále se zde ve 20. století rozvíjí průmyslová výroba, především těžba granodioritu – skutečské žuly.

4.1.2 Občanská vybavenost

Skuteč disponuje rozsáhlou škálou občanské vybavenosti, vyžití a kultury. Město nabízí ve jmenovaných oblastech následující:

- Školství
 - 2 mateřské školy
 - 2 základní školy
 - Speciální základní školu
 - Uměleckou základní školu
 - Gymnázium

Skuteč je zřizovatelem dvou mateřských a dvou základních škol. Celková kapacita mateřských škol činí 150 žáků. Mateřské školy nabízejí i zájmové kroužky, např. výtvarný, taneční, anglický nebo pěvecký. Základní školy poskytují celkem 25 tříd a učit se zde může až 750 žáků. Ve Žďárci u Skutče je otevřena základní škola pro 1. stupeň a mateřská škola s celkovou kapacitou 30 žáků. V této škole je nabízena individuální forma výuky. K mimoškolním aktivitám byla zřízena Umělecká základní škola V. Nováka, která nabízí výukové obory hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický.

Pardubický kraj je zřizovatelem Speciální základní školy, která nabízí kapacitu 60 míst.

Suverénní řád maltézských rytířů je zřizovatelem dalšího školského zařízení ve Skutči, a to gymnázia. Toto gymnázium nabízí osmileté všeobecné studium pro absolventy 5. nebo 9. tříd a obor bezpečnostně právní činnost, kde přijímá pouze absolventy 9. tříd do 1. ročníku střední školy.

- Služeb
 - Městská policie
 - SeniorCentrum
 - Domov pro osoby se zdravotním postižením
 - Městské vodovody a kanalizace
 - Útulak pro psy
 - Sbor dobrovolných hasičů
 - Letiště Skuteč
 - Pošta
 - Peněžní ústavy

Město je zřizovatelem příspěvkové organizace SeniorCentrum Skuteč. SeniorCentrum bylo zřízeno v roce 2002 a jeho posláním je zajištění sociální pomoci starým a zdravotně postiženým občanům. Mimo to nabízí také terénní pečovatelské služby.

Výhradním vlastníkem Městských vodovodů a kanalizací je též město Skuteč od roku 2000. Stará se o zajištění provozu vodovodu a kanalizace Skutče a místních částí.

Městská policie mimo svou činnost provozuje útulek pro toulavé psy, kteří byli odchyceni strážníky na katastrálním území Skutče a přidružených obcí. Útulek disponuje čtyřmi kotci pro umístění psů.

Letiště Skuteč nabízí pilotní výcvik, seznamovací lety motorovým letadlem, motorovým kluzákem nebo vrtulníkem či zážitkový letecký den pro firmy.

- Zdravotnictví
 - Ambulantní zařízení
 - Samostatná ordinace praktického lékaře
 - Lékárny
 - Detašované středisko záchranné služby a rychlé zdravotní pomoci

Lékařská péče je ve městě velmi dobře zajištěna. Ordinují zde praktičtí lékaři, lékaři pro děti a dorost, dále se ve městě nachází gynekologie, dermatologie a stomatologie. Od roku 2013 je otevřena ve Skutči stanice Zdravotnické záchranné služby, která je v pohotovosti 24 h denně.

- Dopravy
 - Železniční stanice
 - Zastávka dálkové linky
 - Zastávka linky místního významu

Skuteč má zavedené dálkové linky do Prahy a Poličky. Linky místního významu obsluhují ve všední dny města v blízkém okolí. Železniční stanice Skuteč leží na trati Svitavy – Žďárec u Skutče.

- Kultury
 - Kulturní dům
 - Městské muzeum
 - Městskou knihovnu

- Kino
- Kulturní akce – Festival klasické hudby a sborového zpěvu „Tomášková a Novákova hudební Skuteč“
- Skutečské noviny – měsíčník
- Hřbitov
- Smuteční síň

Skuteč je proslulá především festivalem „Tomášková a Novákova hudební Skuteč“, která navazuje na dlouholeté silné hudební tradice dvou významných osobností, hudebních skladatelů Václava Jana Tomáška a Vítězslava Nováka. Festival se uskutečňuje od roku 2003. Tomášková a Novákova hudební Skuteč není pouze festivalem sborového zpěvu a klasické hudby, ale i muzikálových představení, oper a komorních koncertů. Každoročně tento festival navštíví až 5 000 lidí. Festival je významnou událostí Pardubického kraje a usiluje o získání celorepublikové prestiže.

Vítězslav Novák má ve Skutči památník, jehož zřízením byla pověřena společnost Antonína Dvořáka v Praze. Václav Jan Tomášek má zřízenou pamětní síň ve svém rodném domě.

Ve skutečském muzeu přibližují skutečskou historii tradičních řemesel stálé expozice, a to expozice obuvnictví a expozice kamenictví. Obuvnická expozice zachycuje nejstarší dějiny ševcovského cechu, éru první republiky a fenomén botasky – název pro sportovní obuv, který vznikl přímo ve výrobně obuvi ve skutečské továrně Botaně.

- Sportu
 - Městské sportoviště Skuteč – sportovní hala, zimní stadion, koupaliště, krytý bazén, letní areál, Aeroklub České republiky

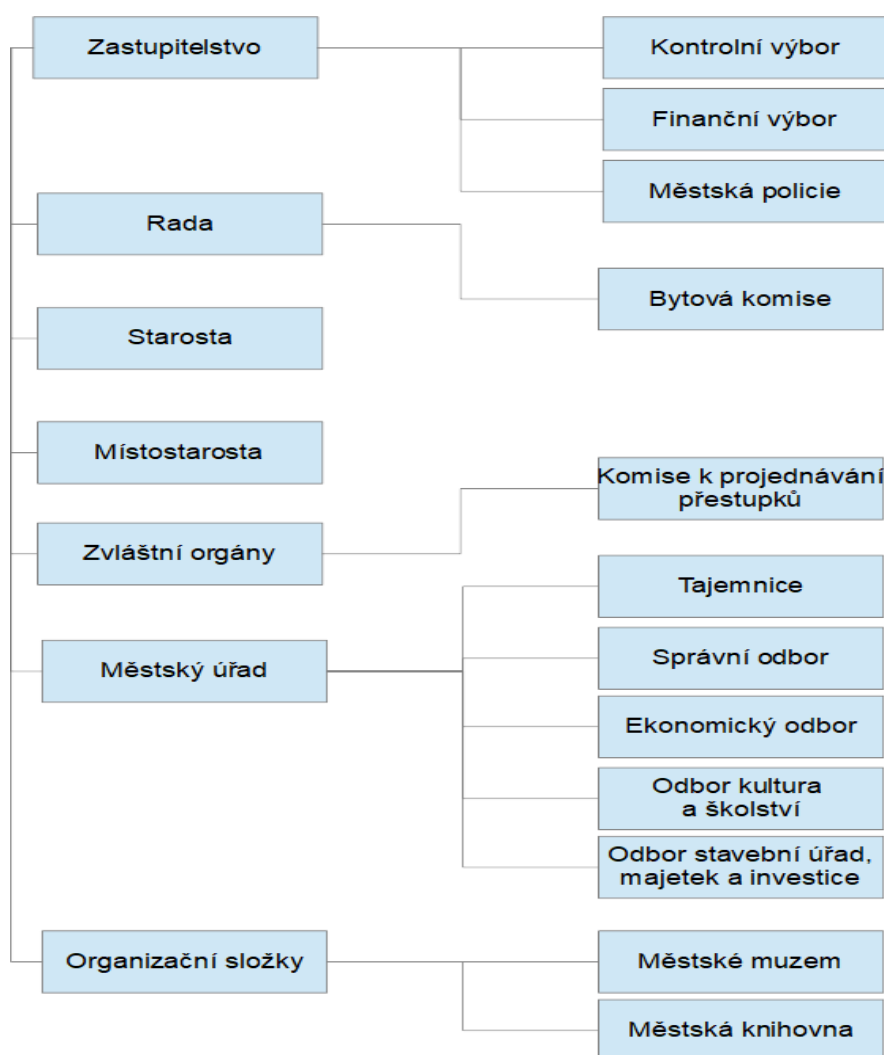
Zakladatelem Městského sportoviště Skuteč je město Skuteč. Toto sportoviště existuje od roku 2004 a jeho cílem je zlepšování kvality sportovního vyžití tamních obyvatel. Všechna sportoviště jsou strategicky umístěna v jediném areálu. Využívá se pro konání turnajů, mistrovských utkání nebo soustředění klubů. Nabízí jak venkovní, tak kryté prostory.

Mimo sportoviště nabízí přilehlé obce města Skuteč výborné podmínky pro cyklistiku a pěší turistiku. V okolí se nacházejí zatopené lomy, lesy, louky a vyhlídky. Cyklistické a turistické trasy vedou např. na zříceninu hradu Košumberk či do přírodní rezervace Toulouvcovy maštale.

4.1.3 Správa

Skuteč patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností města Chrudim. V čele města stojí starosta, kterým je Pavel Bezděk. Funkci místostarosty zastává Jaroslav Hetfleiš. Městský úřad vykonává agendy v určeném rozsahu v působnosti pověřeného obecního úřadu, který je tvořen tajemnicí, správním a ekonomickým odborem, odborem kultury a školství a odborem stavebního úřadu, majetku a investic. Pro obce Bor u Skutče, Hluboká, Leštinka, Luže, Mrákotín, Perálec, Proseč, Prosetín, Předhradí, Skuteč, Střemošnice, Vrbatův Kostelec a Zderaz je město tzv. přirozeným spádovým centrem. Město Skuteč disponuje vlastní městskou policií. Město je členem dobrovolného svazku obcí Pardubického kraje, který se nazývá Mikroregion Skutečsko – Ležáky. Dále je členem Místní akční skupiny Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko. Na níže uvedeném schématu je zobrazena organizační struktura města.

Schéma 4 - Organizační struktura města

Zdroj: Vlastní zpracování dle Město Skuteč. Organizační struktura úřadu. [online]

4.1.4 Komunální volby

Komunální volby roku 2018 probíhaly 5. a 6. října a zúčastnilo se jich 47,61 % voličů. Do zastupitelstva bylo voleno 19 členů, z toho do rady města jich bylo voleno pět. Výše zmíněný starosta kandidoval za stranu Nezávislí – pro město a okolí a místostarosta kandidoval za PATRIOTI. Dalšími zvolenými členy rady jsou Ing. Roman Hřebík (ANO 2011), Ing. Petr Krejčí (Nezávislí – pro město a okolí) a Ing. Tomáš Vařejčko (PATRIOTI).

Tabulka 3 - Výsledky komunálních voleb 2018

Politická strana	Počet mandátů	Počet mandátů v %	Rada města
Nezávislí – pro město a okolí	5	22,32 %	2
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	4	20,47 %	-
PATRIOTI	3	17,04 %	2
ANO 2011	2	12,29 %	1
Komunistická strana Čech a Moravy	2	9,58 %	-
Nestraníci	1	6,78 %	-
Pro Skuteč	1	6,04 %	-
Mladí za Skuteč	1	5,47 %	-
Celkem	19	100,00 %	5

Zdroj: vlastní zpracování dle iDNES. Komunální volby 2018. [online]

Výše uvedená tabulka znázorňuje výsledky komunálních voleb roku 2018. Jak je z tabulky patrné nejvíce mandátů, 22,32 %, získala politická strana Nezávislí – pro město a okolí, za kterou také kandidoval zvolený starosta. Čtyři mandáty obhájila Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. Dále tři mandáty patří PATRIOTŮM. Po dvou mandátech získaly strany ANO 2011 a Komunistická strana Čech a Moravy. O poslední tři mandáty se podělily strany Nestraníci, Pro Skuteč a Mladí za Skuteč.

Prvním zasedáním zastupitelstva města byli zvoleni výše uvedení členové rady, bylo schváleno zřízení finančního a kontrolního výboru zastupitelstva města a jejich pět členů. Dále byly rozděleny kompetence starosty, místostarosty a dalších členů na příslušné volební období. Členové rady jsou zodpovědní za přípravu podkladů k jednání, kontrolují sestavování rozpočtu, vyřizují žádosti o dotace, vykonávají dohled nad investičními akcemi, podepisují písemnosti atp.

4.1.5 Obyvatelstvo

Skuteč se řadí mezi menší města, nejen svou rozlohou, ale také velikostí populace, která je vzhledem ke své rozloze adekvátní. V historii města zde žilo mnoho slavných osobností, například Václav Jan Tomášek (hudební pedagog a skladatel), Bohumil Laušman (politik, poslanec za sociálně demokratickou stranu, ministr, za tehdejší okres Skuteč) nebo Jaroslav Kopecký (akademický malíř, autor nové výtvarné techniky nazvané monotyp).

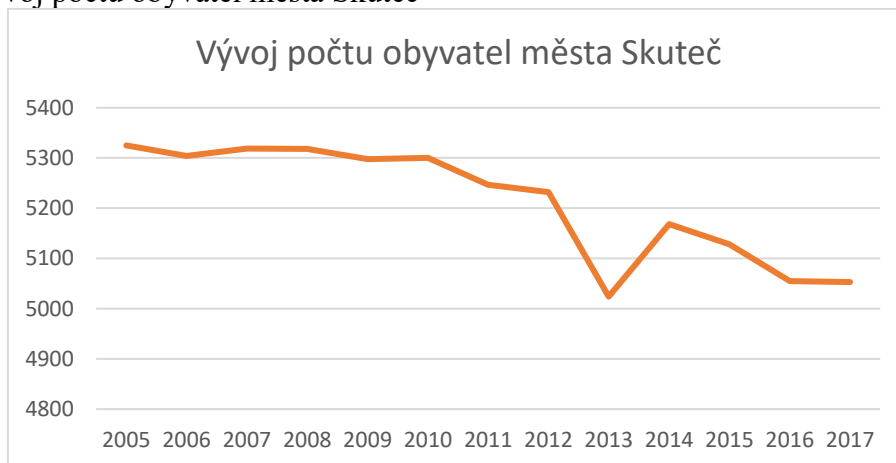
Tabulka 4 - Demografická ročenka města Skuteč

Datum	Stav obyvatel ve věku			Index stáří v %	Nárůst/ pokles	Celkem	Mortalita	Natalita	Přírůstek stěhováním
	0-14	15-64	65+						
31.12.2017	698	3 298	1 074	153,9	+17	5 070	44	54	7
31.12.2016	704	3 327	1 022	145,2	-2	5 053	50	40	8
31.12.2015	710	3 363	982	138,3	-73	5 055	66	31	-38
31.12.2014	745	3 429	954	128,1	-40	5 128	64	41	-17
31.12.2013	778	3 440	950	122,1	-36	5 168	59	40	-17
31.12.2012	794	3 492	918	115,6	-28	5 204	57	63	-34
31.12.2011	791	3 552	889	112,4	-22	5 232	48	51	-18
31.12.2010	792	3 626	836	105,6	-46	5 254	76	58	-28
31.12.2009	807	3 662	831	103	-2	5 300	50	58	-6
31.12.2008	827	3 673	798	96,5	-	5 298	63	60	-17

Zdroj: Vlastní zpracování dle Český statistický úřad. Demografická ročenka měst. [online]

Počet obyvatel se v posledních deseti letech pohybuje nad 5 000, jehož poměrná část je tvořena zpravidla ženami. Z výše uvedené tabulky je patrné, že počet obyvatel má neustále klesající tendenci. Největší meziroční úbytek je zaznamenán na konci roku 2015. Je zřejmé, že tento pokles je způsoben nižší natalitou, ale také odchodem obyvatel do větších měst za lepšími pracovními příležitostmi. Mimo to se neustále snižuje počet obyvatel v produktivním věku. Index stáří za posledních devět let převyšuje hranici 100 % a natalita je vzhledem k tomuto faktu minimální. To znamená, že počet osob ve věku 65+ je vyšší než počet dětí v populaci. Město by se mělo snažit přilákat do obce mladší věkové skupiny, aby se zvýšila natalita, postupem času i obyvatelé v produktivním věku a populace přestala stárnout takovou rychlostí jako je tomu nyní. Vývoj počtu obyvatel je znázorněn na následujícím grafu.

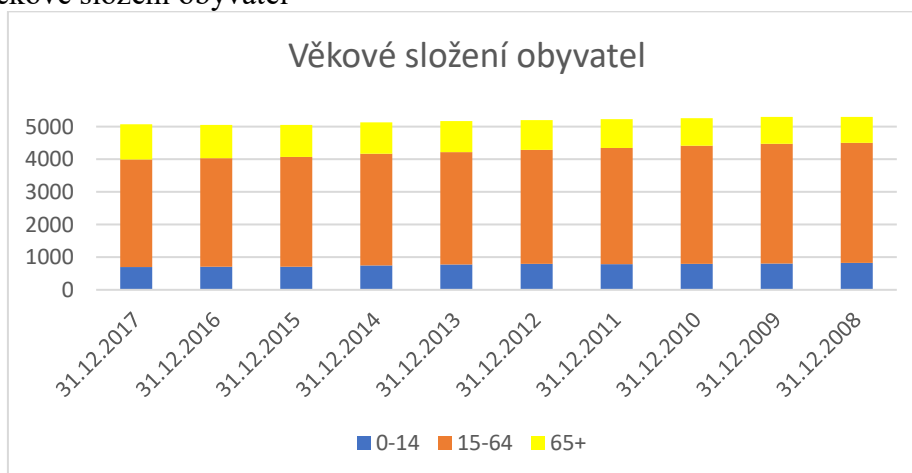
Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel města Skuteč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Obyvatelé Česka. Vývoj počtu obyvatel v obci Skuteč, Chrudim. [online]

Pro skutečskou ekonomiku je na druhou stranu uspokojivý fakt, že je vedeno k 31.12.2017 65 % ekonomicky aktivních obyvatel, tedy obyvatel v rozmezí 15-64 let. V průběhu sledovaného období se neustále snižuje počet věkové skupiny 0-14 let a zvyšuje počet obyvatel starších 65 let. Z toho vyplývá, že postproduktivní populace ve struktuře ekonomicky neaktivních obyvatel převažuje. To má za následek již zmíněné stárnutí obyvatelstva. Věkové složení obyvatel je pro lepší představu graficky vyobrazeno níže.

Graf 2 - Věkové složení obyvatel

Zdroj: Vlastní zpracování dle Český statistický úřad. Vybrané údaje za obce Pardubického kraje. [online]

4.1.6 Nezaměstnanost

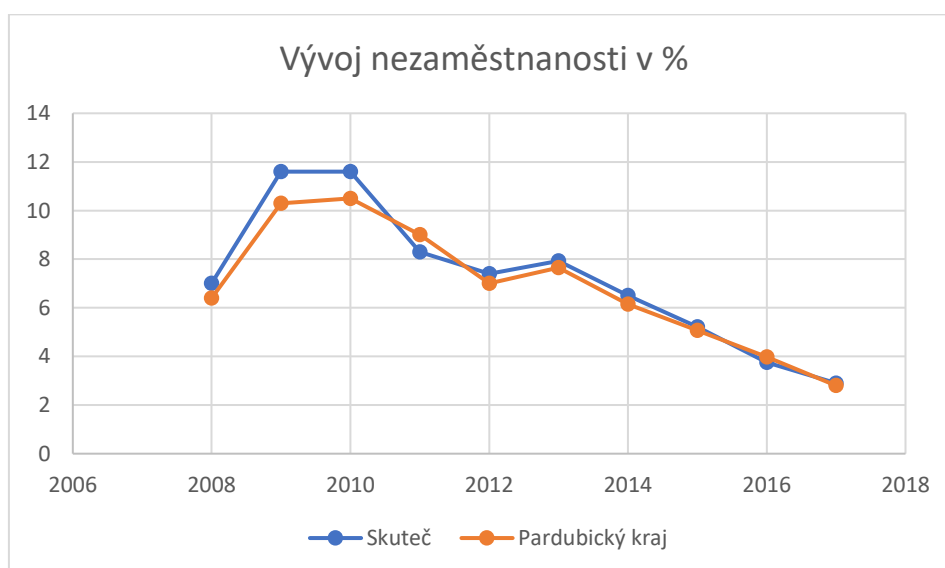
Z hlediska nezaměstnanosti se jedná o region s největším podílem nezaměstnaných v Pardubickém kraji. V předchozích letech zde byla malá nabídka pracovních míst, což vedlo k vyšší míře nezaměstnanosti (viz. níže uvedená tabulka a graf) a odchodu místních za lepší práci do měst v okolí – do Pardubic či Hradce Králové. Ke zlomu dochází v roce 2014, kdy podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu začíná klesat vzhledem k nárůstu volných pracovních pozic.

Tabulka 5 - Vývoj nezaměstnanosti města Skuteč (v %)

Rok	Vývoj nezaměstnanosti v %	
	Skuteč	Pardubický kraj
2017	2,90	2,80
2016	3,75	3,98
2015	5,22	5,07
2014	6,51	6,15
2013	7,93	7,65
2012	7,40	7,00
2011	8,30	9,00
2010	11,6	10,50
2009	11,6	10,30
2008	7,00	6,40

Vlastní zpracování dle Český statistický úřad. Vybrané údaje za obce Pardubického kraje. [online]

Graf 3 - Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu

Vlastní zpracování dle Český statistický úřad. Vybrané údaje za obce Pardubického kraje. [online]

Stabilním odvětvím, které zaměstnává nejvíce místních obyvatel, je obor obchodu a služeb, školství, zdravotnictví a sociální péče. Dalším odvětvím zastoupeným v obci je stavebnictví, které je ale ovlivňováno sezónností práce a potřebou kvalifikovaných zaměstnanců v dobrém zdravotním stavu a ve vhodném věku.

Mezi hlavní zaměstnavatele obce patří:

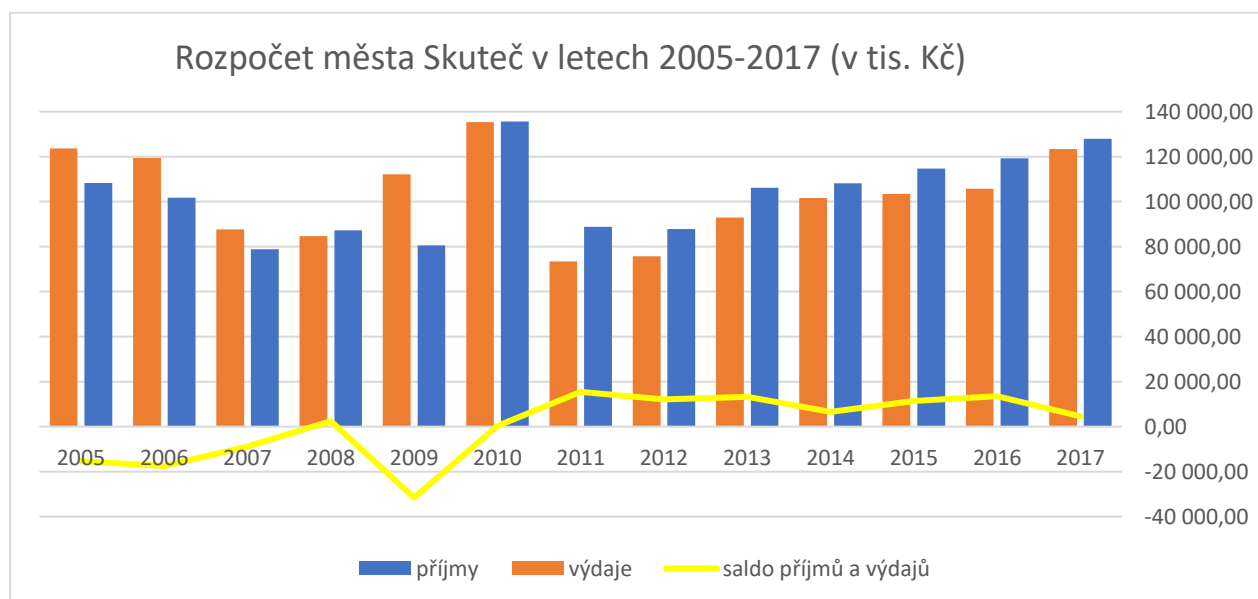
- Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé
- DIPRO, výrobní družstvo invalidů (dřevovýroba, kartonážní výroba)
- EGOTEP, družstvo invalidů (logistické a distribuční služby, internetový obchod)
- SANTÉ – výroba, s.r.o. (výroba obuvi)
- SeniorCentrum Skuteč
- SINTEX, a.s. (výroba pletených materiálů)
- ORTO SHOES s.r.o. (výroba obuvi)

Na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti se podílí i Pardubický kraj formou projektů Evropského sociálního fondu (ESF), kterými jsou regionální individuální projekty, záruky pro mladé a iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže.

4.2 Analýza rozpočtu města Skuteč

Tato kapitola se zabývá hodnocením skutečných příjmů, výdajů a salda hospodaření za sledované období 2005 až 2017. Podklady byly čerpány ze závěrečných účtů města Skuteč. Následující graf zobrazuje vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření.

Graf 4 - Rozpočet města Skuteč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Jak je z grafu patrné, jedná se o velmi nestejněměrný vývojový trend. Příčinou klesajícího trendu od roku 2005 je reforma metodiky financování regionálního školství, kdy finanční prostředky již neprocházejí rozpočty obcí, ale přímé náklady jsou poskytovány z rozpočtu krajů přímo školám a školským zařízením. Nejnížší příjmy byly zaznamenány v roce 2007 ve výši 78 794,06 tis. Kč. V účinnost totiž vstoupil Zákon o pomoci v hmotné nouzi č. 111/2006 Sb., který mění způsob vyplácení sociálních dávek. Tyto úkony přechází na pobočky krajských Úřadů práce, z toho některé úkoly plní pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady.

Naopak nejvyšší příjmy byly v roce 2010 ve výši 135 597,08 tis. Kč v důsledku účelových transferů určených na výstavbu Multifunkční sportovní haly, sběrného dvora či projektu Muzeum obuvi a kamene.

Od roku 2013 dochází k neustále rostoucí tendenci příjmů v souvislosti se změnou rozpočtového určení daní, kdy obce získávají více peněz pro svůj rozvoj, než tomu bývalo dříve a také díky účelovým transferům ze státního rozpočtu a od Pardubického kraje např. na projekt Zřízení samosběrného stroje, Snížení energetické náročnosti radnice a ZŠ Smetanova nebo na projekt Chodník u silnice III/3062 a III/3065 – Žďárec u Skutče.

Výdaje souvisejí s příjmy, což dokládá i křivka uvedeného grafu. Nejvyšší celkové výdaje byly zaznamenány v roce 2010 v důsledku uskutečnění finančně náročných akcí, zejména výstavby Multifunkční sportovní haly ve výši 59 607 tis. Kč, dostavby kanalizace a vodovodu v obci Bílý Kopeček ve výši 4 208 tis. Kč, výstavby Sběrného dvora ve výši 4 200 tis. Kč a opravy komunikací ve výši 1 247 tis. Kč. Naopak nejnižší výdaje jsou zaznamenány v roce 2011, kdy byla realizována pouze oprava nádrže hasičského auta a komunikací v celkové výši 1 mil. Kč. Dále bylo investováno do škol ve výši 450 tis. Kč a vypracován územní plán za 360 tis. Kč.

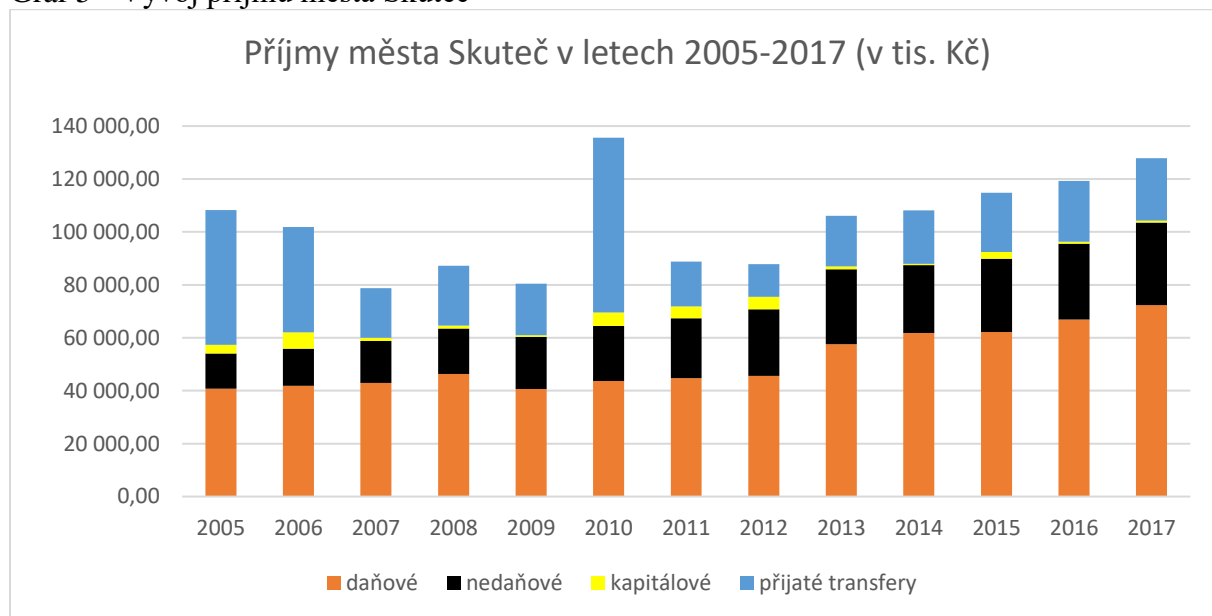
Co se týče salda hospodaření, od roku 2005 do roku 2007 a v roce 2009 je zaznamenán deficit, tedy stav, kdy výdaje převyšují příjmy. Od roku 2010 převyšují příjmy nad výdaji, což je předpoklad pro „zdravé“ hospodaření.

Následující podkapitoly rozebírají příjmy, výdaje a saldo hospodaření podrobněji.

4.2.1 Analýza příjmů

V níže uvedeném grafu a tabulce je zobrazena struktura příjmů města Skuteč za sledované období 2005 až 2017. Příjmy jsou rozděleny na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery.

Graf 5 - Vývoj příjmů města Skuteč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Tabulka 6 - Struktura příjmů města Skuteč

Rok	Skuteč – příjmy (v tis. Kč)				
	daňové	nedaňové	kapitálové	přijaté transfery	celkem
2017	72 293,90	31 261,74	691,35	23 641,32	127 888,31
2016	66 910,02	28 598,14	767,43	23 022,69	119 298,27
2015	62 131,65	27 728,52	2 533,72	22 382,33	114 776,22
2014	61 784,78	25 732,45	475,03	20 136,63	108 128,89
2013	57 543,39	28 380,43	1 020,61	19 197,40	106 141,82
2012	45 602,07	25 214,83	4 691,97	12 341,68	87 850,55
2011	44 739,97	22 588,80	4 469,15	17 047,95	88 845,87
2010	43 679,21	20 762,44	5 117,78	66 037,65	135 597,08
2009	40 679,61	19 688,12	660,09	19 474,52	80 502,34
2008	46 300,91	17 182,32	1 160,33	22 530,47	87 174,03
2007	42 998,91	15 789,37	1 177,95	18 827,83	78 794,06
2006	41 801,91	14 059,71	6 196,81	39 742,96	101 801,39
2005	40 772,32	13 327,43	3 203,87	51 013,99	108 317,61
Celkem	667 238,65	290 314,30	32 166,09	355 397,42	

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Jak je patrné, na celkových příjmech města se nejvíce podílejí daňové příjmy zpravidla nadpoloviční většinou. **Daňové příjmy** jsou rozhodujícím příjmem města, které nemůže obec výrazně ovlivnit, jelikož jejich objem je určen zákonem. Podílejí se na celkových příjmech průměrně 50 %. Nejvýznamnější část těchto příjmů představují sdílené daně. Třemi nejvýraznějšími položkami podílejícími se na daňovém výnosu sdílených daní jsou: daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob placená plátcí a daň z příjmů právnických osob. Daňové příjmy města v roce 2017 dosáhly v rámci sledovaného období nejvyšší hodnoty, a to 72 239,90 tis. Kč. Je zřejmé, že daňové příjmy byly ovlivněny příznivou ekonomickou situací tohoto roku, která pozitivně ovlivnila výnosy ze sdílených daní. Od počátku sledovaného období, tedy roku 2005, je vidět, že hodnota daňových příjmů se téměř zdvojnásobila. Celkově za sledované roky daňové příjmy dosáhly částky 667 238,65 tis. Kč.

Druhou největší část z celkových příjmů města tvoří **přijaté transfery**, které v roce 2005 a 2010, dokonce přesáhly příjmy daňové. V roce 2005 nabyly hodnoty 51 013,99 tis. Kč v důsledku přijatých peněžních prostředků od Ministerstva financí ve výši 2 500 tis. Kč na rekonstrukci místních komunikací, Ministerstva zemědělství ve výši 14 753 tis. Kč na rekonstrukci a intenzifikaci ČOV, Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 5 000 tis. Kč na regeneraci panelového sídliště a dalších finančních pobídek od Krajského úřadu Pardubického kraje. Objem přijatých dotací v roce 2010 byl opravdu mimořádný v porovnání s předchozími roky. Dotace byly poskytnuty především na projekty Zkapacitnění části vodovodu a dostavba kanalizace v obci Bílý Kopeček v celkové výši 2 903 tis. Kč, na Multifunkční sportovní halu ve výši 29 885 tis. Kč, na Muzeum obuvi a kamene ve výši 14 188 tis. Kč či Sběrný dvůr ve výši 3 824 tis. Kč. Nejmenší hodnoty dosahovaly přijaté transfery v roce 2012, kdy se i Skutče dotkla hospodářská krize. Jejich celková výše za sledované období činila 355 397,42 tis. Kč. V roce 2017 se tyto příjmy podílely na celkových příjmech města 18,5 %. Jednalo se především o příspěvek státního rozpočtu na přenesený výkon státní správy, neinvestiční transfery od obcí v celkové výši 2 437 tis. Kč na úsek přestupků a činnost Městské policie a byla městu poskytnuta dotace na SeniorCentrum Skuteč ve výši 12 450 tis. Kč

Nedaňové příjmy se v souhrnu od přijatých transferů liší částkou 65 083,12 tis. Kč. Nedaňové příjmy v průběhu sledovaných let mají vzestupnou tendenci, jak je možné vidět v uvedené tabulce. Největší hodnoty za sledované období dosáhly nedaňové příjmy v roce 2017 ve výši 31 262 tis. Kč. Tyto příjmy byly tvořeny zejména příjmy z pronájmu nemovitostí a jejich částí a také příjmy z poskytování služeb a výrobků, jejichž podstatnou část tvoří prodej vstupenek na kulturní představení. Dalším zdrojem těchto příjmů v průběhu let byly například

příjmy za zpětný odběr systému EKO-KOM, tržby z prodeje dřeva nebo přijaté náhrady od pojišťoven za výjezd Jednotky sboru dobrovolných hasičů.

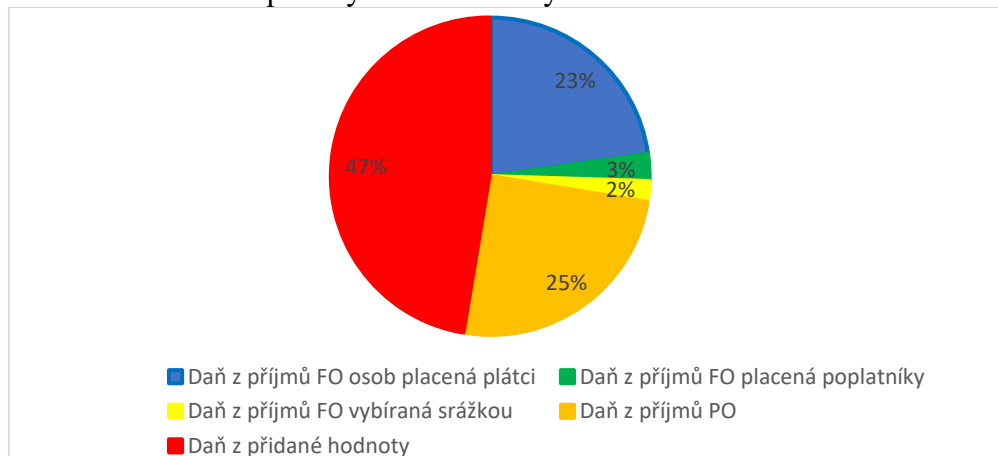
Kapitálové příjmy jsou dlouhodobě nejnižším zdrojem celkových příjmů města. Jejich souhrn za sledované období činí 32 166,09 tis. Kč. Kapitálové příjmy se v roce 2006 zvýšily téměř dvojnásobně oproti předchozímu roku z důvodu přijetí zálohy na koupi pozemku ve výši 3 000 tis. Kč od společnosti Agile. V roce 2010 došlo také k výraznému nárůstu kapitálových příjmů v důsledku prodeje pozemku a majetku ve výši 5 118 tis. Kč. Poslední výrazný nárůst těchto příjmů je zaznamenán v roce 2012, kdy byl prodán objekt Záchrané zdravotnické služby Pardubickému kraji za 3 250 tis. Kč.

4.2.1.1 Daňové příjmy

- **Sdílené daně**

Jak již bylo zmíněno výše, sdílené daně tvoří největší část daňových příjmů. Níže uvedený výšečový graf zobrazuje procentuální zastoupení výnosů ze sdílených daní města Skuteč za sledované období 2005 až 2017.

Graf 6 - Procentuální zastoupení výnosů ze sdílených daní města Skuteč

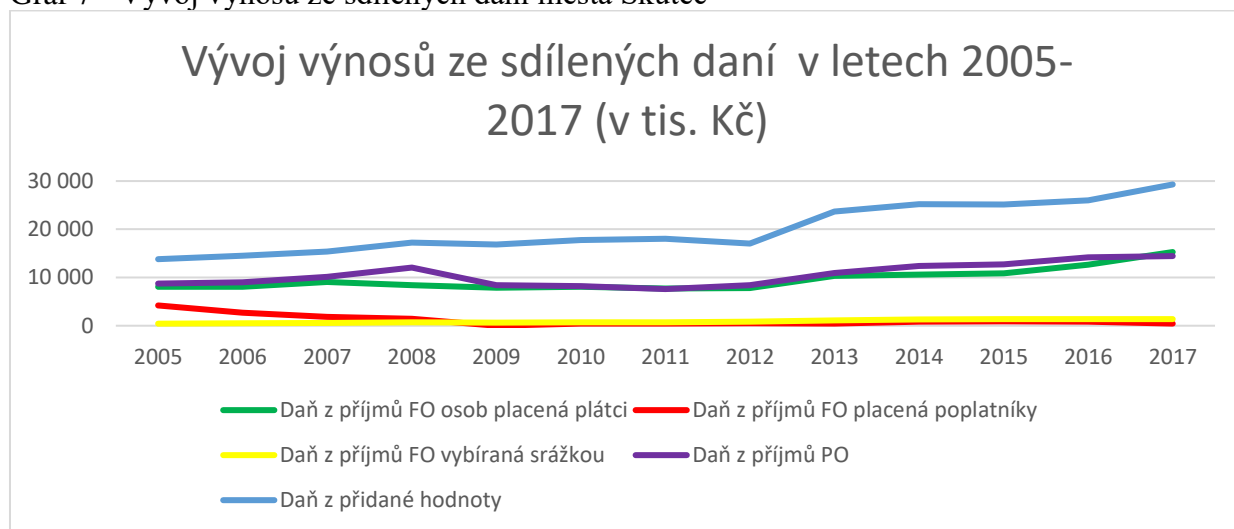

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Daň z přidané hodnoty představuje dlouhodobě nejvyšší výnos ze sdílených daní do obecního rozpočtu. Na daňových příjmech se podílí 47 %. Následuje daň z příjmů právnických osob odváděná ze zisku a kapitálových výnosů, která se podílí na celkových sdílených daních 25 %. 23 % se podílí daň z příjmů FO placená plátcí – zaměstnavateli, kteří odvádí daň za své zaměstnance. Daň z příjmů FO placená poplatníky, která je odvedená prostřednictvím daňových přiznání se účastní 3 %. Nejmenší příjem pouhých 2 % představuje daň z příjmů FO vybíraná srážkou zahrnující daň za úroky, dividendy a jiné kapitálové výnosy.

Vývoj výnosů ze sdílených daní má ve sledovaných letech rostoucí tendenci. Tento vývoj je zaznamenán na níže uvedeném grafu a v tabulce.

Graf 7 - Vývoj výnosů ze sdílených daní města Skuteč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Tabulka 7 - Sdílené daně města Skuteč (v tis. Kč)

Rok	Daň z příjmu FO osob placená plátcí	Daň z příjmu FO placená poplatníky	Daň z příjmu FO vybíraná srážkou	Daň z příjmu PO	Daň z přidané hodnoty	Celkem
2017	15 282	455	1 357	14 444	29 292	60 830
2016	12 636	861	1 374	14 198	26 035	55 104
2015	10 859	917	1 369	12 702	25 127	50 974
2014	10 582	837	1 294	12 390	25 189	50 292
2013	10 361	452	1 132	10 902	23 662	46 509
2012	7 808	496	861	8 441	17 045	34 651
2011	7 717	430	726	7 601	18 034	34 508
2010	8 056	458	676	8 232	17 758	35 180
2009	7 888	0	672	8 386	16 864	33 810
2008	8 391	1 432	694	12 050	17 236	39 803
2007	9 092	1 830	559	10 146	15 369	36 996
2006	8 087	2 671	486	9 001	14 531	34 776
2005	8 046	4 202	425	8 763	13 801	35 237
Celkem	124 805	15 041	11 625	137 256	259 943	548 670

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Sdílených daní se dotkly v průběhu sledovaných let novely RUD. Poprvé tomu tak bylo v roce 2008, kdy došlo ke zvýšení podílu sdílených daní na 21,4 % (z původních 20,59 %) a byla určena nová kritéria pro propoččet (rozloha obce, počet obyvatel a přepočtený počet obyvatel). Od roku 2013 vstoupila v účinnost další novela zákona, která snížila podíl obcí na výnosu DPH na 20,83 % a zvýšila podíl ostatních sdílených daních z 21,4 % na 23,58 %, kromě daně z příjmů FO placených plátcí, kde se podíl zvýšil pouze na 22,87 %. K předchozím propočítávacím kritériím se přidává další, a to počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí. Poslední změna RUD za sledované období nastává v roce 2017. Dochází ke sjednocení podílu na sdílených daních kromě DPH (21,4 %) na 23,58 % a ruší se motivační složka daně z příjmů FO placená plátcí.⁵²

Jak je z tabulky zřejmé, daň z přidané hodnoty nejvíce naplňuje rozpočet obce za posledních třináct let a má neustále rostoucí tendenci. Jak již bylo uvedeno výše, tvoří 47 % sdílených daní. I přesto, že mezi lety 2008 a 2009 došlo ke zvýšení snížené sazby z 5 % na 9 %, k nárůstu sdílených daní z DPH nedošlo, právě naopak, meziročně došlo k poklesu DPH o 372 tis. Kč. V roce 2010 a poté v roce 2013 se zvýšila základní i snížená sazba o jeden procentní bod a tato změna se promítla i v nárůstu DPH o 5 904 tis. Kč. Od ledna roku 2015 je zavedena další snížená sazba ve výši 10 % na léky, knihy a kojeneckou výživu a výnosy z DPH nadále meziročně rostou. Výnosy na DPH mezi roky 2005 a 2017 vzrostly o 112 %, v peněžních prostředcích se jedná o nárůst ve výši 15 491 tis. Kč.

Daň z příjmů fyzických osob tvoří 28 % ze sdílených daní. Největší příjem do rozpočtu představuje daň z příjmů FO placená plátcí, která má ve sledovaném období rostoucí tendenci související mimo jiné se zvyšující se průměrnou mzdou. Rostoucí trend vykazuje i daň z příjmů FO vybíraná srážkou, která se na daních z příjmů FO podílí 2 %. Daň FO placené poplatníky tvoří 3 % z celkových výnosů na dani z příjmů FO. V roce 2009 v souvislosti s hospodářskou krizí zrušilo Ministerstvo financí platit zálohy na daň z příjmů FO placené poplatníky. Z tohoto důvodu je v tomto roce uvedena v tabulce nulová hodnota.

Daň z příjmů PO se podílí na sdílených daních 25 %. Ačkoliv se od roku 2005 sazba daně snížila z 26 % na současných 19 %, výnosy na dani mezi těmito roky vzrostly o 5 681 tis. Kč. Mezi roky 2007 a 2008 vzrostly výnosy na dani o 1 904 tis. Kč v souvislosti s novelou RUD. Od roku 2009 do roku 2012 jsou zaznamenány nižší výnosy na dani z důvodu hospodářské krize. Od roku 2013 vlivem novely RUD dochází opět k rostoucí tendenci, meziroční nárůst činí 2 461 tis. Kč.

⁵² Sdružení místních samospráv ČR. *Vývoj RUD*. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.smscr.cz/cz/kalkulacky/vyvoj-rud-v-cr>

Za sledované období město Skuteč vybralo na sdílených daních celkem 548 670 tis. Kč.

- **Svěřené daně**

Mezi svěřené daně patří daň z příjmů právnických osob za obce (DPPO za obce) a daň z nemovitých věcí (daň z NV). Jejich vývoj v průběhu sledovaných let je uveden v tabulce níže.

Tabulka 8 - Svěřené daně města Skuteč (v tis. Kč)

Položka/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Celkem
DPPO za obce	998	2 619	1 647	1 893	1 924	2 639	4 140	4 164	4 313	4 672	4 223	4 351	4 497	42 080
Daň z NV	2 171	2 083	2 101	2 204	2 172	3 078	3 347	3 352	3 073	3 284	3 328	3 717	3 389	37 299
Celkem	3 169	4 702	3 748	4 097	4 096	5 717	7 487	7 516	7 386	7 956	7 551	8 068	7 886	79 379

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Daň z příjmů PO za obce, kdy je poplatníkem obec, v průběhu sledovaných let roste. Celkem se podílí na svěřených daních nadpoloviční většinou, a to 53 %. Nejvyšší meziroční nárůst, o 1 621 tis. Kč, je zaznamenán v roce 2006. Následující rok tyto výnosy mírně poklesly a od roku 2008 již pravidelně meziročně rostou.

Daň z nemovitých věcí se podílí na svěřených daních 47 %. Jedná se o jedinou daň, kterou mohou obce přímo ovlivňovat. Skuteč ve své závazné vyhlášce stanovila koeficient pro výpočet této daně v rozmezí 1 až 1,5 v závislosti na částech města a druhu nemovité věci. Tyto výnosy, jak je patrné z tabulky, vykazují stejně tak jako daň z příjmů PO za obce rostoucí trend.

- **Místní poplatky**

Místní poplatky zveřejňují obce ve své obecně závazné vyhlášce na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Místní poplatky, které má město aktuálně zavedeny jsou:

- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve výši 500 Kč/FO,
- poplatek ze psů v základní výši 500 Kč/3. měsíční pes/držitel psa,
- poplatek za využívání veřejného prostranství ve výši do 10 Kč/m²,
- poplatek ze vstupného ve výši až 20 % z vybraného vstupného.

Níže uvedená tabulka uvádí druhy poplatků zavedené v obci Skuteč. Největší objem vybraných peněžních prostředků formou poplatků tvoří každoročně poplatek za provoz systému

shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V celkovém souhrnu za sledované období vybrala obec na tomto poplatku 29 010, 94 tis. Kč. Na druhé místo, v celkové hodnotě 1 950,33 tis. Kč, se řadí poplatek ze psů, který má spíše klesající tendenci. V celkové hodnotě 690,35 tis. Kč následuje poplatek za užívání veřejného prostranství, který obec vybírá za provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, cirkusů, lunaparků a dalších atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce. Nejméně příjmů obec získává z poplatku ze vstupného, který je vybírán ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce.

Tabulka 9 - Místní poplatky (v tis. Kč)

Rok	Poplatek za provoz systému (...) komunálních odpadů	Poplatek ze psů	Poplatek za užívání veřejného prostranství	Poplatek ze vstupného
2017	2 321,00	146,00	60,00	23,00
2016	2 412,27	143,45	22,16	28,56
2015	2 496,90	147,70	30,81	34,28
2014	2 473,17	145,14	40,66	31,27
2013	2 465,18	144,47	52,17	31,86
2012	2 399,00	149,00	44,00	33,00
2011	2 339,16	153,51	45,87	46,38
2010	2 364,06	143,72	47,14	45,86
2009	2 347,89	143,60	45,95	34,81
2008	1 970,19	153,63	61,99	16,26
2007	1 815,54	158,14	28,43	28,02
2006	1 818,25	161,59	52,93	27,00
2005	1 788,33	160,38	158,24	30,52
Celkem	29 010,94	1 950,33	690,35	410,82

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

- **Správní poplatky**

Správní poplatky vybírá obec na základě zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Tyto poplatky jsou spojené s výkonem státní správy. Nejčastěji jsou správní poplatky vybírány za ověřování a vydávání listin nebo na úseku matriční agendy. Tyto poplatky jsou v objemu daňových příjmů téměř zanedbatelné.

- **Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí**

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí jsou poplatky placené na základě zákonů o ochraně životního prostředí. Výnosy z těchto poplatků jsou použity na nápravu škod na životním prostředí či na podporu ekologicky příznivých projektů. Město odvádí od roku 2005 do roku 2012 poplatek za znečišťování ovzduší v řádech tisíce až dvou korun ročně. Tento poplatek byl novelou zákona v roce 2012 pozměněn tak, že kompetence ke správě tohoto poplatku připadá na krajské úřady. Poplatek za odnětí pozemků plnění funkcí lesa byl vybírán do roku 2010, opět v řádech tisíce korun ročně. Poslední položkou v oblasti životního prostředí je odvod za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu. Tyto příjmy tvořily v průběhu sledovaných let desetitisícové částky.

4.2.1.2 Nedaňové příjmy

Následující tabulka zobrazuje nedaňové příjmy rozčleněné na příjmy z vlastní činnosti, přijaté sankční platby a ostatní nedaňové příjmy. Nedaňové příjmy se podílí 22 % na příjmech celkových. Nedaňové příjmy zahrnují především příjmy z nájmu pozemků, hrobových míst, bytových a nebytových prostor, uživatelské poplatky a přijaté sankční platby.

Tabulka 10 - Nedaňové příjmy (v tis. Kč)

Položka/rok	Příjmy z vlastní činnosti	Přijaté sankční platby a vratky transferů	Ostatní nedaňové příjmy	Nedaňové příjmy celkem
2017	27 014,00	3 091,00	1 157,00	31 262,00
2016	27 340,00	128	1 130,00	28 598,00
2015	25 809,00	111	1 809,00	27 729,00
2014	24 419,00	70	1 243,00	25 732,00
2013	26 712,00	75	1 594,00	28 381,00
2012	23 735,00	78	1 402,00	25 215,00
2011	20 317,00	159	2 113,00	22 589,00
2010	19 096,00	48	1 619,00	20 763,00
2009	18 837,00	127	724	19 688,00
2008	15 563,00	412	1 207,00	17 182,00
2007	14 490,00	692	606,7	15 789,00
2006	12 560,00	124	1 376,00	14 060,00
2005	12 388,00	95	844	13 327,00

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Nejvýznamnější položku nedaňových příjmů tvoří příjmy z vlastní činnosti. Mezi tyto příjmy patří především příjmy z pronájmu bytových a nebytových prostor. Tyto příjmy jsou pro obec stabilním příjmem, který vykazuje v průběhu sledovaných let rostoucí trend. Nejvýraznější nárůst těchto příjmů je zaznamenán v roce 2012, kdy tyto příjmy vzrostly meziročně o 3 418 tis. Kč vlivem tržeb z prodeje dřeva a zboží a za výsadbu zeleně u prodejny Tesco.

Druhou výraznou položkou jsou ostatní nedaňové příjmy. Do této skupiny patří zejména příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku, přijaté neinvestiční dary, přijaté pojistné náhrady, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady a příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům. V roce 2011 tyto příjmy dosahovaly největšího objemu, a to 2 113 tis. Kč v důsledku přijatých příspěvků na zajištění obnovy povrchu vozovky po výkopových pracích souvisejících s rekonstrukcí plynovodu.

Přijaté sankční platby a vratky transferů v průběhu sledovaných let přispěly do rozpočtu minimálními částkami. Sankční platby jsou uloženy městskou policií a přestupkovou komisí. Výjimku tvoří rok 2017, kdy bylo přijato 3 091 tis. Kč v rámci vratky dotace na podporu sociálních služeb.

4.2.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou nejmenší příjmy plynoucí do obecního rozpočtu. Představují v rozpočtu obce nepravidelnou a nepodstatnou položku. Na celkových příjmech se podílejí pouhými 2 %. V následující tabulce jsou rozděleny na příjmy z prodeje pozemků, příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku, příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku.

Jednotlivé položky kapitálových příjmů vykazují vysokou proměnlivost. Jsou totiž závislé především na příjmech z prodeje pozemků a movitých věcí. Příjmy z prodeje pozemků jsou nejvýznamnější položkou kapitálových příjmů. V roce 2010 byly kapitálové příjmy z prodeje pozemků nejvyšší. V průběhu roku totiž město prodalo pozemky a majetek ve výši 5 110 tis. Kč. V roce 2014 byly příjmy z prodeje pozemků ve výši 475 tis. Kč jediným příjmem kapitálových příjmů. Naopak nejnižší příjmy z prodeje pozemků byly v roce 2017, ve výši 107 tis. Kč. Tento pokles byl zapříčiněn nenaplněním plánovaných příjmů z prodeje pozemků. Město však tento výpadek kompenzovalo příjmy z prodeje bytu ve výši 550 tis. Kč, přijatým darem ve výši 30 tis. Kč na pořízení vozidla a 4 tis. Kč za prodej nepotřebného majetku.

Tabulka 11 - Kapitálové příjmy (v tis. Kč)

Položka/rok	Příjmy z prodeje pozemků	Příjmy z prodeje ostatního DHM	Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí	Přijaté příspěvky na pořízení DM	Kapitálové příjmy celkem
2017	107,00	4,00	550,00	30,00	691,00
2016	465,00	137,00	0,00	165,00	767,00
2015	2 489,00	0,00	0,00	45,00	2 534,00
2014	475,00	0,00	0,00	0,00	475,00
2013	973,00	48,00	0,00	0,00	1 021,00
2012	1 312,00	130,00	3 250,00	0,00	4 692,00
2011	2 380,00	0,00	2 089,00	0,00	4 469,00
2010	5 110,00	8,00	0,00	0,00	5 118,00
2009	640,00	6,00	12,00	2,00	660,00
2008	506,00	0,00	651,00	3,00	1 160,00
2007	1 177,00	1,00	0,00	0,00	1 178,00
2006	5 962,00	65,00	0,00	170,00	6 197,00
2005	3 106,00	40,00	7,00	51,00	3 204,00

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Příjmy z prodeje ostatního dlouhodobého hmotného majetku vzrostly v roce 2016 na 137 tis. Kč za odprodej plynárenského zařízení a dále tyto příjmy vzrostly v roce 2012 do výše 130 tis. Kč. V ostatních letech docházelo ke stagnaci.

Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí dosáhly nejvyšší přijaté částky za sledované období v roce 2012 ve výši 3 250 tis. Kč v důsledku prodeje objektu Zdravotnické záchranné služby Pardubickému kraji. Další výrazný příjem v průběhu sledovaných let nastal v roce 2011, kdy město prodalo majetek ve výši 2 089 tis. Kč. V ostatních letech tato položka kapitálových příjmů téměř nepřispěla do rozpočtu obce.

Přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku v průběhu let vykazovaly z poloviny nulové položky. K prvnímu výraznému skoku dochází v roce 2006 ve výši 170 tis. Kč, k druhému v roce 2016, díky přijatému daru na pořízení nákladního automobilu pro SDH Štěpánov.

4.2.1.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery představují druhou nejvýznamnější položku příjmů obce. Podíl přijatých transferů na celkových příjmech je průměrně 26 %. Přijaté transfery jsou v níže uvedené tabulce rozděleny na neinvestiční a investiční přijaté transfery. Investiční a neinvestičních transfery se rozdělují na přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední a územní úrovně. Neinvestiční

přijaté transfery zpravidla převyšují nad investičními. Investiční přijaté transfery zahrnují zejména účelové investiční transfery, neinvestiční příspěvky na výkon státní správy, dotace na školství, na festival Tomáškova a Novákova hudební Skuteč, na činnost jednotky sboru dobrovolných hasičů, na provoz SeniorCentra a další příspěvky na podporu poskytování veřejných služeb.

V roce 2010 přijaté transfery přispěly nejvýrazněji do obecního rozpočtu za sledované období. Přijatá částka činila 66 037 tis. Kč. Tato částka byla použita na projekty zkapacitnění části vodovodu a dostavba kanalizace v obci Bílý Kopeček, na multifunkční sportovní halu, na Muzeum obuvi a kamene a sběrný dvůr. Oproti předchozím letem byl objem přijatých transferů opravdu výjimečný. V předchozích třech letech se přijaté transfery pohybovaly v průměru kolem 20 mil. Kč a poté i v letech následujících.

Tabulka 12 - Přijaté transfery (v tis. Kč)

Položka/rok	Neinvestiční přijaté transfery	Investiční přijaté transfery	Přijaté transfery celkem
2017	21 969,00	1 673,00	23 642,00
2016	18 746,00	4 276,00	23 022,00
2015	20 061,00	2 321,00	22 382,00
2014	14 081,00	6 056,00	20 137,00
2013	9 246,00	9 951,00	19 197,00
2012	11 482,00	860,00	12 342,00
2011	17 048,00	0,00	17 048,00
2010	16 728,00	49 309,00	66 037,00
2009	9 863,00	9 611,00	19 474,00
2008	10 584,00	11 947,00	22 531,00
2007	13 036,00	5 792,00	18 828,00
2006	31 016,00	8 727,00	39 743,00
2005	28 475,00	22 539,00	51 014,00

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

V roce 2005 město dosáhlo druhého největšího objemu přijatých transferů v rámci sledovaných let. Přijatá částka činila 51 014 tis. Kč. Největší položku v rámci přijatých investičních transferů činila dotace od Ministerstva zemědělství ve výši 14 753 tis. Kč na intenzifikaci a rekonstrukci ČOV. Necelých 16 mil. město přijalo v rámci neinvestičních transferů od Krajského úřadu Pardubického kraje na sociální dávky.

Rok 2011 byl jediným rokem za sledované období, kdy město nepřijalo žádné investiční transfery. Naopak neinvestiční transfery v tomto roce činily 17 048 tis. Kč a byly poskytnuty z fondů EU na projekt zefektivnění řízení lidských zdrojů, peníze školám a ze státního rozpočtu na kulturní aktivity Tomáškova a Novákova hudební Skuteč.

Přijaté investiční transfery byly v roce 2008 poskytnuty na stavební úpravy Penzionu na Domov pro Seniory či na projekt „Od maštálí do podhradí aneb soutěžte s rytíři Toulovcem a Tasem“. V roce 2013 město přijalo účelové dotace na projekt „Pořízení samosběrného stroje“ ve výši 4 140 tis. Kč, na projekt „Snížení energetické náročnosti radnice“ ve výši 2 690 tis. Kč a na projekt „Snížení energetické náročnosti ZŠ Smetanova“ ve výši 3 217 tis. Kč. V roce 2014 se jednalo o dotace poskytnuté ze státního rozpočtu a Pardubického kraje na projekt „Snížení energetické náročnosti MŠ Poršova a objektu Zdravotního střediska“ v celkové výši 5 567 tis. Kč či na projekt „Bezbariérový chodník V. Nováka“ ve výši 488 tis. Kč. V dalších letech byly v rámci investičních dotací financovány např. projekty „Zateplení ZŠ a MŠ Žďárec u Skutče“ či projekt „Chodník u silnice III/3062 a III/3065 – Žďárec u Skutče“.

4.2.2 Výdaje

Vývoj běžných a kapitálových výdajů je uveden v grafu a tabulce níže. Vývoj celkových výdajů odpovídá vývoji celkových příjmů. Výdaje, stejně tak jako příjmy, byly nejvyšší v roce 2010, především díky nárůstu kapitálových výdajů. Celkové výdaje v tomto roce dosáhly částky 135 311,74 tis. Kč. V předchozím roce 2009 je pozorován největší meziroční nárůst výdajů za sledované období, a to ve výši 27 409,20 tis. Kč. Důvodem je téměř dvojnásobný nárůst kapitálových výdajů. Naopak největší meziroční pokles je zaznamenán v roce 2011. Celkové výdaje klesly o 61 913,50 tis. Kč především z důvodu snížení kapitálových výdajů na pouhých 1 381,13 tis. Kč.

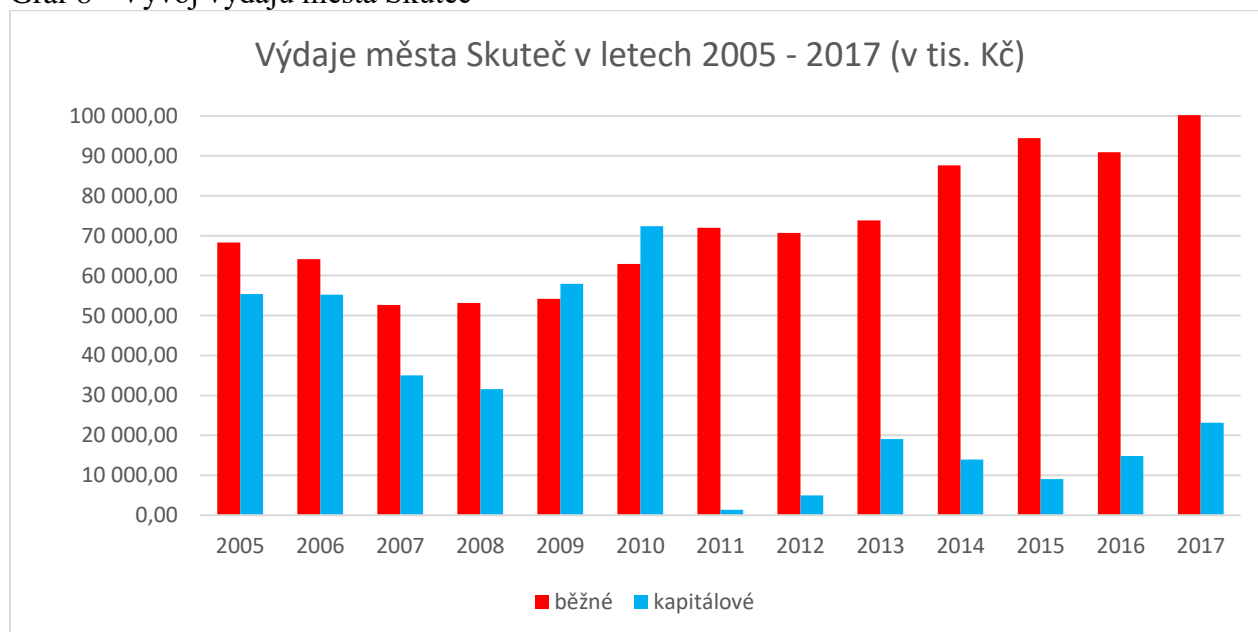
Jak je z tabulky a grafu patrné, běžné výdaje v průběhu let zpravidla převyšují nad kapitálovými. Kapitálové výdaje jsou totiž závislé na dotačních programech pro plánované investice.

Tabulka 13 - Vývoj výdajů města Skuteč

Rok	Skuteč – výdaje (v tis. Kč)		
	běžné	kapitálové	celkem
2017	100 200,33	23 139,59	123 339,92
2016	90 918,22	14 845,58	105 763,80
2015	94 407,91	9 031,79	103 439,70
2014	87 619,43	13 928,22	101 547,65
2013	73 826,40	19 098,93	92 925,33
2012	70 743,47	4 979,84	75 723,31
2011	72 017,11	1 381,13	73 398,24
2010	62 922,57	72 389,17	135 311,74
2009	54 170,98	57 942,18	112 113,16
2008	53 148,30	31 555,66	84 703,96
2007	52 635,15	34 998,76	87 633,91
2006	64 124,20	55 221,89	119 346,09
2005	68 317,31	55 406,79	123 724,10

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Graf 8 - Vývoj výdajů města Skuteč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

- **Kapitálové výdaje**

V roce 2005 byly kapitálové výdaje nejvíce ovlivněny výdaji na projekt rekonstrukce a intenzifikace ČOV. V roce 2006 tvořily kapitálové výdaje 43,5 % celkového rozpočtu. Z rozpočtu města byly v tomto roce realizovány projekty: rekonstrukce Kulturního domu ve výši 19 984,45 tis. Kč, dokončení ČOV z roku 2005 ve výši 8 871, 29 tis. Kč, regenerace

sídlíště, opravy komunikací, dokončení plynofikace na Zbožnově a další. Mezi nejnáročnější finanční akce roku 2007, které byly financovány z rozpočtu města, patřila II. etapa rekonstrukce Kulturního domu Skuteč ve výši 13 882,24 tis. Kč, II. a III. etapa regenerace sídlíště ve výši 6 776,54 tis. Kč a příprava výstavby multifunkční sportovní haly ve výši 2 790,81 tis. Kč a další. V roce 2008 se jednalo o stavební úpravy Penzionu na Domov pro seniory, rekonstrukci a dostavbu kulturního domu, regeneraci sídlíště III. etapa, novou hasičskou zbrojnicí Lažany a mnoho dalších projektů. Nejvyšší podíl kapitálových výdajů byl vykazován v roce 2009 a 2010, kdy došlo k investování finančních prostředků do výstavby Multifunkční sportovní haly, realizování projektu Muzeum obuvi a kamene, také proběhla rekonstrukce a dostavba kanalizace a vodovodu a byl zřízen nový Sběrný dvůr v celkové výši 1 16 402 tis. Kč. V průběhu sledovaných let jsou tyto roky jediné, kdy kapitálové výdaje přesáhly běžné. Tyto výdaje byly částečně financovány poskytnutými prostředky z rozpočtu EU, kapitol státního rozpočtu a úvěrovým zajištěním. V souvislosti s realizovanými projekty v uvedených letech byly kapitálové výdaje v roce 2011 minimální. Podílely se na celkových výdajích pouhými dvěma procenty. Došlo ke sníženému čerpání transferů a zatížení města úvěry. Jedinou finančně nejnáročnější akcí roku 2012 byla stavba objektu Záchrané zdravotnické služby v hodnotě 3 874,91 tis. Kč. V tomto roce se kapitálové výdaje na celkových podílely 6 %. Další větší investiční výdaje proběhly v roce 2013, a to na projekty snížení energetické náročnosti ZŠ Smetanova ve výši 8 205,92 tis. Kč, pořízení samosběrného stroje na úklid ve výši 4 639,09 tis. Kč a snížení energetické náročnosti radnice ve výši 3 840,87 tis. Kč. Významné projekty, které se uskutečnily v roce 2014, byly snížení energetické náročnosti Zdravotního střediska a MŠ Poršova, bezbariérový chodník V. Nováka ve Skutči a revitalizace zeleně ve Skutči a místních částech. V roce 2015 bylo provedeno zateplení MŠ a ŽŠ Žďárec u Skutče ve výši 3 034,60 tis. Kč, výměna osvětlení a stavební úpravy na zimním stadionu ve výši 1 280,80 tis. Kč, rekonstrukce křižovatky včetně parkoviště u zimního stadionu ve výši 1 205,32 tis. Kč a oprava střechy radnice ve výši 826,09 tis. Kč. V roce 2016 jsou provedeny další finančně náročné projekty, jako je realizace energeticky úsporného projektu v objektech města Skuteč, zhotovení chodníku v obci Žďárec u Skutče, výkup domu k rekonstrukci městské knihovny, rekonstrukce střechy smuteční síně, rekonstrukce bytu a nákup travní sekačky v celkové výši 10 263,43 tis. Kč. V tomto roce se kapitálové výdaje podílely na celkových výdajích 13 %. V roce 2017 byly z dotačních prostředků financovány projekty na snížení energetické náročnosti MŠ Osady Ležáků, rekonstrukce hasičské zbrojnice Skuteč a žulová stezka Horkami v celkové výši 10 076,94 tis. Kč. Z vlastních finančních prostředků byly

realizovány projekty rekonstrukce sociálního zařízení v ZŠ Smetanova ve výši 1 535,99 tis. Kč, výstavba části místních komunikací ve Lhotě u Skutče ve výši 1 570,63 tis. Kč a další.

- **Běžné výdaje**

Běžné výdaje představují zpravidla většinový podíl na celkových výdajích (průměrně 72 %). Těmito výdaji je zabezpečován chod města, jeho místních částí a zřízených organizací. Převládají zejména výdaje na nákup materiálu, služeb, paliv, vody a energie, platy zaměstnanců, výdaje na opravy a údržbu majetku či příspěvky zřízeným organizacím.

Město Skuteč člení běžné výdaje dle organizačních jednotek na:

ORJ 1 – Kancelář starosty

ORJ 2 – Kancelář místostarosty

ORJ 3 – Kancelář tajemníka městského úřadu

ORJ 4 – Odbor ekonomický

ORJ 5 – Odbor sociální

ORJ 6 – Odbor výstavby

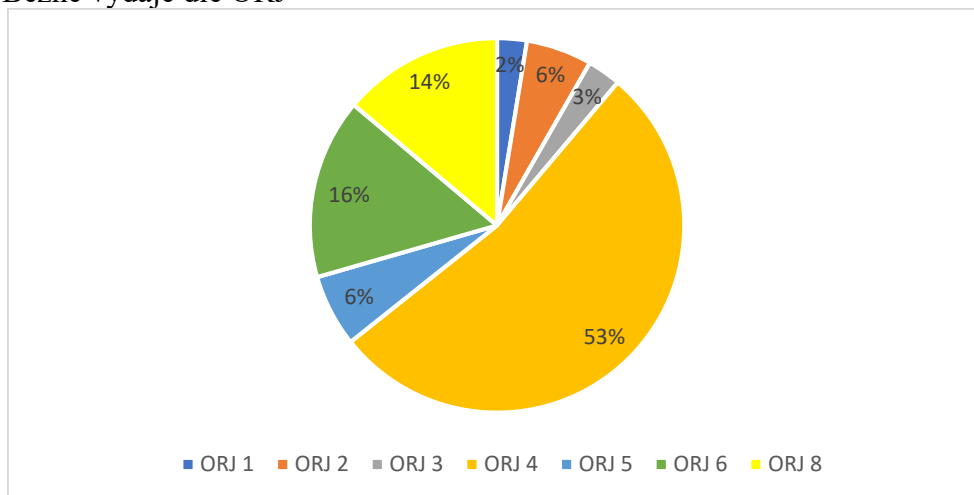
ORJ 8 – Odbor kultury a školství

Jak je patrné z grafu a tabulky, na běžných výdajích se za sledované roky nejvíce podílí ekonomický odbor – ORJ 4, a to 53 %, dále odbor výstavby (16 %), odbor kultury a školství (14 %), po 6 % odbor sociální a kancelář místostarosty, 3 % kancelář tajemníka městského úřadu a pouhými 2 % kancelář starosty.

V roce 2010 bylo na běžných výdajích čerpáno nejvíce za sledované období. Částka běžných výdajů se vyšplhala na 121 686,08 tis. Kč. Nejvíce se na této skutečnosti podílela ORJ 4, konkrétně položka splátka dlouhodobých úvěrů, ve výši 56 337,25 tis. Kč, jak je možné pozorovat v níže uvedené tabulce.

Běžné výdaje kanceláře starosty (ORJ 1) mají v průběhu sledovaných let vzestupnou tendenci. V roce 2015 vzrostly na částku 5 428,78 tis. Kč. Největší položku zde tvořily výdaje na městskou policii, sbor dobrovolných hasičů a podporu produkční činnosti lesů. Mezi další položky této organizační jednotky se řadí výdaje na parkovací automat a péči a umístění zvířat do veřejných útulků.

Graf 9 - Běžné výdaje dle ORJ⁵³

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

Tabulka 14 - Běžné výdaje dle ORJ

Rok	Běžné výdaje dle ORJ							Celkem
	ORJ 1	ORJ 2	ORJ 3	ORJ 4	ORJ 5	ORJ 6	ORJ 8	
2017	4 596,63	3 757,84	4 382,08	52 207,27	0,00	21 598,52	13 657,99	100 200,33
2016	4 739,91	3 561,95	4 296,93	51 849,73	0,00	20 974,61	12 400,93	97 824,06
2015	5 428,78	3 583,64	4 164,66	51 520,79	0,00	23 064,63	12 453,00	100 215,50
2014	3 092,81	4 584,79	4 109,98	46 679,14	0,00	22 997,40	11 354,10	92 818,22
2013	1 939,07	5 786,73	2 240,80	42 881,33	0,00	13 615,81	11 287,09	77 750,83
2012	1 339,47	8 939,35	1 971,46	47 735,27	2 325,00	11 277,40	12 763,31	86 351,26
2011	1 137,78	5 185,37	2 452,97	43 861,29	6 311,35	11 556,35	14 394,56	84 899,67
2010	1 092,05	4 858,01	2 293,77	85 031,20	5 309,23	10 633,19	12 468,63	121 686,08
2009	1 101,00	4 262,10	1 603,34	39 600,24	2 783,82	9 232,39	11 317,32	69 900,21
2008	1 058,71	4 330,72	1 302,70	38 622,11	1 679,05	7 734,51	12 207,73	66 935,53
2007	1 357,19	4 357,13	1 149,71	32 048,68	4 069,78	6 371,94	10 909,23	60 263,66
2006	796,47	4 430,94	1 077,34	27 354,59	22 862,06	5 720,93	8 198,23	70 440,56
2005	450,53	4 638,05	739,90	22 341,71	22 972,58	5 866,14	8 390,56	65 399,47

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

53

ORJ 1 – Kancelář starosty

ORJ 2 – Kancelář místostarosty

ORJ 3 – Kancelář tajemníka městského úřadu

ORJ 4 – Odbor ekonomický

ORJ 5 – Odbor sociální

ORJ 6 – Odbor výstavby

ORJ 8 – Odbor kultury a školství

Kancelář místostarosty (ORJ 2) se v průběhu let významně neměnila až na výjimku v roce 2012, kdy tyto výdaje vyšplhaly na částku 8 939,35 tis. Kč, z toho 4 312,05 tis. Kč bylo vynaloženo na komunální a územní rozvoj a 3 485,43 tis. Kč na sběr a svoz komunálního odpadu. Mezi další výdaje této organizační jednotky patří například zimní údržba, rozhlas a televize, sbor dobrovolných hasičů a produkční činnost lesů.

Výdaje kanceláře tajemníka městského úřadu (ORJ 3) mají v průběhu let rostoucí trend. Z téměř milionu korun v roce 2005 se navýšily na 4 382,08, v roce 2017. Do této položky patří výdaje na městské muzeum, městskou knihovnu, cestovní ruch, Stranu práv občanů Zemanovci a obnovu kulturních památek.

Odbor ekonomický (ORJ 4), jak již bylo zmíněno výše, nabývá největších hodnot z běžných výdajů. V roce 2010 eskalovaly tyto výdaje na částku 85 031,20 tis. Kč. Podílely se na tom zejména výdaje na splátky dlouhodobých úvěrů ve výši 56 337,25 tis. Kč a činnost místní správy ve výši 10 169,98 tis. Kč. Dále do této položky spadají výdaje na sociální fond, finanční operace, DPH, úroky, pojištění, DPPO placená obcí, zastupitelstva obcí, příspěvek mikroregionu Skutečsko – Ležáky, příspěvky spolkům, sčítání lidu, stomatologickou péči, příspěvek na SeniorCentrum, volby do zastupitelstev územních samosprávných celků a parlamentu ČR.

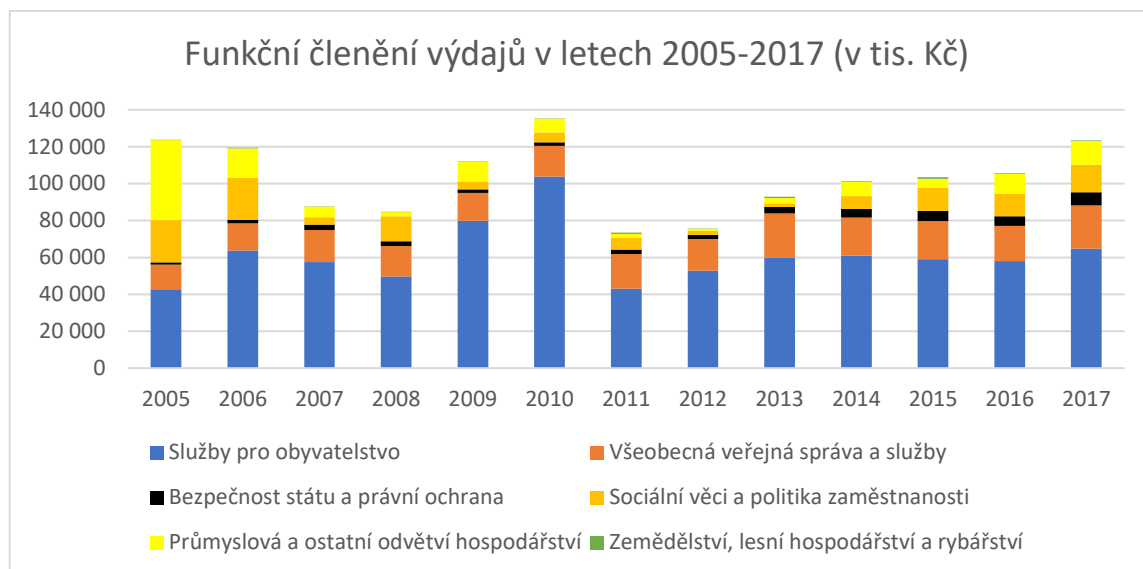
Nejvyšší výdaje na odbor sociální (ORJ 5) byly zaznamenány v letech 2005 a 2006, kde největší položku tvořily dávky sociální péče. V roce 2012 tato položka zanikla v souvislosti se sociální reformou. Od roku 2013 město tuto položku definitivně zrušilo a příspěvek na SeniorCentrum byl přesunut do ORJ 4.

Odbor výstavby (ORJ 6) zaznamenal v roce 2014 největší meziroční nárůst, a to o 9 381,59 tis. Kč. Tento nárůst byl způsoben především výdaji na opravu komunikací. Výdaje této organizační jednotky jsou dále tvořeny výdaji na silnice, bytové a nebytové hospodářství, mzdové náklady dělníků, opravu a údržbu strojů a zařízení, zdravotní středisko, veřejné osvětlení, pohřebnictví, péči o čistotu města, veřejnou zeleň, správu dětského hřiště a zdravotnickou záchrannou službu. V posledních čtyřech letech se na navýšení této položky podílí ostatní výdaje, které nebyly výše zmíněny. Jedná se především o různé druhy oprav obecního majetku.

Odbor kultury a školství (ORJ 8) vydává peněžní prostředky zejména na předškolní zařízení, základní školy, školní stravování, hudební činnost, kino, kulturu a Skutečské noviny.

Následující graf a tabulka zobrazuje funkční členění výdajů ve sledovaném období.

Graf 10 - Funkční členění výdajů města Skuteč

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce. Město Skuteč. [online] (2005-2009) a Monitor. Město Skuteč. [online] (2010-2017)

Tabulka 15 - Funkční třídění výdajů města Skuteč

Rok	Skuteč – funkční třídění výdajů (v tis. Kč)						Celkem
	Služby pro obyvatelstvo	Všeobecná veřejná správa a služby	Bezpečnost státu a právní ochrana	Sociální věci a politika zaměstnanosti	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	
2017	64 713,00	23 528,00	7 017,00	14 960,00	12 901,00	222,00	123 341,00
2016	58 001,00	19 159,00	5 078,00	12 301,00	10 875,00	351,00	105 765,00
2015	59 010,00	20 624,00	5 616,00	12 445,00	4 937,00	808,00	103 440,00
2014	61 000,00	20 555,00	4 771,00	6 914,00	7 793,00	414,00	101 447,00
2013	59 870,00	23 949,00	3 540,00	1 870,00	2 977,00	719,00	92 925,00
2012	52 875,00	17 184,00	2 156,00	2 325,00	1 015,00	169,00	75 724,00
2011	43 121,00	18 786,00	2 416,00	6 311,00	2 140,00	624,00	73 398,00
2010	103 783,00	16 661,00	2 014,00	5 309,00	7 428,00	117,00	135 312,00
2009	79 926,00	14 998,00	1 942,00	4 434,00	10 673,00	140,00	112 113,00
2008	49 633,00	16 498,00	2 662,00	13 498,00	2 236,00	177,00	84 704,00
2007	57 497,00	17 378,00	2 871,00	4 095,00	5 622,00	171,00	87 634,00
2006	63 742,00	14 784,00	1 817,00	23 021,00	15 801,00	183,00	119 348,00
2005	42 729,00	13 414,00	1 240,00	22 871,00	43 353,00	116,00	123 723,00
Celkem	795 900,00	237 518,00	43 140,00	130 354,00	127 751,00	4 211,00	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce. Město Skuteč. [online] (2005-2009) a Monitor. Město Skuteč. [online] (2010-2017)

Nejmenší výdajová položka je zaznamenána v odvětví Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství, kde město podporuje především produkční činnost tohoto odvětví. V roce 2015 dosáhly tyto výdaje za sledované období nejvyšší částky 808 tis. Kč, naopak v roce 2005 nejnižší, a to ve výši 116 tis. Kč. Další položkou, která vykazuje nejmenší výdaje je financování městské policie a sboru dobrovolných hasičů, jenž jsou obsaženy v kategorii Bezpečnosti státu a právní ochrany. Tyto výdaje se do roku 2012 pohybovaly okolo 2 000 tis. Kč, v roce 2017 již činily 7 017 tis. Kč.

Naopak největší výdaje představuje položka Služby pro obyvatelstvo, která v sobě zahrnuje výdaje na vzdělávání, kulturu, tělovýchovu, zdravotnictví, bydlení a ochranu životního prostředí. Konkrétně město vydává prostředky na financování provozních výdajů školských zařízení, městského muzea, městské knihovny, kulturního klubu a městského sportoviště. V roce 2010 je možné pozorovat výrazný nárůst těchto výdajů, které vyšplhaly až na částku 103 783 tis. Kč.

Další významnou položku tvoří odvětví Všeobecná veřejná správa a služby představující výdaje na výkon místní správy. Tyto výdaje meziročně rostou, tak jak se zvyšují ceny související s danými službami. V roce 2005 dosáhly tyto výdaje částky 13 414 tis. Kč, v roce 2017 vzrostly o 75 % na částku 23 528 tis. Kč.

V letech 2012 (2 325 tis. Kč) a 2013 (1 870 tis. Kč) výdaje na Sociální věci a politiku zaměstnanosti vykazují nejnižší objem. Tento pokles byl způsoben změnou legislativy. Od roku 2012 jsou v této položce zahrnuty pouze výdaje na provoz SeniorCentra. V dalších letech příspěvky na provoz SeniorCentra ve skutečnosti přesahovaly více než 500 % schváleného plnění, proto došlo v letech 2014 až 2017 k nárůstu trendu.

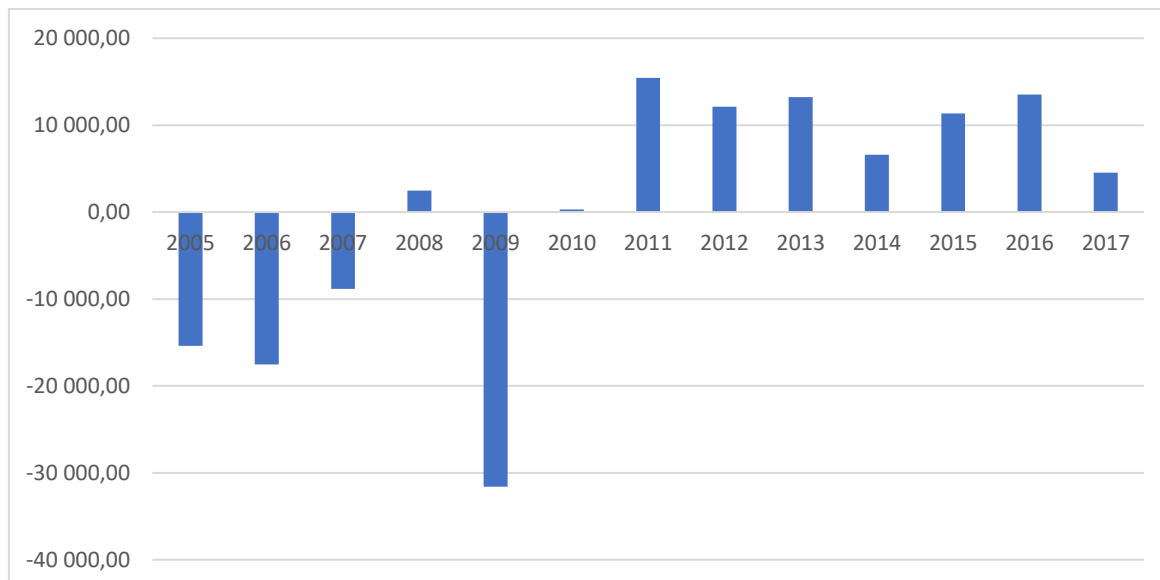
4.2.3 Saldo hospodaření

Saldo hospodaření vyjadřuje rozdíl mezi rozpočtovanými příjmy a výdaji. Saldo je kladné, pokud jsou naplánované příjmy vyšší než výdaje, když je tomu naopak, saldo je záporné. Vývoj salda příjmů a výdajů zobrazuje graf níže.

V letech 2005 až 2007 je evidováno záporné saldo z důvodu investičních výdajů na rekonstrukci a intenzifikaci ČOV a na rekonstrukci Kulturního klubu. Tyto výdaje byly zajištěny přijatými úvěry od banky. Ve sledovaném období došlo k největšímu rozdílu mezi příjmy a výdaji v roce 2009, kdy byl opět použit úvěr od banky na projekt výstavby Multifunkční sportovní haly a projekt Muzeum obuvi a kamene. Schodek v tomto roce dosahoval výše 31 610,82 tis. Kč. Následně v roce 2010 byly přijatými transfery z EU a státního

rozpočtu tyto úvěry částečně splaceny. Od roku 2011 do konce sledovaného období je zaznamenáno kladné saldo, které je použito ke splácení přijatých úvěrů v předchozích letech.

Graf 11 - Vývoj salda příjmů a výdajů města Skuteč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce

4.2.4 Finanční analýza absolutních ukazatelů

Do finanční analýzy absolutních ukazatelů patří horizontální a vertikální analýza, kterou se zabývají následující podkapitoly.

4.2.4.1 Horizontální analýza příjmů a výdajů

Horizontální analýza se skládá z bazického a řetězového indexu, který zobrazuje absolutní a procentní změny u jednotlivých položek příjmů a výdajů. Bazický index porovnává údaje sledovaného roku vůči roku základnímu. Řetězový index srovnává sledovanou položku vůči roku předchozímu. Pokud jsou hodnoty indexů rovny jedné, znamená to, že se hodnota nezměnila. Pokud je hodnota větší jak jedna, jedná se o nárůst položky, naopak pokud je hodnota menší, jedná se o pokles hodnoty položky.

- **Bazický index – příjmy**

Uvedená tabulka a graf uvádí hodnoty jednotlivých položek příjmů – daňových, nedaňových, kapitálových a přijatých transferů. Bazický index je stanoven vůči roku 2005. U daňových a nedaňových příjmů je vykazována neustále rostoucí hodnota bazického indexu. Tento jev je

v každém případě žádoucí. V roce 2017 vzrostla hodnota daňových příjmů o 77 % oproti roku 2005, u nedaňových příjmů dokonce o 135 %.

U kapitálových příjmů a přijatých transferů jsou ve většině let sledovaného období hodnoty pod 100 %. U kapitálových příjmů tvoří výjimku roky 2006, 2010, 2011 a 2012. V roce 2006 se tato položka zvýšila o 93 % oproti roku 2005. Příčinou tohoto nárůstu bylo přijetí zálohy na odkup pozemku. Důvodem nárůstu položek v letech 2010 až 2012 vůči roku 2005 byl prodej pozemků a majetku. Přijaté transfery jsou pod hodnotou jedna především z důvodu mimořádného objemu přijatých transferů v roce 2005 na rekonstrukce majetku obce. Tento objem byl překonán v průběhu sledovaných let pouze v roce 2010, kdy došlo k přijetí mimořádného objemu dotací na výše zmíněné projekty.

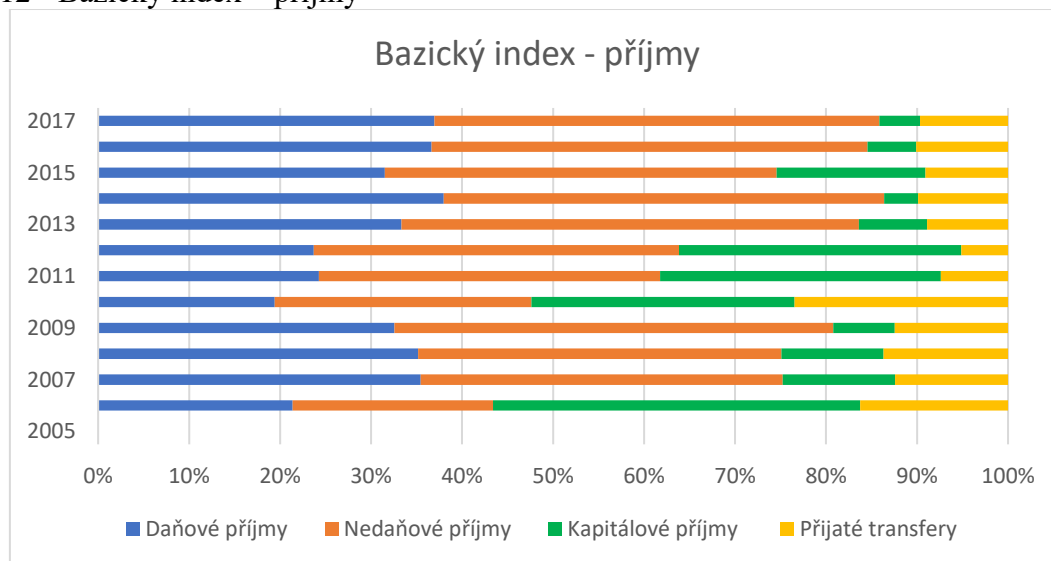
Celkové příjmy za sledované období vzrostly nejvíce v roce 2010, a to o 25 % vůči sledovanému roku, především v důsledku již zmíněných účelových transferů. Roku 2005 se poté vyrovnal rok 2014, kdy se mezi sebou celkové příjmy lišily pouze 188,72 tis. Kč. Od tohoto roku celkové příjmy pravidelně rostou.

Tabulka 16 - Bazický index – příjmy

Položka/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	x	1,03	1,05	1,14	1,00	1,07	1,10	1,12	1,41	1,52	1,52	1,64	1,77
Nedaňové příjmy	x	1,05	1,18	1,29	1,48	1,56	1,69	1,89	2,13	1,93	2,08	2,15	2,35
Kapitálové příjmy	x	1,93	0,37	0,36	0,21	1,60	1,39	1,46	0,32	0,15	0,79	0,24	0,22
Přijaté transfery	x	0,78	0,37	0,44	0,38	1,29	0,33	0,24	0,38	0,39	0,44	0,45	0,46
Příjmy celkem	x	0,94	0,73	0,80	0,74	1,25	0,82	0,81	0,98	1,00	1,06	1,10	1,18

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 12 - Bazický index – příjmy

Zdroj: vlastní zpracování

- **Řetězový index – příjmy**

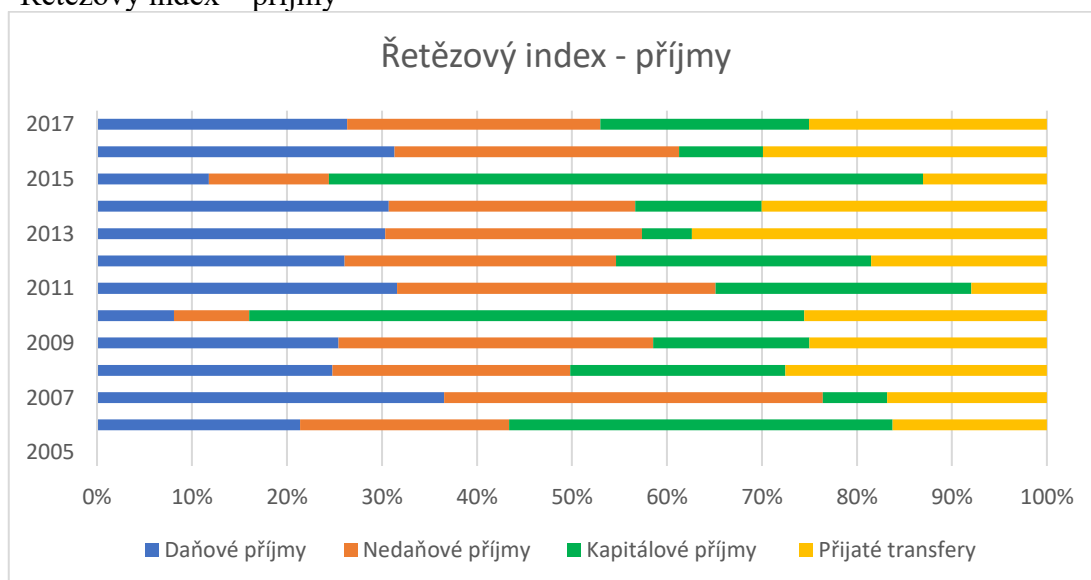
V následující tabulce a grafu je uveden řetězový index jednotlivých položek příjmů. Veškeré položky příjmů vykazují nerovnoměrný trend.

Tabulka 17 - Řetězový index – příjmy

Položka/rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	x	1,03	1,03	1,08	0,88	1,07	1,02	1,02	1,26	1,07	1,01	1,08	1,08
Nedaňové příjmy	x	1,05	1,12	1,09	1,15	1,05	1,09	1,12	1,13	0,91	1,08	1,03	1,09
Kapitálové příjmy	x	1,93	0,19	0,99	0,57	7,75	0,87	1,05	0,22	0,47	5,33	0,30	0,90
Přijaté transfery	x	0,78	0,47	1,20	0,86	3,39	0,26	0,72	1,56	1,05	1,11	1,03	1,03
Příjmy celkem	x	0,94	0,77	1,11	0,92	1,68	0,66	0,99	1,21	1,02	1,06	1,04	1,07

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 13 - Řetězový index – příjmy

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší meziroční nárůst celkových příjmů je zaznamenán v roce 2010, a to o 68 %, tj. 55 094,74 tis. Kč. Nejnižší v roce následujícím, kdy celkové příjmy klesly oproti minulému roku o 34 %. Od roku 2013 je zaznamenán meziroční nárůst celkových příjmů průměrně o 8 007,55 tis. Kč.

Daňové příjmy vyjma roku 2009 mají rostoucí tendenci. Bez výrazných výkyvů vykazují růst průměrně o 5,25 % ročně. V roce 2009 daňové příjmy poklesly vůči roku 2008 o 12 %, tj. 5 621,3 tis. Kč z důvodu hospodářské krize.

Nedaňové příjmy mají v průběhu let také vzestupnou tendenci, avšak vykazují meziroční pokles v roce 2014, a to o 9 %, tj. 2 647,98 tis. Kč. Průměrně se nedaňové příjmy zvyšovaly o 7,5 % ročně.

U kapitálových příjmů je v roce 2010 zaznamenán meziroční nárůst o 675 %, tj. 4 457, 69 tis. Kč v důsledku prodeje pozemků a majetku. V roce 2015 je také pozorován výrazný nárůst těchto příjmů oproti roku předcházejícímu, a to o 433 % v souvislosti s prodejem pozemků. Téměř ve všech ostatních letech nabývají hodnoty záporné změny.

Přijaté transfery vykazují stabilní meziroční kladný růst od roku 2013. Nejvyšší meziroční nárůst, o 239 %, je zaznamenán v roce 2010 v souvislosti s přijetím dotací na již zmíněné projekty. V následujícím roce je naopak zaregistrována nejnižší hodnota, pokles o 74 %, tj. 48 989,7 tis. Kč.

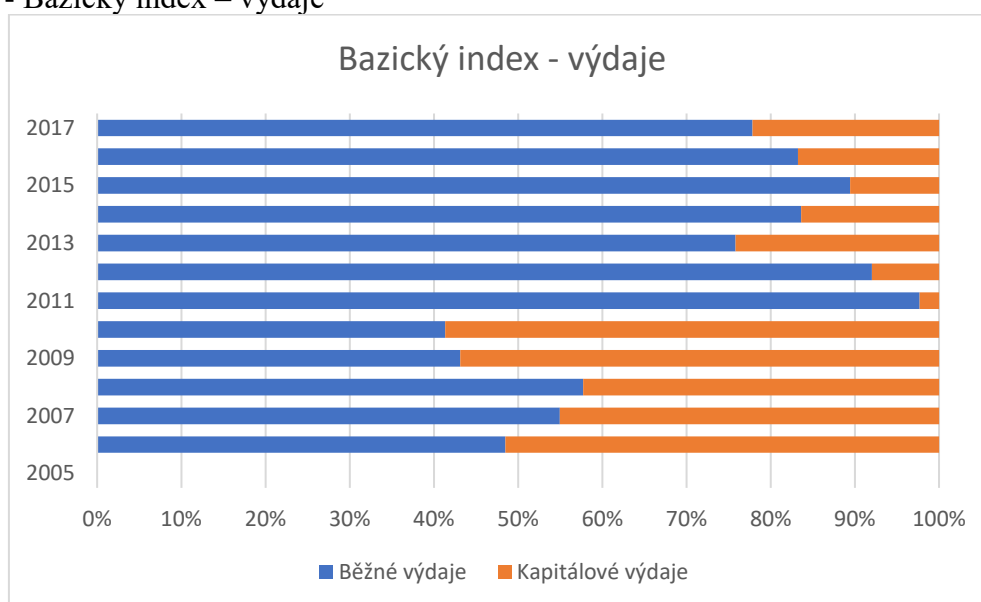
- **Bazický index – výdaje**

V níže uvedené tabulce je zobrazen bazický index běžných a kapitálových výdajů. Bazický index je stanoven vůči roku 2005. Jak je patné, celkové výdaje nabývají v průběhu let záporných hodnot, výjimku tvoří rok 2010, kdy dochází k nárůstu o 9 % vůči roku 2005 a rok 2017, kdy dochází k vyrovnání roku 2005.

Tabulka 18 - Bazický index – výdaje

Položka/Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje	x	0,94	0,77	0,78	0,79	0,92	1,05	1,04	1,08	1,28	1,38	1,33	1,47
Kapitálové výdaje	x	1,00	0,63	0,57	1,05	1,31	0,02	0,09	0,34	0,25	0,16	0,27	0,42
Výdaje celkem	x	0,96	0,71	0,68	0,91	1,09	0,59	0,61	0,75	0,82	0,84	0,85	1,00

Graf 14 - Bazický index – výdaje

Zdroj: vlastní zpracování

Běžné výdaje do roku 2010 vykazují záporné hodnoty ve srovnání s rokem 2005, od roku 2011 kladné. Největší pokles vůči roku 2005 je zaznamenán v roce 2007, o 23 %, tj. 15 682,16 tis. Kč. Příčinou byl pokles výdajů odboru sociálního, tj. dávky sociální péče a příspěvek na SeniorCentrum. Naopak největší nárůst je evidován v roce 2017, o 47 %, tj. 31 883,02 tis. Kč. V podstatě došlo ke zvýšení výdajů každé organizační jednotky města, především odboru ekonomického, jehož výdaje byly v roce 2005 čerpány ve výši 22 341,71 tis. Kč a v roce 2017 již ve výši 52 207,27 tis. Kč.

Kapitálové výdaje vůči roku 2005 mají spíše klesající tendenci. Největší pokles vůči sledovanému roku je evidován v roce 2011, kdy došlo ke snížení těchto výdajů o 99,98 %. Také v roce 2012 je zaznamenán pokles kapitálových výdajů o 99,91 % vůči roku 2005. Důvodem těchto úbytků je provádění minimálního množství finančně náročných aktivit ve zmíněných letech. Pouze roky 2009 a 2010 překonaly rok 2005 v objemu čerpání kapitálových výdajů. V roce 2009 o 5 % a v roce 2010 o 31 %. Finančně nejnáročnější akcí těchto let byl projekt „Multifunkční sportovní hala“, kdy město ze svého rozpočtu vydalo na tuto akci celkem 81 878,85 tis. Kč.

- **Řetězový index – výdaje**

V následující tabulce a grafu je uveden řetězový index běžných a kapitálových výdajů. Nejvyšší meziroční nárůst celkových výdajů je zaznamenán v roce 2009, tyto výdaje se oproti předchozímu roku zvýšily o 32 %, tj. 27 409,20 tis. Kč v důsledku téměř zdvojnásobení kapitálových výdajů v souvislosti s realizací výstavby Multifunkční sportovní haly. V roce 2010 se celkové výdaje oproti roku 2009 zvýšily o 21 %, tj. 23 198,58 tis. Kč, také především z důvodu pokračující realizace výstavby Multifunkční sportovní haly z minulého roku. V roce 2011 byly v souvislosti s předchozími projekty kapitálové výdaje minimální, což se podepsalo na celkových výdajích, které poklesly o 46 % oproti předchozímu roku. V tomto roce je zároveň zachycena nejnižší hodnota celkových výdajů za sledované roky.

Běžné výdaje nabývaly nejvyššího meziročního růstu v roce 2014, kdy se oproti roku předcházejícímu zvýšily o 19 %, tj. 13 793,03 tis. Kč v důsledku výdajů na opravy komunikací. Naopak nejmenší hodnoty nabývaly v roce 2007, kdy je zaznamenán meziroční pokles o 18 %, tj. 11 489,05 tis. Kč. Celkově běžné výdaje nabývají spíše kladných hodnot meziročních změn. Kapitálové výdaje byly v roce 2005 a 2006 téměř totožné, lišily se pouhými 184,90 tis. Kč. Enormní nárůst kapitálových výdajů byl zaregistrován v roce 2012. Tento meziroční nárůst dosáhl 261 %, tj. 3 598,71 tis. Kč. V podstatě kapitálové výdaje v tomto roce nebyly nikterak zásadní, tento nárůst byl způsoben poklesem kapitálových výdajů v roce 2011 na minimum.

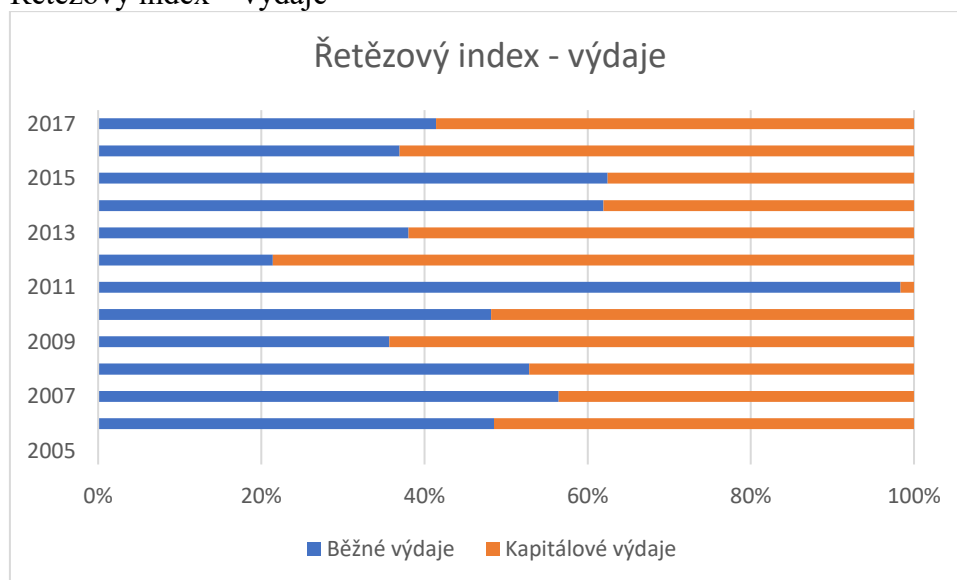
Oproti roku 2011, kdy nebyly provedeny téměř žádné investiční akce, v roce 2012 byl realizován projekt „Zdravotnická záchranná služba“ ve výši 3 874,91 tis. Kč, čímž došlo k takto výraznému meziročnímu nárůstu kapitálových výdajů. Nejvyšší meziroční pokles kapitálových výdajů, jak již bylo zmíněné, byl zaznamenán v roce 2011, kdy tyto výdaje poklesly o 99,98 %, tj. 71 008,04 tis. Kč.

Tabulka 19 - Řetězový index – výdaje

Položka/Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje	x	0,94	0,82	1,01	1,02	1,16	1,14	0,98	0,84	1,19	1,08	0,96	1,10
Kapitálové výdaje	x	1,00	0,63	0,90	1,84	1,25	0,02	3,61	1,37	0,73	0,65	1,64	1,56
Výdaje celkem	x	0,96	0,73	0,97	1,32	1,21	0,54	1,03	0,92	1,09	1,02	1,02	1,17

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 15 - Řetězový index – výdaje

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.4.2 Vertikální analýza příjmů a výdajů

Vertikální analýza je založena na procentuálním rozboru příjmů a výdajů, která vyčísluje procentní podíl položek na celku.

- **Vertikální analýza – příjmy**

Níže uvedená tabulka a graf vyjadřuje kolika procenty se podílí jednotlivé položky příjmů na celkových příjmech. Daňové příjmy až na dvě výjimky v roce 2005 a 2010 mají na celkových příjmech nadpoloviční podíl. Ve zmíněných letech tvořily většinový podíl přijaté transfery

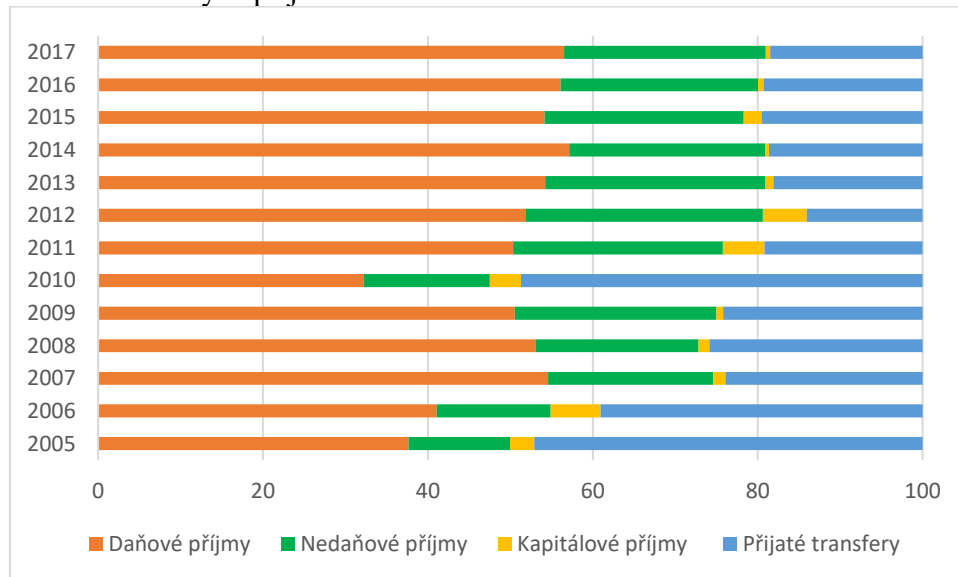
z důvodu poskytnutí mimořádně vysokého objemu dotací. Největší podíl na celkových příjmech byl zaznamenán v roce 2014, a to 57,14 % z důvodu nárůstu příjmů ze sdílených daní. Nedaňové příjmy v průběhu let kolísají mezi 12 % až 28 %. Nejnižší podíl na celkových příjmech byl v roce 2005, naopak nejvyšší v roce 2012. Tyto příjmy byly vyšší oproti ostatním rokům z důvodu prodeje dřeva a zboží a příjmu za výsadbu zeleně u prodejny Tesco.

Tabulka 20 - Vertikální analýza příjmů (v %)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	37,64	41,06	54,57	53,11	50,53	32,21	50,36	51,91	54,21	57,14	54,13	56,09	56,53
Nedaňové příjmy	12,30	13,81	20,04	19,71	24,46	15,31	25,42	28,70	26,74	23,80	24,16	23,97	24,44
Kapitálové příjmy	2,96	6,09	1,49	1,33	0,82	3,77	5,03	5,34	0,96	0,44	2,21	0,64	0,54
Přijaté transfery	47,10	39,04	23,89	25,85	24,19	48,70	19,19	14,05	18,09	18,62	19,50	19,30	18,49
Příjmy celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 16 - Vertikální analýza příjmů

Zdroj: vlastní zpracování

Kapitálové příjmy se na celkových příjmech každoročně podílí pouhými pár procenty. V roce 2012 byl tento podíl největší, a to 5,34 %, v důsledku prodeje objektu Zdravotnické záchranné služby Pardubickému kraji.

Přijaté transfery jsou po daňových příjmech druhým největším podílem na příjmech celkových. V roce 2005 a 2010 tvořily téměř poloviční podíl. Od roku 2011 se tyto příjmy pohybují pod 20 % celkových příjmů. Důvodem tohoto poklesu je snížení objemu poskytovaných dotací.

- **Vertikální analýza – výdaje**

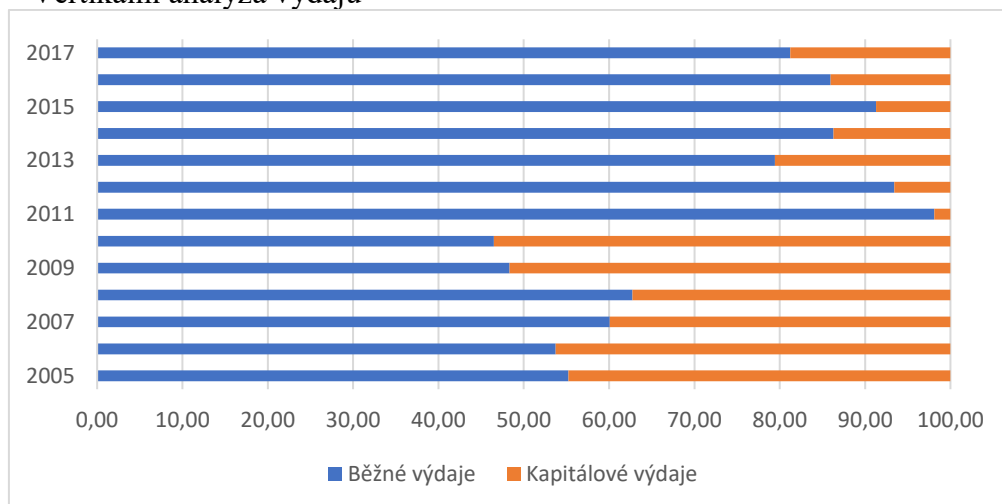
Níže uvedená tabulka a graf uvádí kolika procenty se běžné a kapitálové výdaje podílely na celkových v průběhu sledovaných let. Jak je patrné, běžné výdaje zpravidla převažují nad kapitálovými. Výjimku tvoří rok 2009, kdy se kapitálové výdaje podílely na celkových 51,68 %, tj. 57 942,18 tis. Kč a rok 2010, kdy kapitálové výdaje tvořily 53,50 % celkových, tj. 72 389,17 tis. Kč. Důvodem bylo provádění výstavby Multifunkční sportovní haly, jak již bylo zmíněno výše. Běžné výdaje se nejvíce podílely na celkových v roce 2011, a to 98,12 %, tj. 72 017,11 tis. Kč a poté v roce 2012, a to 93,42 %, tj. 70 743,47 tis. Kč z důvodu minima investičních akcí. V roce 2015 jsou běžné výdaje tvořeny 91,27 %, tj. 94 047,91 tis. Kč, zatímco kapitálové pouze 8,73 %, tj. 9 031,79 tis. Kč. V podstatě od roku 2011 město již neprovádí tolik finančně náročných akcí, jak tomu bylo od roku 2005 do roku 2010, tedy kapitálové výdaje netvoří výraznou částku rozpočtu, zatímco běžné výdaje od roku 2011 každoročně rostou v průměru o 5 325,39 tis. Kč.

Tabulka 21 - Vertikální analýza výdajů (v %)

Položka/Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje	55,22	53,73	60,06	62,75	48,32	46,50	98,12	93,42	79,45	86,28	91,27	85,96	81,24
Kapitálové výdaje	44,78	46,27	39,94	37,25	51,68	53,50	1,88	6,58	20,55	13,72	8,73	14,04	18,76
Výdaje celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 17 - Vertikální analýza výdajů

Zdroj: vlastní zpracování

5 Komparace hospodaření municipalit

V této kapitole je porovnáno hospodaření města Skuteč s hospodařením města Heřmanův Městec.

5.1 Charakteristika obce Heřmanův Městec

Heřmanův Městec leží stejně jako Skuteč v Pardubickém kraji, okrese Chrudim, 17 km jihozápadně od Pardubic, rozprostírající se o rozloze 14,34 km².

Městský úřad Heřmanův Městec stejně jako městský úřad Skuteč vykonává agendy v působnosti pověřeného obecního úřadu. Heřmanův Městec je přirozeným spádovým centrem celkem pro třináct obcí, kterými jsou Hošťalovice, Klešice, Kostelec u Heřmanova Městce, Lány, Míčov-Sušice, Morašice, Načešice, Podhořany u Ronova, Prachovice, Rozhovice, Úherčice, Vápenný Podol a Vyžice. Město je členem dobrovolného svazku obcí Pardubického kraje, který se nazývá Mikroregion Heřmanoměstecko.

První písemná zmínka o městě pochází z roku 1325 ze zprávy o rozdělení majetku Heřmana z Mrtic. Heřmanův Městec představoval strategickou polohu na Trstenické stezce z Moravy do Prahy. Od roku 1828 městu vládne rod Kinských. Za jejich vlády byl v Heřmanově Městci zřízen jeden z nejmodernějších hřebčínů na světě. Díky tomuto rodu v roce 1875 bylo město prvním místem, kde se hrála kopaná. Centrum města je od roku 1989 památkovou zónou. Zajímavostí je, že se ve městě nachází podzemní sklad s 90 miliony litry pohonných hmot vybudovaný v 50. letech. Systém, kterým se zde palivo uchovává je považováno za raritu v Evropě.

Město disponuje velmi dobrou občanskou vybaveností, která zahrnuje školy a školky, městské kino a knihovnu, galerii, synagogu, sportoviště, domy pro seniory a domy s pečovatelskou službou, lékařskou péči, pohřební službu, veterinární službu, psí útulek, národní hřebčín, českou poštu, bankovní služby, policii ČR a hasičskou zbrojnicí.

Dopravní dostupnost zajišťuje vlaková a autobusová doprava, taktéž silnice I. třídy mezi Chrudimí a Čáslaví. Krajské město Pardubice leží v dobře dostupné vzdálenosti.

Město se stejně jako Skuteč orientuje převážně na průmyslovou výrobu včetně stavebnictví a odvětví obchodu a služeb, zdravotnictví a sociální péče. Region je mimo uvedené zaměřen také na zemědělství, především na rostlinnou a živočišnou výrobu.

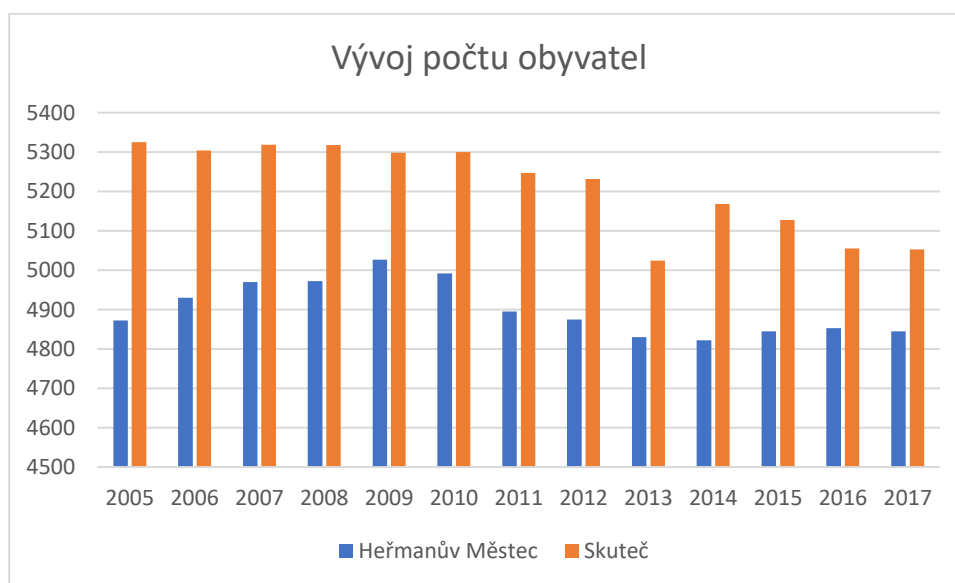
Mezi tamní zaměstnavatele patří např.:

- AZ Stavební Heřmanův Městec, s.r.o. (stavební činnost),
- Agrometall, s.r.o. (výroba a prodej zemědělské techniky),
- Indikon, s.r.o. (výroba, prodej a opravy měřicí a kontrolní techniky).

Aktuálně žije v Heřmanově Městci 4 812 obyvatel. Nezaměstnanost vzhledem k regionu je téměř totožná s nezaměstnaností města Skuteč, proto zde není více rozebrána.

Vývoj počtu obyvatel v letech 2005 až 2017 a komparace s městem Skuteč je znázorněna na následujícím grafu. Jak vyplývá z uvedeného grafu vývoj počtu obyvatel v průběhu sledovaných let se významně neměnil. V roce 2009 město přesáhlo 5 000 obyvatel, ve zbylých letech se počet obyvatel pohybuje kolem 4 800. Tento nepatrný pokles však souvisí s trendem celé ČR. Heřmanův Městec má oproti Skutči o pár set obyvatel méně, avšak tento rozdíl není nikterak markantní.

Graf 18 - Komparace měst ve vývoji počtu obyvatel

Vlastní zpracování dle Obyvatelé Česka [online]

5.1.1 Komunální volby

Komunálních voleb roku 2018 se v Heřmanově Městci zúčastnilo 52,16 % voličů. Do zastupitelstva bylo voleno 21 členů, z toho do rady města jich bylo voleno sedm. Rada města je tvořena starostou obce, kterým je pan Josef Kozel (Živé město Heřmanův Městec), místostarostou obce, kterým je pan Tomáš Plavec, JUDr. (KDU-ČSL) a dalšími pěti radními.

Tabulka 22 - Výsledky komunálních voleb 2018

Politická strana	Počet mandátů	Počet mandátů v %	Rada města
ŽIVÉ MĚSTO HEŘMANŮV MĚSTEC	7	30,27 %	4
PATRIOTI Heřmanova Městce	5	23,31 %	-
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU-ČSL)	5	21,97 %	3
Heřmani	4	19,56 %	-
Česká pirátská strana	0	4,88 %	-
Celkem	21	100 %	7

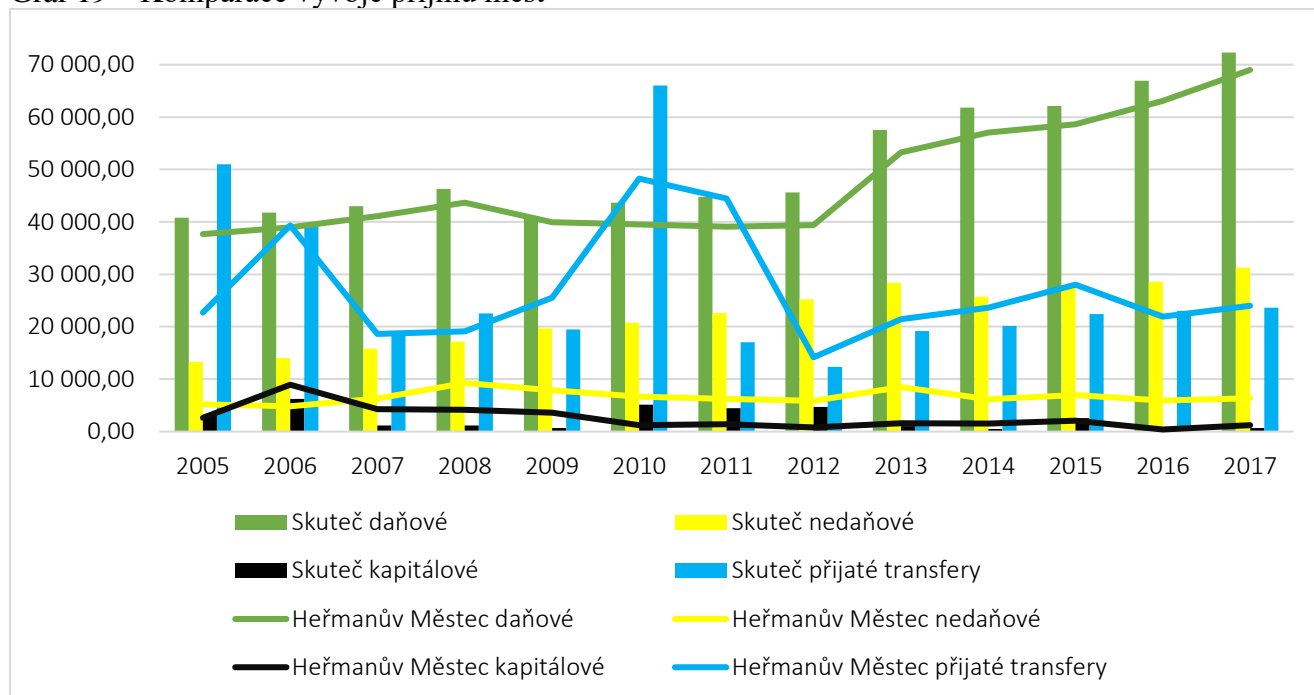
Zdroj: vlastní zpracování dle iDNES. Komunální volby 2018. [online]

Výše uvedená tabulka znázorňuje výsledky komunálních voleb roku 2018. Jak je z tabulky patrné nejvíce mandátů, 30,27 %, získala politická strana Živé město Heřmanův Městec, za kterou také kandidoval zvolený starosta. Pět mandátů získaly strany PATRIOTI Heřmanova Městce a Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. Čtyři mandáty obhájily Heřmani. Česká pirátská strana nesplnila hranici 5 % pro rozhodnutí o postupu, proto nezískala žádný mandát.

5.2 Komprace příjmů

Jak lze vyčíst z níže uvedeného grafu, příjmy obou měst mají obdobný trend, avšak jejich výše není u všech druhů příjmů vždy totožná. V tabulce níže je uvedena struktura příjmů města Heřmanův Městec. Dále jsou jednotlivé složky příjmů rozebrány.

Graf 19 – Komparace vývoje příjmů měst

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

Tabulka 23 - Struktura příjmů města Heřmanův Městec

Rok	Heřmanův Městec – příjmy (v tis. Kč)				
	daňové	nedaňové	kapitálové	přijaté transfery	celkem
2017	68 989,00	6 334,00	1 207,00	24 010,00	100 539,00
2016	63 105,00	5 900,00	394,00	21 894,00	91 293,00
2015	58 635,00	6 944,00	2 089,00	28 029,00	95 697,00
2014	57 046,00	6 152,00	1 495,00	23 609,00	88 302,00
2013	53 283,26	8 466,20	1 595,09	21 421,78	84 766,33
2012	39 375,02	5 866,62	782,27	14 165,64	60 189,55
2011	39 072,72	6 240,94	1 383,27	44 447,07	91 144,00
2010	39 542,33	6 641,37	1 247,63	48 255,33	95 686,66
2009	39 914,17	7 891,52	3 625,05	25 533,25	76 963,99
2008	43 654,03	9 265,37	4 159,92	19 128,02	76 207,34
2007	41 119,70	6 308,37	4 268,75	18 625,31	70 322,13
2006	38 946,84	4 824,59	8 934,43	39 318,79	92 024,65
2005	37 670,87	5 169,44	2 615,44	22 697,74	68 153,47
Celkem	620 353,94	86 004,42	33 796,85	351 134,93	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

- **Daňové příjmy**

Výše daňových příjmů obou měst se v jednotlivých letech sledovaného období mezi sebou nijak významně neliší. Daňové příjmy představují největší objem obecních příjmů, které vykazují meziroční rostoucí tendenci až na stagnační období mezi roky 2009–2012, kdy je zaznamenán pokles v důsledku světové finanční krize. Celkové daňové příjmy města Skuteč byly oproti Heřmanově Městci v rámci sledovaných let vyšší o 46 884,71 tis. Kč. Každoročně byly daňové příjmy města Skuteč vyšší v průměru o 3 606,52 tis. Kč. Tento rozdíl je především způsoben nižším počtem obyvatel Heřmanova Městce. Největší rozdíl daňových příjmů mezi obcemi je zaznamenán v roce 2012, kdy byly daňové příjmy města Skuteč vyšší o 6 227,05 tis. Kč. Tento rozdíl byl zapříčiněn především kvůli nižšímu objemu vybraných daní z příjmů právnických osob za obec Heřmanův Městec. Naopak nejmenší rozdíl je evidován v roce 2009, kdy se daňové příjmy města Skuteč lišily od daňových příjmů Heřmanova Městce o 765,44 tis. Kč. Zde svou roli sehrála ekonomická recese, díky které došlo ke snížení příjmů obcí z celostátního daňového výnosu.

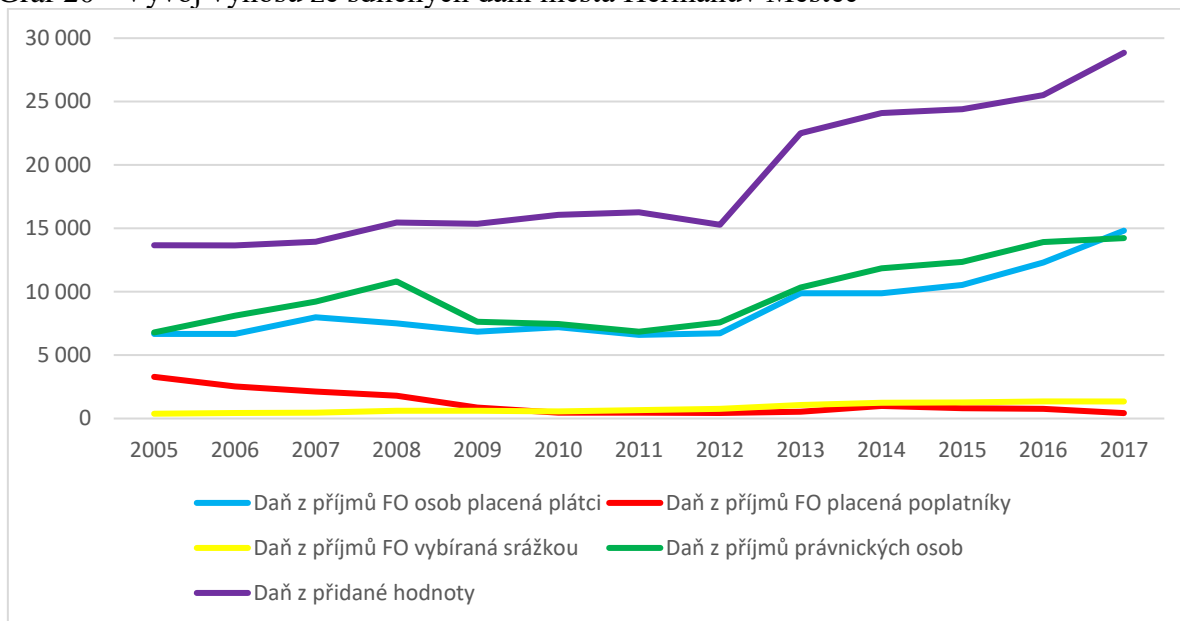
V níže uvedené tabulce a grafu je uveden vývoj výnosů ze sdílených daní města Heřmanův Městec za sledované období. Sdílené daně, jak již bylo zmíněno, tvoří největší část daňových příjmů.

Tabulka 24 - Vývoj výnosů ze sdílených daní města Heřmanův Městec

Rok	Daň z příjmů FO osob placená plátcí	Daň z příjmů FO placená poplatníky	Daň z příjmů FO vybíraná srážkou	Daň z příjmů právnických osob	Daň z přidané hodnoty
2017	14 816	427	1 336	14 229	28 850
2016	12 303	774	1 347	13 919	25 513
2015	10 534	808	1 279	12 341	24 396
2014	9 874	994	1 238	11 852	24 095
2013	9 889	536	1 078	10 336	22 507
2012	6 716	437	772	7 575	15 292
2011	6 596	459	655	6 853	16 256
2010	7 212	459	561	7 448	16 056
2009	6 837	854	612	7 620	15 353
2008	7 514	1 810	622	10 818	15 469
2007	7 982	2 117	470	9 210	13 951
2006	6 680	2 540	434	8 120	13 653
2005	6 667	3 285	377	6 789	13 662

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb [online] (2005-2009) a Město Heřmanův Městec (2010-2017)

Graf 20 - Vývoj výnosů ze sdílených daní města Heřmanův Městec

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb [online] (2005-2009) a Město Heřmanův Městec (2010-2017)

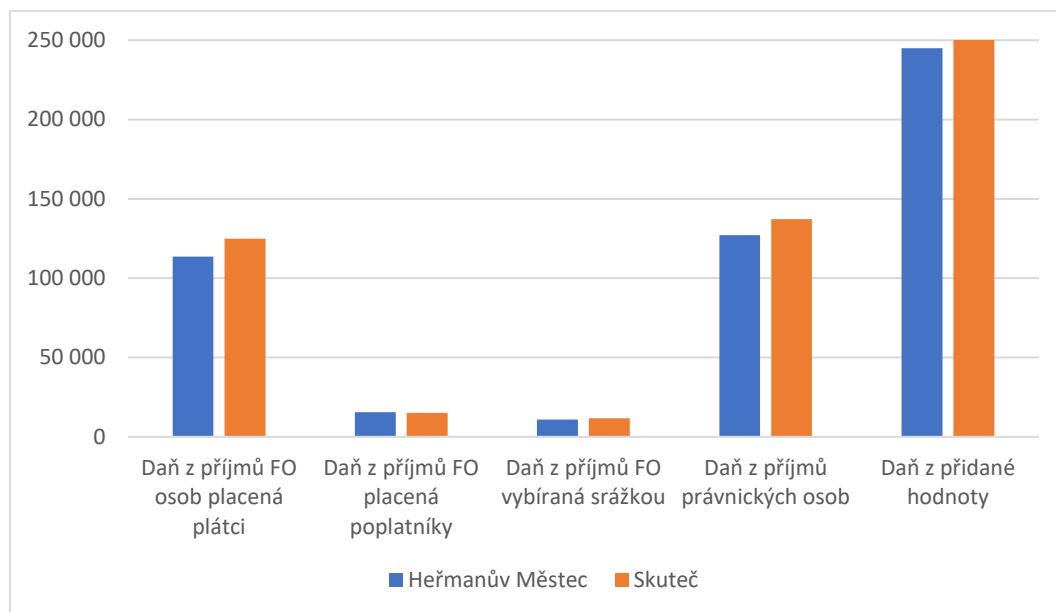
Jak je z grafu patrné, daň z přidané hodnoty vykazuje nejvyšší nárůst za posledních třináct let i ve městě Heřmanův Městec. Podílí se na celkových výnosech ze sdílených daní 48 %, tedy o pouhé procento více, než je tomu ve městě Skuteč. Rozdíl mezi výnosem DPH Heřmanova Městce v roce 2005 a výnosem roku 2017 představuje nárůst o 111 %, tj. o 15 188 tis. Kč. Ve Skutči tento nárůst činí 112 %, tj. 15 491 tis. Kč. V roce 2013 v souvislosti se změnou RUD značně vzrostly Heřmanově Městci příjmy na daních z příjmů FO placených plátcí, a to o 3 173 tis. Kč oproti roku 2012. Stejně tak vzrostly výnosy na dani z příjmů právnických osob, celkem o 2 761 tis. Kč. Celkové výnosy ze sdílených daní mezi těmito lety vzrostly o 13 554 tis. Kč. V porovnání s městem Skuteč, Heřmanův Městec mezi roky 2012 a 2013 přijal na sdílených daních o 1 696 tis. Kč více.

Daň z příjmů vybíraná srážkou a daň z příjmů FO placená poplatníky představují dlouhodobě nejnižší výnosy ze sdílených daní na daňových příjmech i ve městě Heřmanův Městec. Tyto výnosy se podílí na sdílených daních stejně jako ve městě Skuteč dvěma až třemi procenty.

Za sledované období město Heřmanův Městec vybralo na sdílených daních celkem 512 064 tis. Kč, tedy o 36 606 tis. Kč méně než město Skuteč. Tento rozdíl je způsoben především nižšími výnosy na dani z přidané hodnoty o 6 %, tj. 14 890 tis. Kč, dani z příjmů právnických osob o 13 %, tj. 10 146 tis. Kč, dani z příjmů FO vybíraná srážkou o 7 %, tj. 844 tis. Kč a dani z příjmů FO placená plátcí o 9 %, tj. 11 185 tis. Kč. V celkovém souhrnu

získalo město Heřmanův Městec více peněžních prostředků oproti Skutči na dani z příjmů FO placené poplatníky, a to o 3 %, tj. 459 tis. Kč. Tyto rozdíly jsou patrné na grafu č. 20.

Graf 21 - Komparace výnosů ze sdílených daní za období 2005–2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb [online] (2005-2009) a Město Heřmanův Městec (2010-2017)

- **Nedaňové příjmy**

Výše nedaňových příjmů obou měst se mezi sebou výrazně liší. Nedaňové příjmy města Skuteč mají rostoucí tendenci, zatímco v Heřmanově Městci vykazují kolísavý trend. Skuteč získala v rámci sledovaných let na nedaňových příjmech o 204 309,88 tis. Kč více než Heřmanův Městec. Každoročně město Skuteč dosáhlo vyššího objemu nedaňových příjmů v průměru o 15 716,14 tis. Kč. Největší rozdíl je zachycen v roce 2017, a to ve výši 24 927,74 tis. Kč. Tohoto vyššího objemu nedaňových příjmů město Skuteč dosáhlo prostřednictvím pronájmu pozemků, prostor, nemovitostí, za služby a poplatků. Nejvýraznější položkou nedaňových příjmů Heřmanova Městce jsou příjmy z pronájmu městských bytů, dále z poskytování služeb a přijatých sankcí.

- **Kapitálové příjmy**

Kapitálové příjmy obou měst představují nejnižší objem peněžních prostředků plynoucích do obecního rozpočtu. Heřmanův Městec získal v rámci sledovaného období 33 796,85 tis. Kč na kapitálových příjmech, zatímco Skuteč o 1 630,76 tis. Kč méně, tedy 32 166,09 tis. Kč. Ze všech druhů příjmů jsou kapitálové příjmy jediné, kde Heřmanův Městec nabyl v souhrnu

za sledované období více peněžních prostředků než Skuteč. Průměrně Skuteč oproti Heřmanově Městci ztratila na kapitálových příjmech 125,44 tis. Kč ročně. Jak je z výše uvedeného grafu patrné, největší rozdíl kapitálových příjmů měst je pozorován v letech 2010 až 2012. V těchto letech kapitálové příjmy města Skuteč převyšovaly nad kapitálovými příjmy Heřmanova Městce, a to z důvodu prodeje pozemků, nemovitého majetku a objektu Zdravotnické záchranné služby. Naopak nejmenší kapitálové příjmy jsou zachyceny v roce 2016, kdy oběma městům klesly tyto příjmy pod 1 mil. Kč. V Heřmanově Městci nedošlo k plánovaným prodejům pozemků města, oproti tomu Skuteč ani vyšší kapitálové příjmy tohoto roku neplánovala.

- **Přijaté transfery**

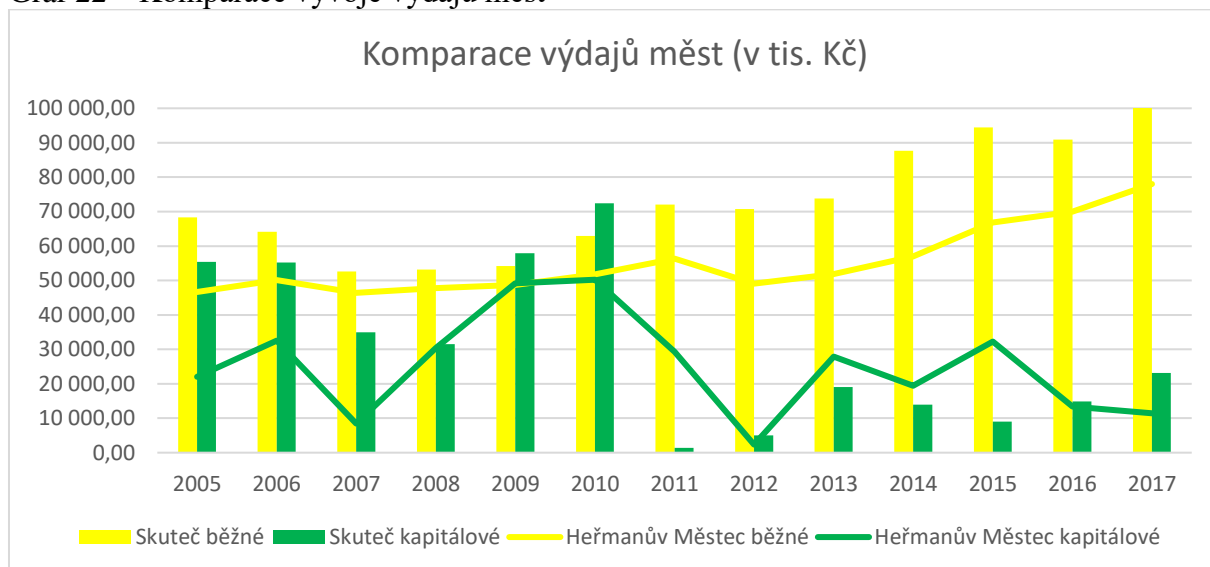
Rozdíly ve výši příjmů mezi městy začínají být citelné u přijatých transferů, které se každoročně mění v závislosti na programu a dotačních titulech ministerstev a představují druhý největší objem příjmů obou obcí. Město Skuteč v letech 2005 vyčerpalo o 55,5 %, tj. 28 316,25 tis. Kč více prostředků ze státního rozpočtu než Heřmanův Městec a v roce 2010 o 27 % více, tj. 17 782,32 tis. Kč, a to v důsledku čerpání účelových transferů na financování provozních a investičních potřeb. V roce 2011 Heřmanův Městec přijal o 27 339,12 tis. Kč finančních prostředků více než Skuteč v souvislosti s poskytnutými dotacemi od Státního fondu životního prostředí na zateplení základní školy Heřmanův Městec a mateřské školy Jiráskova a Jonášova v celkové výši 12 770,16 tis. Kč, od Regionální rady na rekonstrukci Multifunkčního centra ve výši 10 087,52 tis. Kč a od Pardubického kraje 2 640 tis. Kč na sociální péči v Domově pro seniory. Avšak nejvyšší finanční transfery byly městu Heřmanův Městec poskytnuty v roce 2010 především na rekonstrukci Multifunkčního centra (28 mil. Kč) a necelých 7 mil. Kč ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu.

..

5.3 Komparace výdajů

Běžné výdaje města Heřmanův Městec v průběhu let převyšují nad kapitálovými s výjimkou roku 2009. V roce 2010 tak tomu bylo i ve městě Skuteč, jak je patrné z následujícího grafu.

Graf 22 – Komparace vývoje výdajů měst

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

Tabulka 25 - Vývoj výdajů města Heřmanův Městec

Rok	Heřmanův Městec – výdaje (v tis. Kč)		
	celkem	běžné	kapitálové
2017	89 468,00	78 011,00	11 457,00
2016	83 387,00	69 978,00	13 409,00
2015	99 089,00	66 858	32 231
2014	76 372,00	56 947	19 425
2013	79 726,27	51 861,02	27 865,25
2012	51 461,00	49 115,00	2 346,00
2011	85 601,00	56 314,00	29 287,00
2010	102 044,00	51 824,00	50 220,00
2009	97 891,00	48 698,00	49 193,00
2008	78 128,00	47 767,00	30 361,00
2007	54 858,00	46 413,00	8 445,00
2006	82 599,00	50 080,00	32 519,00
2005	68 676,00	46 655,00	22 021,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

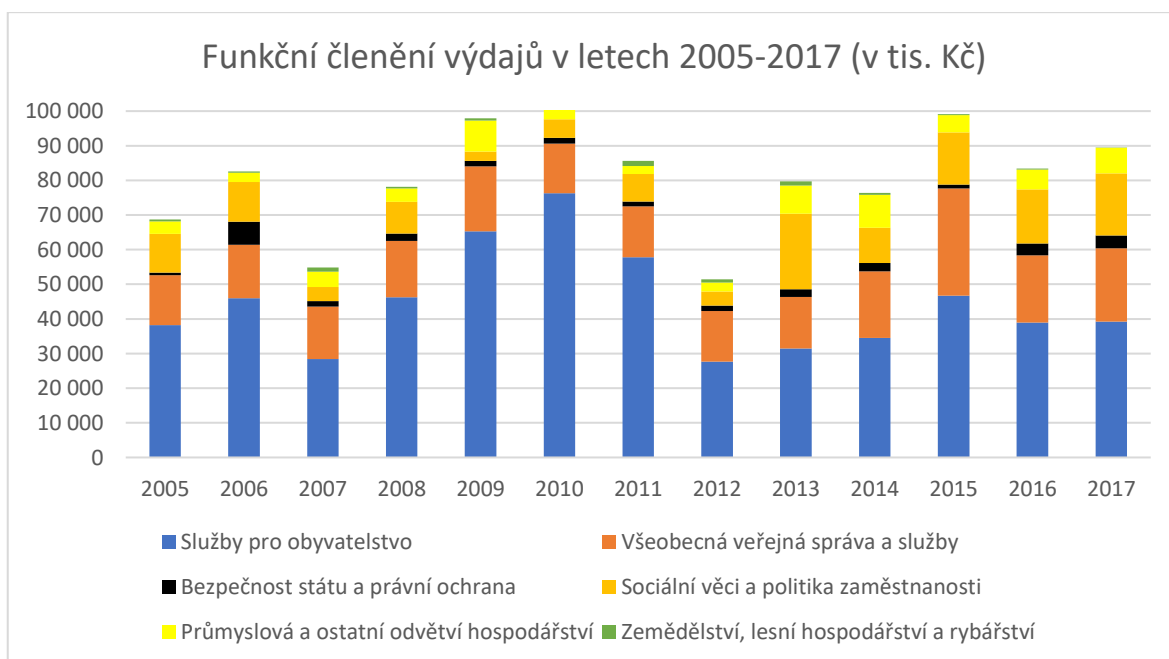
Běžné výdaje města Heřmanův Městec mají neustále rostoucí trend, stejně tak jako ve městě Skuteč. Běžné výdaje Heřmanova Městce se průměrně podílí na celkových výdajích 70 %, což je o dvě procenta méně než ve městě Skuteč. Jak je možné vidět na grafu, běžné výdaje města Skuteč jsou každoročně vyšší než běžné výdaje Heřmanova Městce. Skuteč v souhrnu sledovaných let vydala na běžných výdajích o 224 530,36 tis. Kč více než Heřmanův Městec. V rámci běžných výdajů Heřmanova Městce dochází k úhradě nákladů na výkon státní správy a samosprávy, výdaji na opravy a údržbu, neinvestičními příspěvky, likvidaci komunálního odpadu, údržby a provozu veřejného osvětlení, chodníků, komunikací, veřejné zeleně, provoz městské knihovny, turistického centra, správa bytového fondu, sociální věci, příspěvky na kulturu, sport, atd. V roce 2017 dosáhly běžné výdaje Heřmanova Městce nejvyšší hodnoty, tj. 78 011 tis. Kč, stejně tak tomu bylo i ve městě Skuteč, kde nabyly částky 100 200,33 tis. Kč. Běžné výdaje Heřmanova Městce ve zmíněném roce byly tvořeny zejména neinvestičními příspěvky a financemi na opravy a údržbu příspěvkových organizací - mateřské a základní školy a Domov pro seniory ve výši 15 mil. Kč a náklady na výkon státní správy ve výši 13,7 mil. Kč. Nejmenší běžné výdaje Heřmanova Městce jsou zaznamenány v roce 2007 ve výši 46 413 tis. Kč, ve Skutči též dosáhly nejnižší hodnoty, a to 52 635,15 tis. Kč v důsledku již zmíněných administrativních opatření. Největší rozdíl mezi městy ve výši běžných výdajů nastal v roce 2014, kdy město Skuteč vynaložilo na běžných výdajích o 30 672,43 tis. Kč více. Kapitálové výdaje města Heřmanův Městec tvoří 31 % celkových výdajů, tedy o 2 % více oproti Skutči. Kapitálové výdaje Heřmanova Městce dosáhly v souhrnu sledovaných let částky 328 779,25 tis. Kč, ve Skutči 393 919,53 tis. Kč. Jak je z grafu patrné, kapitálové výdaje Heřmanova Městce do roku 2011 převyšují na kapitálovými výdaji Skutče, poté dochází k opačnému trendu. V roce 2005 město Skuteč vynaložilo o 33 385,79 tis. Kč více na kapitálových výdajích než Heřmanův Městec z důvodu finančně náročných akcí již dříve zmíněných. Nejvyšší objem kapitálových výdajů Heřmanova Městce je zaznamenán v roce 2009 a 2010 v důsledku zateplování školských objektů, konkrétně mateřských škol Jiráskova a Jonášova. Dále byly provedeny další objemově významné výdaje v oblasti kultury, církve a sdělovacích prostředků. Tyto roky byly stejně tak kapitálově náročné pro město Skuteč v rámci uskutečnění investičních projektů zmíněných v předchozí kapitole. V roce 2012 Heřmanův Městec vydal nejmenší objem peněžních prostředků v souvislosti s investičními akcemi podniknutými v letech minulých a doznívající hospodářské krize. V roce 2017 město Heřmanův Městec investovalo do rekonstrukčních prací v historické části města obsahující dokončení pěší zóny, úpravy kabeláží a osvětlení a úpravy chodníků v celkové částce

3,9 mil. Kč. Další výdajově významná položka tohoto roku byla rekonstrukce městského úřadu a vypracování projektové dokumentace na dopravní terminál v celkové výši 3,6 mil. Kč.

Následující graf a tabulka zobrazuje funkční členění výdajů města Heřmanův Městec. Jak je z grafu patrné, Heřmanův Městec, stejně tak jako Skuteč, vynakládá nejvíce finančních prostředků na služby pro obyvatelstvo. Řadí se sem veřejné osvětlení, pohřebnictví, územní plánování, komunální služby, bytové hospodářství, kultura a ochrana památek, ochrana životního prostředí, vzdělávání a tělovýchova. Průměrně v průběhu sledovaných let město Skuteč vydalo na služby pro obyvatelstvo o 26 % více finančních prostředků než město Heřmanův Městec. Za sledované roky vydal Heřmanův Městec na toto odvětví více prostředků pouze v roce 2011 a to o 34 %, tj. 14 662 tis. Kč v porovnání s městem Skuteč. V souhrnu za sledované období dosáhly tyto výdaje města Skuteč částky 795 900 tis. Kč, v Heřmanově Městci tyto výdaje činily 576 684 tis. Kč.

Na druhém místě výdajově náročných skupin odvětvového třídění je skupina všeobecná veřejná správa a služby, pod kterou spadají výdaje na finanční operace a výdaje na regionální a místní správu. Skuteč v průběhu sledovaných let vynaložila na veřejnou správu a služby průměrně pouze o 2,38 % více než Heřmanův Městec. V celkové výši Skuteč vydala na tuto skupinu o 8 233 tis. Kč více než Heřmanův Městec.

Graf 23 - Funkční členění výdajů města Heřmanův Městec

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

Tabulka 26 - Funkční třídění výdajů města Heřmanův Městec

Rok	Heřmanův Městec – funkční třídění výdajů (v tis. Kč)						Celkem
	Služby pro obyvatelstvo	Všeobecná veřejná správa a služby	Bezpečnost státu a právní ochrana	Sociální věci a politika zaměstnanosti	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	
2017	39 257	21 128	3 727	17 923	7 343	91	89 469
2016	38 918	19 476	3 366	15 634	5 729	264	83 387
2015	46 705	30 950	1 129	15 041	5 013	251	99 089
2014	34 530	19 225	2 353	10 239	9 441	584	76 372
2013	31 437	14 867	2 257	21 839	8 077	1 249	79 726
2012	27 688	14 601	1 574	4 059	2 608	931	51 461
2011	57 783	14 687	1 418	7 948	2 314	1 451	85 601
2010	76 247	14 345	1 724	5 360	3 400	968	102 044
2009	65 265	18 790	1 587	2 699	8 926	626	97 893
2008	46 238	16 251	2 197	9 070	3 958	414	78 128
2007	28 373	15 153	1 589	4 095	4 478	1 201	54 889
2006	46 005	15 417	6 601	11 476	2 722	378	82 599
2005	38 238	14 395	744	11 151	3 669	479	68 676
Celkem	576 684	229 285	30 266	136 534	67 678	8 887	

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

Na třetí místo se pak řadí skupina sociální věci a politika zaměstnanosti. Náklady na sociální věci zahrnují pečovatelskou službu, městskou policii, požární ochranu, Multifunkční centrum a městskou knihovnu. Zde Heřmanův Městec vynakládá průměrně o 86 % více finančních prostředků než Skuteč. Tento průměrný rozdíl ve výdajích byl především způsoben rokem 2013, kdy město Heřmanův Městec vynaložilo o 1 038 %, tj. 19 969 tis. Kč více na tuto skupinu výdajů. V tomto roce došlo v Heřmanově Městci k investování necelých 20 mil. Kč na provoz Domova pro seniory. V roce 2007 obě města investovala do tohoto odvětví částku ve stejné výši, a to 4 095 tis. Kč.

Čtvrtou finančně nejnáročnější skupinou výdajů je skupina průmyslová a ostatní odvětví hospodářství. Do této skupiny patří náklady na dopravu, průmysl, stavebnictví, obchod a služby a vodní hospodářství. Skuteč vyčerpala na této skupině výdajů v průběhu sledovaných let částku 127 751 tis. Kč, Heřmanův Městec o 60 073 tis. Kč méně.

Další skupinou funkčního členění výdajů je skupina bezpečnost státu a právní ochrana. Toto odvětví zahrnuje náklady na bezpečnost a veřejný pořádek, civilní připravenost na krizové stavy, požární ochranu a integrovaný záchranný systém. Ve městě Skuteč má tato skupina

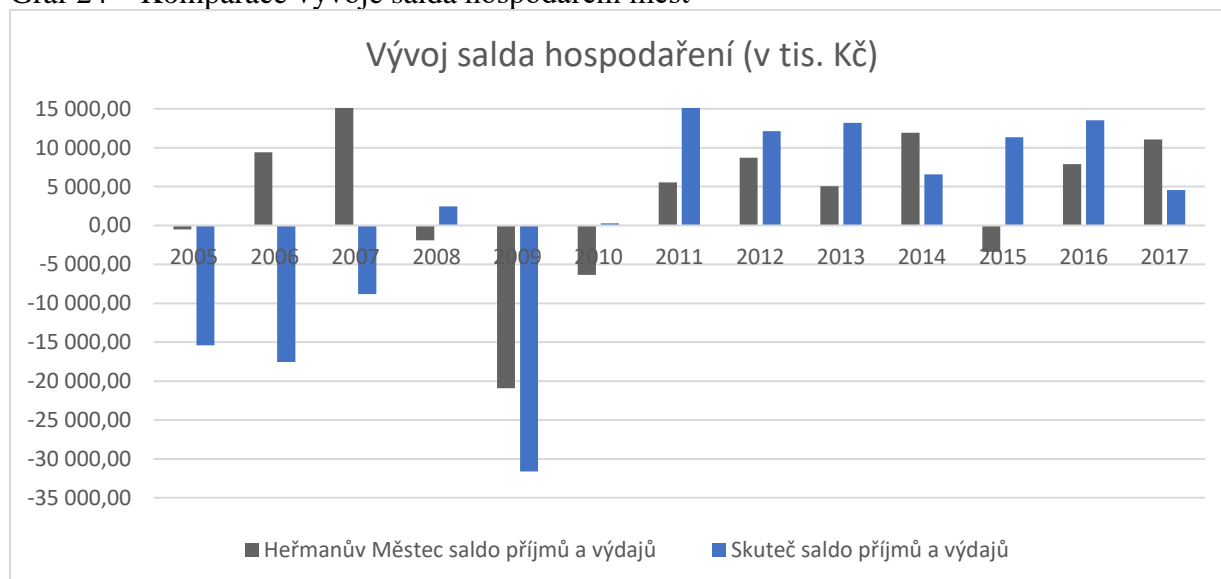
výdajů rostoucí tendenci a dosáhla v průběhu sledovaných let výše 43 140 tis. Kč. V Heřmanově Městci má tato skupina výdajů spíše kolísavou tendenci a v souhrnu sledovaných let nabyla částky 30 266 tis. Kč, v porovnání s městem Skuteč o 12 874 tis. Kč méně.

Zanedbatelnou skupinou výdajů pro obě města je skupina zemědělství, lesní hospodářství a rybářství. Heřmanův Městec vyčerpal v rámci sledovaných let částku 8 887 tis. Kč, což tvoří více jak dvojnásobek peněžních prostředků vynaložených městem Skuteč.

5.4 Komparace salda hospodaření

Vývoj salda hospodaření města Skuteč a města Heřmanův Městec je zobrazen na grafu níže.

Graf 24 – Komparace vývoje salda hospodaření měst

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor obce [online] (2010-2017)

Jak již bylo uvedeno na začátku této kapitoly mezi roky 2011 až 2014 a 2016 až 2017 vykazují obě města saldo kladné, v roce 2009 nabývají obce záporného salda a v ostatních letech se města střídají v kladném a záporném saldu hospodaření. V letech 2005-2007 je evidováno záporné saldo města Skuteč z důvodu investičních výdajů na rekonstrukce objektů, zatímco Heřmanův Městec má příjmy vyšší než výdaje. V roce 2015 převyšují výdaje města Heřmanův Městec nad příjmy v důsledku finančně náročných neinvestičních příspěvků a transferů příspěvkovým organizacím a neinvestičním nákupům. Jak je z grafu patrné, v posledních letech hospodaří obě města převážně s přebytky. Dá se tedy říci, že obě města hospodaří zdravě, ačkoliv pouze z tohoto dílčího údaje nelze usoudit závěr. Podle zákona platí pravidlo vyvážnosti rozpočtu a toho by se obě města měla řídit.

5.5 Komparace monitorujících ukazatelů

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků navazuje na monitoring hospodaření obcí, který byl zaveden v roce 2009. Ministerstvo financí provedlo změnu v metodice monitoringu obcí, čímž došlo ke zrušení předchozího usnesení vlády ČR a přijetí nového usnesení č. 742 ze dne 23. října 2017. Provedená změna měla zajistit soulad se zákonem č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, účinného od února roku 2017 ve smyslu zařazení, primárního ukazatele, pravidla rozpočtové odpovědnosti do soustavy informativních a monitorujících ukazatelů. Tomuto ukazateli jsou podřízeny všechny ostatní monitorující ukazatele.⁵⁴

Do soustavy informativních a monitorujících ukazatelů patří tyto ukazatele: počet obyvatel, příjem celkem (po konsolidaci), úroky, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, dluhová služba celkem, ukazatel dluhové služby, rozvaha aktiv a pasiv, cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci, stav na bankovních účtech, úvěry a komunální obligace, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, zadluženost celkem, podíl zadluženosti na cizích zdrojích a přijatých návratných finančních výpomocí, zadluženost na 1 obyvatele, oběžná aktiva a krátkodobé závazky. Monitorující ukazatele – celková likvidita, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a pravidlo rozpočtové odpovědnosti jsou získány za pomoci zmíněných ukazatelů. Právě tyto tři monitorující ukazatele jsou mezi vybranými obcemi porovnány. Poté je rozebrána zadluženost obcí vycházející taktéž z ukazatelů SIMU.

5.5.1 Celková likvidita

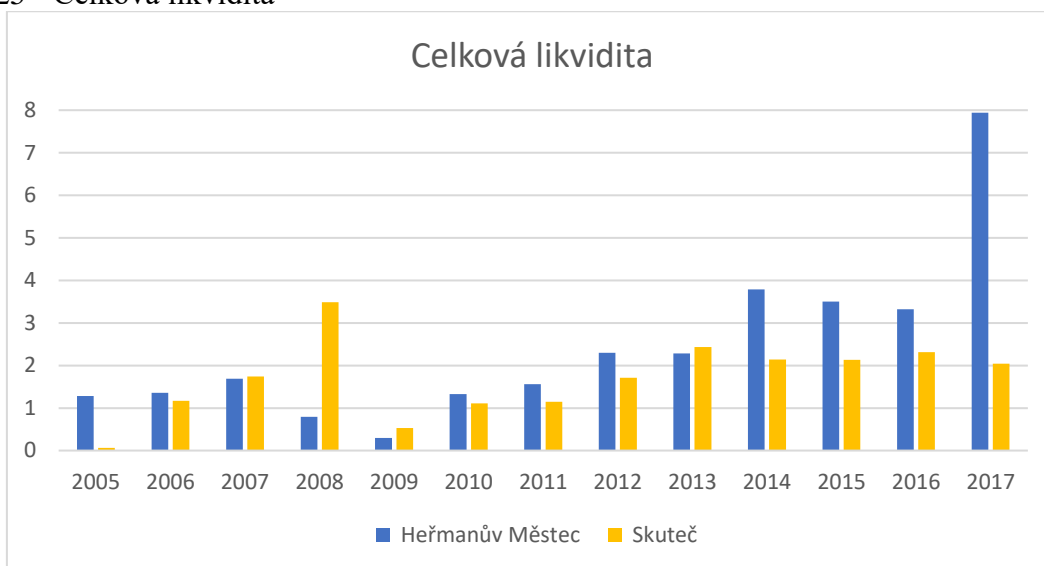
Celková likvidita vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Měla by nabývat hodnoty v ideálním případě 1,5 až 2,5. Pokud je celková likvidita menší než 1, město není schopné splácet své krátkodobé závazky a dostává se do platební neschopnosti. Město Skuteč nebylo likvidní v letech 2005 a 2009 a Heřmanův Městec v letech 2008 a 2009. V kritických letech se města potýkala s likvidním rizikem, tedy vysokým objemem cizích zdrojů. Zde svou roli opět sehrála hospodářská krize. Heřmanův Městec v roce 2017 vykazuje hodnotu celkové likvidity 7,94. Tato skutečnost byla zapříčiněna velkým objemem prostředků, především na běžných účtech, a nízkým objemem krátkodobých závazků.

Je patrné, že Heřmanův Městec hospodaří lépe než Skuteč, jeho celková likvidita se pohybuje v posledních letech nad 200–300 % v objemu krytí krátkodobých závazků oběžným majetkem.

⁵⁴ Ministerstvo financí ČR. Monitoring hospodaření územních samosprávných celků. [online]

I Skuteč v posledních letech kolísá kolem hodnoty dva, tudíž nelze označit finanční hospodaření města za „špatné“.

Graf 25 - Celková likvidita

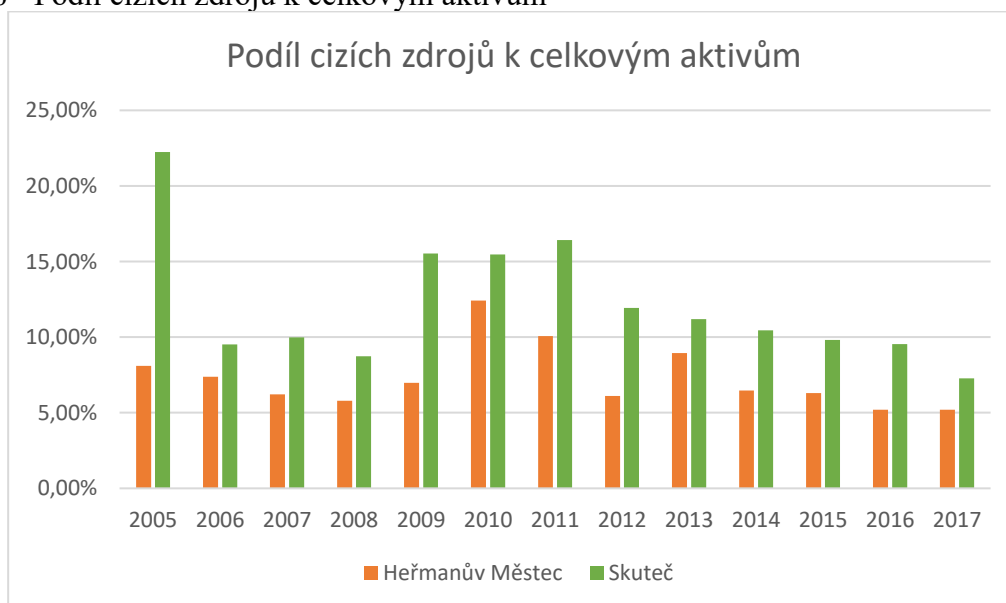

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

5.5.2 Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům udává míru zadlužení majetku daného územního samosprávného celku. Vyjadřuje tedy podíl celkových aktiv a cizích zdrojů. Tato hodnota by neměla dle Ministerstva financí překročit 25 %.

Graf 26 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům

Zdroj: Vlastní zpracování dle ARISweb [online] (2005-2009) a Monitor [online] (2010-2017)

Jak je patrné z grafu, obě města nemají s dodržáním stanovené hranice problém. Pouze v roce 2005 vykazovalo město Skuteč hodnotu 22,24 % a přiblížilo se tak k přípustné hranici. Došlo zde k poklesu aktiv a nárůstu cizích zdrojů v důsledku probíhajících rekonstrukcí a s tím souvisejícím úvěrovým zatížením. Nicméně v dalších letech došlo ke zlepšení situace a vyhnutí se případným komplikacím.

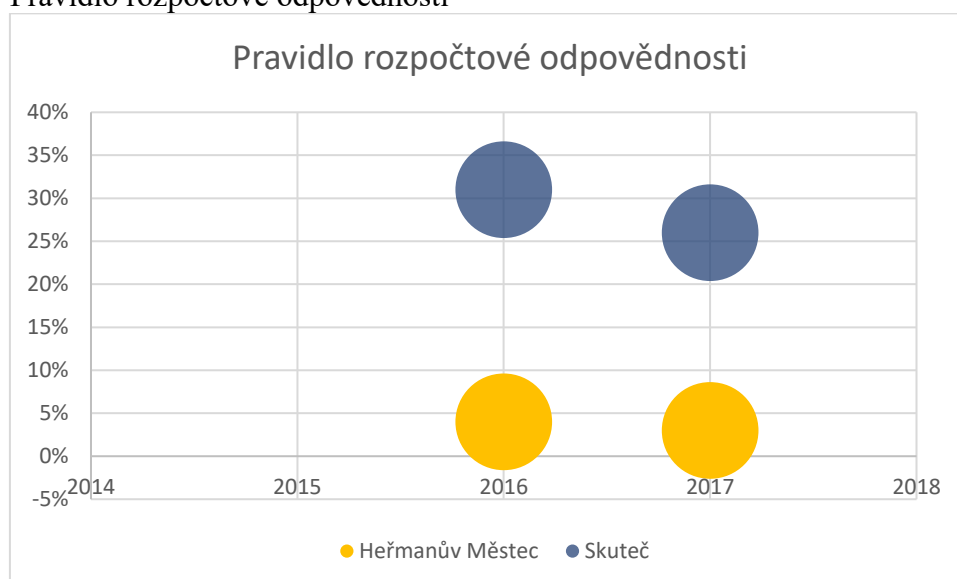
Dále je patrné, že Heřmanův Městec je mnohem méně zatížen cizími zdroji než město Skuteč a dosahuje tak lepších hodnot.

5.5.3 Pravidlo rozpočtové odpovědnosti

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti udává poměr dluhu k průměru příjmů za poslední čtyři roky. Tato hodnota by dle Ministerstva financí neměla překročit 60 %. Tímto pravidlem se musí řídit stát, obce, kraje a další instituce veřejného sektoru. V rámci monitoringu se jedná o primární a zároveň poměrně nový ukazatel, a proto jsou na níže uvedeném grafu u každého z měst zachyceny pouze dvě hodnoty za roky 2016 a 2017.

Jak je z grafu patrné, město Heřmanův Městec má méně dluhů oproti Skutči. Heřmanův Městec ve sledovaných letech nabýval 4 % a 3 %, zatímco Skuteč 31 % a 26 %. V posledních 4 letech činil průměrný příjem města Skuteč 117 522,92 tis. Kč, tzn. že dluh města nesměl přesáhnout 70 513, 75 tis. Kč. Ve skutečnosti Skuteč naakumulovala závazky ve výši 30 555, 95 tis. Kč (26 %). Uspokojivý je fakt, že se podíl dluhu k průměru příjmů města Skuteč meziročně snižuje. Obě města dle tohoto ukazatele hospodaří zdravě.

Graf 27 - Pravidlo rozpočtové odpovědnosti

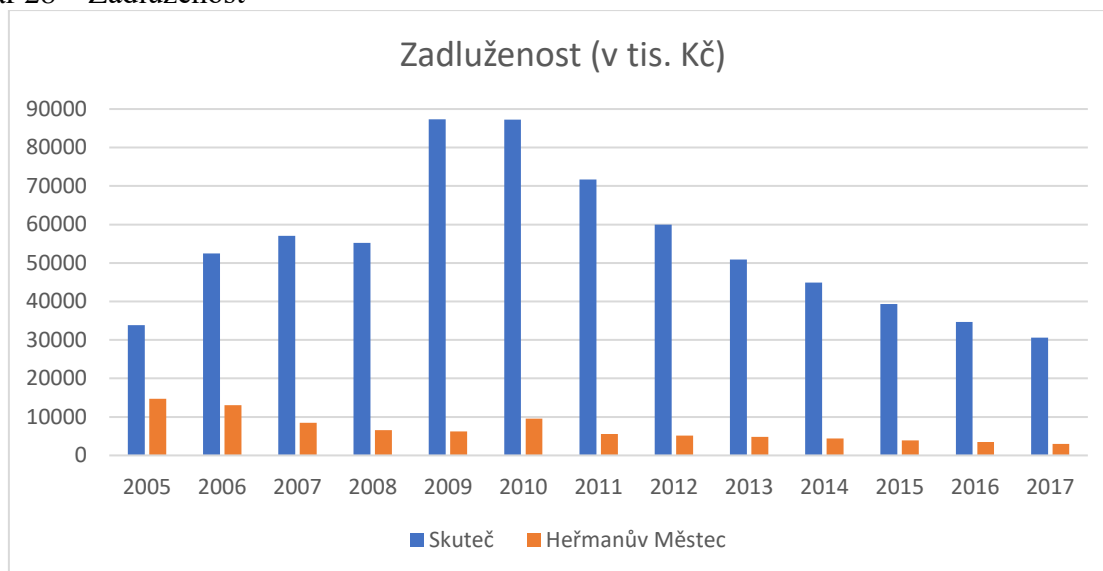

Zdroj: Vlastní zpracování dle Monitor [online]

5.5.4 Zadluženost

Zadluženost obcí obsahuje přijaté bankovní úvěry a finanční výpomoci, emitované komunální dluhopisy a ostatní dluhy. Zadluženost obcí během pozorovaných let je zobrazena v následujícím grafu a tabulce.

Graf 28 – Zadluženost

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor obce [online] (2010-2017)

Tabulka 27 - Vývoj zadluženosti

Zadluženost (v tis. Kč)		
Rok	Skuteč	Heřmanův Městec
2017	30 619	2 969
2016	34 652	3 458
2015	39 374	3 939
2014	44 918	4 385
2013	50 905	4 799
2012	59 998	5 185
2011	71 702	5 547
2010	87 258	9 567
2009	87 364	6 216
2008	55 194	6 523
2007	57 023	8 444
2006	52 469	13 040
2005	33 875	14 724

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rozpočet obce [online] (2005-2009) a Monitor obce [online] (2010-2017)

Jak je z grafu a tabulky patrné, město Skuteč využívá mnohem více cizích zdrojů než město Heřmanův Městec. Zadluženost města Skuteč eskalovala v letech 2009 a 2010 ve výši 87 mil. Kč v důsledku realizace již zmíněných investičních projektů. Nejvíce cizích zdrojů pochází z bankovních úvěrů od České spořitelny, a.s. Zadluženost města Skuteč meziročně klesá, ačkoliv město stále uskutečňuje finančně náročné projekty, které jsou ale nyní lépe kryty dotačními tituly. Také město v roce 2013 uskutečnilo optimalizaci úvěrů od výše uvedené banky, čímž došlo ke sloučení všech úvěrů vedených u této banky a snížení úrokové sazby. Takto učinila i v roce 2017. Heřmanův Městec je sice oproti Skutči minimálně zadlužen, ale tento malý dluh je velice nevýhodný a drahý. Ve městě je žádoucí provést rekonstrukci majetku a využití výhodnější pohyblivé úrokové sazby než doposud. Město má velký prostor pro bezpečné zadlužení.

Zadluženost nelze brát jako negativní jev, pokud se jedná o rozvoj a zvelebování obce a dochází k bezproblémovému splácení. Skuteč splňuje pravidlo rozpočtové odpovědnosti a nepotýká se ani s likvidním rizikem, tudíž je hospodaření města v normě. Heřmanův Městec je oproti Skutči minimálně zadlužen na úkor rekonstrukce majetku, která je žádoucí.

6 Shrnutí a doporučení

- **Shrnutí analýzy hospodaření obce Skuteč**

Město Skuteč bylo analyzováno z pohledu příjmů a výdajů rozpočtu, salda hospodaření a vybraných ukazatelů SIMU. Následně bylo toto hospodaření porovnáno s hospodařením města Heřmanův Městec.

Na základě provedených šetření lze označit hospodaření města Skuteč za ekonomicky obezřetné a orientované na blahobyt místních obyvatel. Rozpočtové příjmy města během sledovaného období vykazovaly velmi nestejný trend, nejvíce byly ovlivněny změnami v oblasti školství a sociální sféry. Daňové příjmy v roce 2009 postihla hospodářská krize a ke zlepšení stavu došlo až v roce 2013 v souvislosti s novelou RUD.

Město využívá dostatečné množství dotačních titulů na infrastrukturu, výstavbu a rekonstrukci veřejně prospěšných statků, které celkově rozvíjí město a vytváří příznivé podmínky pro místní obyvatelstvo. Jako každá mince má dvě strany, tak i zde je toto zvelebování na úkor zadluženosti města. I když zadluženost není zrovna malá, meziročně se snižuje, především díky správně provedeným krokům, a to optimalizací úvěrů od České spořitelny, a.s. a dostatečným krytí dotacemi finančně náročných projektů. Od roku 2011 město hospodaří s přebytkem, kterým se též zadluženost snižuje a nabízí se tu i prostor pro případné vytváření rezerv. Co se týče výdajů, město vynakládá nejvíce finančních prostředků na služby pro obyvatelstvo, zejména na vzdělávání, kulturu, tělovýchovu, zdravotnictví, bydlení a ochranu životního prostředí. Lze tedy říci, že město je hojně „proobyvatelsky“ orientováno. Beze sporu za tento přístup místní obyvatelé mohou být vděční vedení města.

- **Shrnutí komparace příjmové a výdajové stránky rozpočtu obcí a vybraných ukazatelů SIMU**

Tomuto dílčímu cíli se věnuje kapitola pátá. První srovnávanou položku tvořily příjmy. V souhrnu za sledované roky město Skuteč získalo o 253 826,32 tis. Kč více příjmů než město Heřmanův Městec. Daňové příjmy jsou rozhodujícím příjmem obou měst. Tyto příjmy nemůžou obce výrazně ovlivňovat, jelikož jejich objem je určen zákonem. Ve Skutči se podílejí na celkových příjmech průměrně 50 %, v Heřmanově Městci 57 %. Nejvýznamnější část těchto příjmů představují sdílené daně, z nichž nejvýraznější položkami podílejícími se na daňovém výnosu u obou měst jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmů FO placená plátcí a daň z příjmů PO. Nejvyšší hodnoty daňových příjmů dosáhly obě města v rámci sledovaného období v roce

2017, naopak nejnižší v roce 2005. Daňové příjmy mají tedy v průběhu let rostoucí trend zejména díky novelám zákona RUD.

Přijaté transfery představují druhý největší příjem obcí. Obě města využívají možnosti dotací na financování náročných projektů. V celkovém souhrnu získalo na dotacích město Skuteč pouze o 4 262,49 tis. Kč více než Heřmanův Městec. Obě města získala největší objem přijatých dotací v roce 2010 na financování svých investičních aktivit. Od tohoto roku do konce sledovaného období se již ani jedné obci nepodařilo takto vysoké částky přijatých dotací dosáhnout.

Nedaňové příjmy města Skuteč mají vzestupnou tendenci, v Heřmanově Městci kolísají. Skuteč přijala prostřednictvím nedaňových příjmů za sledované období o 204 309,88 tis. Kč více. Tento rozdíl tkví v množství majetku, kterého má Heřmanův Městec mnohem méně oproti Skutči. Výhoda pro Heřmanův Městec v tomto případě spočívá v úspoře financí na údržbu majetku. Významnou položkou nedaňových příjmů města Skuteč je příjem z pronájmu nemovitostí a poskytování služeb, u města Heřmanův Městec je to příjem z pronájmu městských bytů.

Kapitálové příjmy představují minimální objem získávaných finančních prostředků obou měst. V tomto případě Heřmanův Městec přijal v průběhu sledovaných let o 1 630,76 tis. Kč více. Největších kapitálových příjmů dosáhlo město Heřmanův Městec v roce 2006 ve výši 8 934,43 tis. Kč v rámci prodeje nemovitostí a pozemků. Stejně tak město Skuteč dosáhlo nejvyšších kapitálových příjmů v roce 2006, a to ve výši 6 196,81 tis. Kč, a to z důvodu přijetí zálohy na odkup pozemku.

Druhou sledovanou položkou byly výdaje. V celkovém souhrnu město Skuteč čerpalo na výdajích o 289 670,64 tis. Kč více než Heřmanův Městec, a to zejména formou běžných výdajů. Skuteč vynakládá nejvíce peněžních prostředků prostřednictvím ekonomického odboru, konkrétně na činnost místní správy a splácení dlouhodobých úvěrů. Heřmanův Městec tyto výdaje vydává na výkon státní správy a samosprávy a opravy a údržbu majetku.

Kapitálové výdaje města Skuteč v celkovém souhrnu také převyšují nad kapitálovými výdaji Heřmanova Městce, a to o 65 140,28 tis. Kč. V posledních čtyřech letech však Heřmanův Městec tráví na těchto výdajích mnohem více než město Skuteč, a to z důvodu nákladných rekonstrukčních prací v historické části města. Z pohledu odvětvového členění výdajů obě města nejvíce investují do služeb pro obyvatelstvo. Do této skupiny patří vzdělávání a školské služby; kultura, církve a sdělovací prostředky; sport a zájmová činnost; zdravotnictví; bydlení, komunální služby a územní rozvoj; ochrana životního prostředí; ostatní služby pro obyvatelstvo.

Nejlepší vypovídací schopnost o hospodaření měst mají ukazatele salda hospodaření a zadluženosti. Z porovnání příjmů a výdajů měst lze říci, že obě města hospodaří zdravě, bez trvalých deficitů a v průběhu sledovaných let převážně převládají příjmy nad výdaji. Heřmanův Městec má dostatečné množství finančních prostředků k pokrytí svých výdajů, je tedy velice málo zadlužen, avšak neprovádí dostatečné množství potřebných investic do rozvoje města. Oproti tomu město Skuteč využívá více cizích zdrojů pro financování svých projektů, a tím přispívá ke zlepšování životní úrovně obce. Město Skuteč také využívá více než Heřmanův Městec možnosti poskytnutí finančních prostředků z dotačních titulů ministerstev na financování zmíněných provozních a investičních potřeb.

Závěrem lze poznamenat, že z provedených komparačních vztahů vyplývá, že je hospodaření obou měst na velmi dobré úrovni.

- **Doporučení pro rozvoj a zlepšení současného stavu obce Skuteč**

Rozvoj obce není pouze populační či územní rozvoj, ale především kvalitativní změna života obyvatelstva k lepšímu. Představitelé samosprávy musí reagovat na změny ve vnějším prostředí, ale i na přání a potřeby svého obyvatelstva a zájmových skupin.

Skuteč má velice dobře nastaveny podmínky pro plnohodnotný život obyvatel. Životní podmínky jsou vhodné pro všechny věkové kategorie, zejména pak pro mladé jedince či rodiny. Především by mělo být cílem obce zamezit odchodu obyvatel a zachovat stávající životní podmínky. Obec by měla nadále udržovat a rekonstruovat objekty náležící do místních částí a rozvíjet technickou a dopravní infrastrukturu. Podstatným krokem by mělo být vytvoření nové obytné zástavby, výstavby rodinných domů, čímž by obec zajistila vhodné bydlení pro příchod mladých rodin. Zároveň by měla dbát na životní prostředí a respektovat krajinnou a ekologickou funkci zeleně. Měla by podporovat místní mládež, finančně přispívat na provoz škol a zajistit jejich zachování a vytvořit nová pracovní místa prostřednictvím rozvoje výrobní zóny přímo v centru obce.

Dále by obec měla pokračovat v opravách a údržbě místních komunikací a chodníků a její rozšiřování do nových bytových zástav. Pokračovat v budování kanalizačního systému dalších lokalit místních částí.

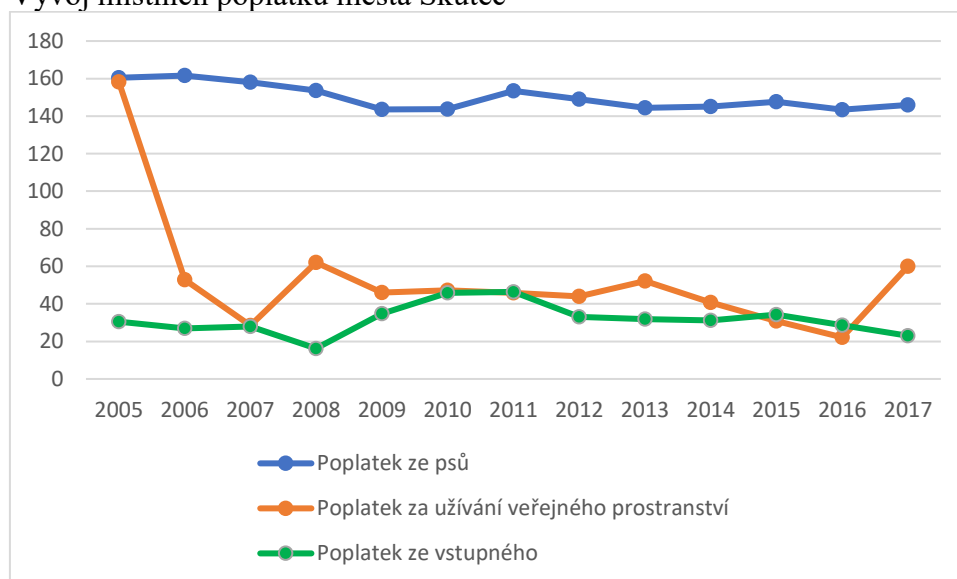
Posledním bodem je vytvoření prostoru k rekreaci a zvýšení cestovního ruchu, protože místní části obce mají turistům, co nabídnout.

- **Možnost navýšení místních poplatků**

Místní poplatky zveřejňují obce ve své obecně závazné vyhlášce na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Mezi místní poplatky, které město Skuteč využívá, patří poplatek:

- za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve výši 500 Kč/FO,
- ze psů v základní výši 500 Kč/3. měsíční pes/držitel psa,
- za využívání veřejného prostranství ve výši do 10 Kč/m²,
- ze vstupného ve výši až 20 % z vybraného vstupného.

Graf 29 - Vývoj místních poplatků města Skuteč

Zdroj: vlastní zpracování

Na výše uvedeném grafu je zobrazen vývoj místních poplatků sledovaného období. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů představuje nejvyšší příjem ze zavedených místních poplatků města Skuteč. Druhým nejvyšším příjmem je poplatek ze psů, který se již dlouhodobě drží na hranici 150 tis. Kč ročně. Pod 100 tis. Kč je vybíraná částka z poplatků za užívání veřejného prostranství a ze vstupného.

Vzhledem k tomu, že náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu v posledních letech představují částku přesahující 2 mil. Kč, nabízí se zde možnost navýšení tohoto poplatku z aktuálních 500 Kč/FO až na maximálních 1 000 Kč/FO. Dalším možným řešením nepatrného

navýšení místních poplatků je zvýšení roční částky poplatků ze psů. Maximální výše tohoto poplatku dle zákona může být až 1 500 Kč za jednoho psa. Zde je na uvážení města, jak hodně chce zatížit své občany tímto poplatkem.

U poplatků za využívání veřejného prostranství a ze vstupného již není velká možnost navýšení, jelikož některé typy veřejného prostranství a vstupného dosahují maximální hranice. U poplatku ze vstupného na sportovní akce, kde je 0% sazba nebo u poplatku na divadelní představení (5 %) je ještě prostor pro zvětšení těchto sazeb.⁵⁵

Jak již bylo uvedeno výše, navýšením poplatku za provoz systému komunálních odpadů a poplatku ze psů, by se značně mohly zvýšit příjmy města. Následující tabulka zobrazuje změny ve výši vybraných finančních prostředků za předpokladu zavedení maximální výše poplatku za provoz systému komunálních odpadů a poplatku ze psů.

Tabulka 28 – Návrh změny cenové výše vybíraných poplatků

Druh poplatku	Původní výše poplatku v Kč	Nová výše poplatku v Kč	Vybraný objem poplatků (v tis. Kč)	
			Původně	Nově
Poplatek za provoz systému (...) komunálních odpadů	500	1 000	2 321	4 642
Poplatek ze psů	500	1 500	146	438

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z tabulky patrné, při sazbě 1 000 Kč za poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů by město vybralo o 100 % více peněžních prostředků, z původních 2 321 tis. Kč, nově až 4 642 tis. Kč. V případě poplatku ze psů by se jednalo o nárůst o 200 %, město by navýšilo své příjmy ze 146 tis. Kč na 438 tis. Kč. Tyto příjmy by pak město mohlo použít ke svému rozvoji.

⁵⁵ Ve městě Skuteč a přilehlých obcích je možnost ubytování a rekreace, proto by město mohlo zvážit od 1. ledna roku 2020 zavedení poplatku z ubytovací kapacity. Od uvedeného data vstoupí v účinnost novela zákona o místních poplatcích, která umožní obcím vybírat poplatky z ubytovací kapacity v maximální výši 21 Kč za každé využití lůžko a den. Od následujícího roku bude tento poplatek navýšen až na maximální částku 50 Kč za den. Tento poplatek platí ubytovatel, který přechodně ubytování poskytl a obce si tento poplatek určují podle svých potřeb. Ve Skutči je možné ubytovat se v penzionu Karafiát, v penzionu u Palečků nebo u Jaroslava Bureše. Ve správním obvodu katastrálního území je možnost výběru z desítek chat a chalup k pronajmutí. Zavedením tohoto poplatku by tedy město mohlo také zvýšit své příjmy.

7 Závěr

Provedením analýzy hospodaří obce Skuteč bylo zjištěno, že nejvýraznější položkou příjmů jsou příjmy daňové. Daňové příjmy obce mají v průběhu let rostoucí tendenci. V závislosti na provedených novelách zákona RUD, v roce 2017 daňové příjmy eskalovaly na nejvyšší hodnotu sledovaného období. Druhou nejdůležitější položkou celkových příjmů obce jsou přijaté dotace, které v roce 2010 dosáhly nejvyššího objemu díky získání dotace od Regionálního rozvoje na výstavbu Multifunkční sportovní haly. Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílejí 22 % a představují pro obec stabilní příjem. Tyto příjmy jsou tvořeny především příjmy z pronájmu pozemků a bytových a nebytových prostor. Rozbor výdajů ukázal, že celkové výdaje jsou ze 71 % tvořeny výdaji běžnými. Běžné výdaje vykazují v průběhu let rostoucí trend. Kapitálové výdaje mají kolísavou tendenci v závislosti na provedených investičních akcích města. V roce 2010 kapitálové výdaje dosáhly svého maxima z důvodu provedení finančně náročných projektů, a to zejména výstavby Multifunkční sportovní haly.

Město Skuteč hospodařilo v letech 2005 až 2007 a v roce 2009 se saldem záporným z důvodu vysoce nákladných investičních projektů. Od roku 2010 již město hospodaří se saldem kladným. Tento přebytek je použit ke splácení přijatých úvěrů v předchozích letech.

V další kapitole práce bylo hospodaření města Skuteč porovnáno s hospodařením města Heřmanův Městec. První srovnávanou položkou rozpočtu obcí byly příjmy. Touto komparací bylo zjištěno, že město Skuteč v souhrnu sledovaných let získalo v oblasti příjmů o 253 826,32 tis. Kč více než Heřmanův Městec.

Daňové příjmy tvoří rozhodující příjem obou měst plynoucího do obecního rozpočtu, v Heřmanově Městci jsou daňové příjmy průměrně o 7 % vyšší než ve městě Skuteč. Sdílené daně obou měst tvoří podstatnou část daňových příjmů, z nichž se nejvíce podílí na daňovém výnosu daň z přidané hodnoty, daň z příjmů FO placená plátcí a daň z příjmů PO. Nejvyšší daňové příjmy obou měst byly zaznamenány v roce 2017, naopak nejnižší v roce 2005. Daňové příjmy byly pozitivně ovlivněny novelami zákona RUD, a tak mají v průběhu sledovaných let rostoucí trend.

Přijaté transfery představují druhý největší příjem obcí. V celkovém souhrnu získalo na dotacích město Skuteč o 4 262,49 tis. Kč více než Heřmanův Městec. Největší objem přijatých dotací obou měst byl zaznamenán v roce 2010. Obě města využívají možnosti dotací na financování svých investičních aktivit.

U nedaňových příjmů v souhrnu za sledované období dosáhlo opět město Skuteč vyšších hodnot, a to o 204 309,88 tis. Kč oproti Heřmanově Městci. Důvodem dosažení vyšší částky nedaňových příjmů města Skuteč je vlastnictví většího objemu majetku. Nejvýraznější položkou nedaňových příjmů města Skuteč je příjem z pronájmu nemovitostí a poskytování služeb, u města Heřmanův Městec je to příjem z pronájmu městských bytů.

Kapitálové příjmy obou měst představují minimální objem získávaných finančních prostředků. V tomto případě Heřmanův Městec přijal do obecního rozpočtu prostřednictvím kapitálových příjmů celkem o 1 630,76 tis. Kč více než město Skuteč.

Druhou sledovanou položku tvořily výdaje. V celkovém souhrnu město Skuteč čerpalo na výdajích o 289 670,64 tis. Kč více než Heřmanův Městec, a to zejména prostřednictvím běžných výdajů. Běžné výdaje města Skuteč se na celkových výdajích podílí průměrně 72 %, v Heřmanově Městci pak 70 %. Běžné výdaje obou měst v průběhu let tedy převyšují nad kapitálovými. Kapitálové výdaje jsou totiž závislé na dotačních programech pro plánované investice. Město Skuteč čerpalo v průběhu sledovaných let o 65 140,28 tis. Kč více kapitálových výdajů než město Heřmanův Městec. V posledních letech sledovaného období však dochází k opačné situaci a Heřmanův Městec vydává mnohem více peněžních prostředků na financování investičních akcí než město Skuteč. Rozbor funkčního třídění výdajů ukázal, že obě města nejvíce investují do služeb pro obyvatelstvo. Do této skupiny patří vzdělávání a školské služby; kultura, církve a sdělovací prostředky; sport a zájmová činnost; zdravotnictví; bydlení, komunální služby a územní rozvoj; ochrana životního prostředí; ostatní služby pro obyvatelstvo.

Porovnáním příjmů a výdajů měst bylo zjištěno, že v průběhu sledovaných let převládaly u obou obcí převážně přebytky hospodaření. Město Skuteč využívá více cizích zdrojů pro financování svých projektů oproti Heřmanově Městci, a tím přispívá ke zvyšování životní úrovně obce. Skuteč také využívá více než Heřmanův Městec možnosti poskytnutí finančních prostředků z dotačních titulů ministerstev na financování provozních a investičních potřeb. Dále byla provedena komparace vybraných ukazatelů SIMU. Vyhodnocení celkové likvidity měst ukázalo, že ani jedno nepodléhá likvidnímu riziku. Ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům odhalil, že Heřmanův Městec je mnohem méně zatížen cizími zdroji než město Skuteč, a dosahuje tak v průběhu sledovaných let lepších hodnot. Tuto skutečnost potvrdil i ukazatel zadluženosti. Obě města splňují i pravidlo rozpočtové odpovědnosti. Z vypočtených ukazatelů zhodnocující finanční situaci obcí vyplývá, že hospodaření obou měst je na velmi dobré úrovni.

8 Seznam použitých zdrojů

9 Literatura

1. ARMSTRONG, H. a TAYLOR, J. *Regional economics and policy*. 3.vyd. Blackwell, 2000. ISBN 978-0-631-21713-8
2. BALÍK, S. *Komunální politika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4
3. CÍSAŘOVÁ, E. a PAVEL, J. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International, 2008, 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5
4. JELÍNKOVÁ, J. *Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí*. Praha: Grada Publishing, 2017, 272 s. ISBN 978-80-271-0508-3
5. KADERÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 300 s. ISBN 978-80-7357-956-2
6. KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 2. vyd. Ostrava: Montanex, 2007. 375 s. ISBN 978-80-7225-244-2
7. KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 364 s. ISBN 978-80-7552-719-6
8. MÁČE, M. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012, 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2
9. MORGAN, D. *Budgeting for local governments and communities*. Routledge, 2017. 608 s. ISBN 978-13-1750-727-7
10. NETOLICKÝ, M. *Rozpočty obcí v naší legislativě*. Brno: Tribun EU, 2008. 50 s. ISBN 978-80-7399-340-5
11. NOVÁKOVÁ, Š. *Účetnictví státní správy a samosprávy*. Praha: VŠE, 2006. 231 s. ISBN 80-245-1068-5
12. PAVLÍK, M. *Jak úspěšně řídit obec a region*. Praha: Grada Publishing, 2014, 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3
13. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-807-3579-364
14. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5

15. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2008. 579 s. ISBN 9788073573584
16. TOMÁŠKOVÁ, E. a PAŘÍZKOVÁ, I. *Veřejné finance – ekonomické souvislosti*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 9788021077492.
17. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
18. VALEŠ, L. *Politologické aspekty veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 246 s. ISBN 80-7380-010-1
19. WOKOUN, R. MATES, P. KADERÁBKOVÁ, J. a kolektiv. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9
20. ŽEHROVÁ, J. a PFEIFEROVÁ, D. *Finance municipalit*. 2. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2010, 168 s. ISBN 978-80-213-2024-6

Právní předpisy ČR

21. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
22. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
23. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.
24. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

25. Finanční správa. Kraje a obce. Schéma rozpočtového určení daní. [online]. [cit.2018-05-30]. Dostupné z WWW: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpocetoveho_urceni_dani_2018.pdf
26. Město Skuteč. Údaje o městě. [online]. [cit.2018-09-05]. Dostupné z WWW: <http://www.skutec.cz/mesto/>
27. Místopisný průvodce po České republice. Město Skuteč. [online]. [cit.2018-09-05]. Dostupné z WWW: <http://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2735/skutec/fotogalerie/>
28. Český statistický úřad. Demografická ročenka měst. [online]. [cit.2018-09-23]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-rocenka-mest>

29. Obyvatelé Česka. Vývoj počtu obyvatel v obci Skuteč, Chrudim. [online]. [cit.2018-09-23]. Dostupné z WWW: <https://www.obyvateleceska.cz/Chrudim/Skute%C4%8D/572241>
30. Český statistický úřad. Vybrané údaje za obce Pardubického kraje. [online]. [cit.2018-09-30]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/czso/vybrane-udaje-za-obce-pardubickeho-kraje-podle-spravnich-obvodu>
31. Rozpočet obce. Město Skuteč. [online]. [cit.2018-10-04]. Dostupné z WWW: <http://www.rozpocetobce.cz/seznamobci/572241skutec?vydaje=vse&zobrazeni=celkem&rok=2005#rok>.
32. Město Skuteč. Povinné informace. [online]. [cit.2018-10-05]. Dostupné z WWW: <https://www.skutec.cz/urad-2/povinne-informace/>
33. Monitor. Město Skuteč. [online]. [cit.2018-10-13]. Dostupné z WWW: <http://www.monitor.statnipokladna.cz/2010/obce/detail/00270903#prehled>
34. Skuteč. Střednědobý výhled. [online]. [cit.2018-10-13]. Dostupné z WWW: https://www.skutec.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah60_1.pdf&original=St%C5%99edn%C4%9Bdob%C3%BD+v%C3%BDhled+rozpo%C4%8Dtu.pdf
35. Obyvatelé Česka. Vývoj počtu obyvatel v obci Skuteč a Heřmanův Městec, Chrudim. [online]. [cit.2018-10-20]. Dostupné z WWW: <https://www.obyvateleceska.cz/Chrudim/Skute%C4%8D/572241>
36. Rozpočet obce. Město Heřmanův Městec. [online]. [cit.2018-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/571385-hermanuvmestec?rok=2005&vydaje=vse#rok>
37. Monitor. Město Heřmanův Městec. [online]. [cit.2018-11-16]. Dostupné z WWW: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/obce/detail/00270041#prehled>
38. Ministerstvo financí ČR. Monitoring hospodaření územních samosprávných celků. [online]. [cit.2018-11-23]. Dostupné z WWW: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnichsamospra>
39. ARISweb. Prezentace údajů ÚSC. [online]. [cit.2018-11-23]. Dostupné z WWW: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=270903>
40. Monitor. Druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy. [online]. [cit.2019-02-09]. Dostupné z WWW: <https://monitor.statnipokladna.cz/2010/obce/detail/00270903#rozpocet-prijmy-druhovy>

41. Město Heřmanův Městec. Rozklikávací rozpočet. [online]. [cit.2019-02-09]. Dostupné z WWW: <http://www.hermanuv-mestec.cz/radnice/finance-rozpocety/rozklikavaci-rozpocet/2017-prijmy.html>
42. iDNES. Komunální volby 2018. [online]. [cit.2019-03-05]. Dostupné z WWW: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-obec&o=9&o2=CZ0531&o3=572241&obec=skutec#zvoleni-zastupitele>
43. Sdružení místních samospráv ČR. *Vývoj RUD*. [online]. [cit.2019-03-05]. Dostupné z WWW: <https://www.smscr.cz/cz/kalkulacky/vyvoj-rud-v-cr>

Dokumenty města Skuteč a Heřmanův Městec

44. Závěrečný účet města Skuteč
45. Závěrečný účet města Heřmanův Městec
46. Rozpočet města Skuteč
47. Rozpočet města Heřmanův Městec